

Alojzije Frković

PRIRUČNIK ZA OCJENJIVANJE LOVAČKIH TROFEJA

Hrvatski lovački savez
Zagreb, 2006.

Kazalo

Predgovor	7
Riječ recenzenata	9
1. Uvod	13
2. Obrada i priprema lovačkih trofeja	17
3. Podložne daščice i postavljanje trofeja	21
4. Razvoj formula za ocjenjivanje trofeja	23
5. Pravni i drugi propisi iz područja ocjenjivanja i vrednovanja trofeja	27
5.1. Propisi i naputci Međunarodnog savjeta za lovstvo i zaštitu divljači (CIC-a)	27
5.2. Domaći propisi i dokumenti koji reguliraju pitanje ocjenjivanja lovačkih trofeja	33
6. Formule i upute za ocjenjivanje trofeja divljači	39
6.1. Ocjenjivanje rogova jelena običnog	39
6.2. Ocjenjivanje rogova jelena lopatara	52
6.3. Ocjenjivanje rogova jelena aksisa	61
6.4. Ocjenjivanje rogova srnjaka	64
6.5. Ocjenjivanje rogova divokoze/ divojarca	72
6.6. Ocjenjivanje rogova muflona	76
6.7. Ocjenjivanje kljova vepra	84
6.8. Ocjenjivanje lubanje medvjeda, vuka, risa, čaglja, divlje mačke, lisice i jazavca	89
6.9. Ocjenjivanje krzna smeđeg medvjeda	91

6.10. Ocjenjivanje krzna vuka	94
6.11. Ocjenjivanje krzna risa	96
6.12. Ocjenjivanje krzna divlje mačke	100
6.13. Ocjenjivanje krzna čaglja	103
7. Lovačke izložbe u zemlji i svijetu	105
7.1. Lovačke izložbe u Hrvatskoj	105
7.2. Hrvatske lovačke trofeje na važnijim europskim lovačkim izložbama	109
8. Ljestvice najjačih trofeja divljači	115
9. Korištena literatura	151

Predgovor

Budući da su hrvatski lovci svoja lovačka postignuća prvi puta pokazali na jubilarnoj Gospodarsko-šumarskoj izložbi u Zagrebu još 1891., a osam godina poslije (1899.) održali i svoju prvu samostalnu “izložbu rogovlja i lovačkih trofeja”, s pravom možemo ustvrditi da Hrvatska ima dugu tradiciju predstavljanja dostignuća svoga lovstva, jer ljepota i jačina trofeja ponajbolje svjedoče kako se gospodari s divljači.

Do 1937. godine hrvatski su lovci sami pronalazili načine vrednovanja rogovlja jelena, kljova veprova, koža medvjeda i vukova, koje su predstavljali na svojim smotrama i izložbama, a zatim se služe internacionalnim formulama koje je te godine potvrdio Međunarodni lovački savjet u Pragu (Praške formule). Pri tom je važno istaknuti da te mjere i ocjene nisu bile samo polazište za nadmetanje i postizanje rekorderstva nego danasve u službi gospodarenja s divljači i održivog iskorištavanja prirodnih bogatstava.

A da se, u cjelini gledajući, u našim slobodnim lovištima dobro gospodarilo, potvrđuju prosjek kvalitete naše divljači i vrhunске trofeje, poput kljova veprova, lubanja euroazijskog risa, rogova običnog jelena i druge divljači koje se približavaju samom vrhu svjetske rang-liste najvrednijih trofeja.

Prigodom Izložbe hrvatskog lovstva “U službi prirode” - Zagreb 2006. Hrvatski lovački savez izdaje Priručnik za ocjenjivanje lovačkih trofeja, koji je napisao Alojzije Frković, član Stalnog nacionalnog CIC-ova povjerenstva za izložbe i trofeje, priznati lovni stručnjak, koji se već gotovo 40 godina bavi lovnom trofejistikom.

Uvjereni smo da će Priručnik koristiti svim lovcima, posebice onima koji se pripremaju za polaganje ispita za ocjenjivače trofeja i da će biti dobrodošao podsjetnik naših ispitanih ocjenjivača.

Duro Dečak, predsjednik Hrvatskog lovačkog saveza

Riječ recenzenata

Tri godine nakon što je Međunarodni savjet za lovstvo (CIC) donio u Pragu internacionalne formule za ocjenjivanje lovačkih trofeja, primijenivši ih na Međunarodnoj lovačkoj izložbi u Berlinu 1937. g., aktualni predsjednik tadašnjeg Saveza lovačkih društava za Hrvatsku i Slavoniju dr. Milovan Zoričić, aktivni sudionik praškog zasjedanja CIC-a, u našem ih je Lovачko-ribarskom vjesniku na dostupan način prvi opisao i predstavio lovačkoj javnosti. Kako je u prvo vrijeme tijekom gotovo svakog zasjedanja generalne skupštine ove međunarodne organizacije dolazilo do većih ili manjih izmjena i dopuna "praških" formula, načelnik u Ministarstvu šumarstva NR Hrvatske dr. Andrija Gostiša, u okviru Male lovačke biblioteke SLD-a NRH, 1951. g. prvi u nas izdaje brošuru *Ocjenjivanje lovačkih trofeja*, koja na kraće vrijeme zadovoljava sve veći broj lovaca na krupnu divljač koji žele steći potrebna znanja u svezi s primjenom formula.

Gotovo deset godina prije nego što je u nas zakonski regulirano pitanje ocjenjivanja trofeja divljači, u vrijeme kad je bilo "lakše uzgojiti i pred pušku dobiti neko kapitalno grlo divljači nego nakon hitca pronaći pouzdanog ocjenjivača trofeja", u izdanju Lovачke knjige LSH-e 1959. g. pojavljuje se nova opširnija knjiga pod nazivom *Formule i upute za ocjenjivanje trofeja*. Autor joj je dobro nam znani kustos Lovачkog muzeja LSH-e Lazar Raić, priznati ekspert CIC-ove Komisije za ocjenjivanje lovačkih trofeja, koji je počevši od düsseldorfske izložbe 1954. g. pa do one u Torinu 1973. g., tijekom šezdesetih i sedamdesetih godina prošlog stoljeća, bio u sastavu svih prosudbenih povjerenstava lovačkih izložaba održanih pod pokroviteljstvom CIC-a. Njegova je zasluga da su u toj organizaciji razjašnjene brojne nedoumice i nedorečenosti oko ispravne primjene usvojenih međunarodnih formula, posebice što je uspješno po-

mirio dvije zaračene strane, pobornike povratka stare tzv. Nadlerove formule za ocjenjivanje rogova jelena i pristalice usvojene nove međunarodne formule, a u nas pokrenuo organizaciju seminara i ispita za ocjenjivače trofeja divljači.

Jedna od značajnijih izmjena i dopuna formula za ocjenjivanje trofeja zbila se na Generalnoj skupštini CIC-a u Marseilleu 1977. g. Radi ujednačavanja mjerila ocjenjivača u dodjeljivanju/oduzimanju točaka za one tzv. "estetske" točke koje se ocjenjuju gledajući, na tom je zasjedanju usvojeno pojednostavljeno ocjenjivanje krune i paroška ledenjaka u rogova jelena, utvrđena objektivna metoda vrednovanja zakrivljenosti rogova muflona, poblizje određeni odbici na brusne plohe sjekača u kljova vepra i drugo. Sve to, uz činjenicu da su Raićeve "Formule" postale prava bibliofilska rijetkost, ponukalo je LSH da pred organizaciju svoje prve međunarodne lovačke izložbe u Zagrebu 1981. g. pokrene izdanje nove priručne knjige o ocjenjivanju trofeja. Zadatak je povjeren šumarniku Alojziju Frkoviću, dugogodišnjem suradniku Lovачkog vjesnika, koji je u relativno kratkom vremenu pripremio svoj prvijenac - *Priručnik za ocjenjivanje lovačkih trofeja*. Uz formule i pravila za ocjenjivanje priručnik je sadržavao i upute za obradu trofeja te važeće zakonske i druge propise vezane uz ocjenjivanje trofeja. U povodu obilježavanja 90-godišnjice prve izložbe lovačkih trofeja u Zagrebu, 50-godišnjice međunarodnih metoda i formula za ocjenjivanje lovačkih trofeja i 20-godišnjice prvih ispita za ocjenjivanje lovačkih trofeja u Hrvatskoj HLS 1989. g. izdaje novo, izmijenjeno i dopunjeno izdanje prethodnog priručnika pod naslovom *Lovačke trofeje - obrada, ocjenjivanje i vrednovanje Europska divljač*. Na 240 stranica priručnog formata autor Alojzije Frković svoj raniji uradak proširuje i dopunjuje formulama i metodama ocjenjivanja za svu europsku divljač, obogaćujući ga novim poglavljima o trofejnim značajkama krupne divljači i određivanju starosti, obradi i pripremi lovačkih trofeja, razvoju formula za ocjenjivanje trofeja divljači, prikazima lovačkih izložaba u zemlji i svijetu, zakonskim i drugim propisima i dr. Kako je knjiga bila prvenstveno namijenjena kandidatima za spremanje ispita za ocjenjivače trofeja, a sadržavala je svu građu koja je bila propisana Programom ispita za ocjenjivače trofeja divljači, LSH knjigu proglašava službenim udžbenikom kao obvezatno štivo za organizaciju seminara i

ispita za ocjenjivače trofeja. Premda je doživjela dva nepromijenjena izdanja u ukupnoj nakladi od 5000 primjeraka i uz *Dodatak izmjena i dopuna* iz 2000. g., knjiga je u cijelosti rasprodana.

Iako je potreba za novim udžbenikom donekle ublažena Euroteam-ovim izdanjem knjige Veljka Varićaka *Ocjenjivanje lovačkih trofeja* (Zagreb 1997.), koja je korištenjem slikovnih priloga u boji trebala olakšati ocjenu već spomenutih točaka za ljepotu u formulama, te opširnim poglavljem *Lovačke trofeje* u netom izdanoj monografiji *Lovstvo* (Zagreb 2004.), u povodu organizacije 2. izložbe hrvatskog lovstva Zagreb '06, Hrvatski lovački savez odlučio se na izdanje nove, šeste po redu knjige na hrvatskom jeziku iz domene ocjenjivanja trofeja divljači. U nešto sažetijem obliku i pod naslovom *Priručnik za ocjenjivanje i vrednovanje lovačkih trofeja*, zadatak je i ovog puta uspješno izvršio naš kolega Alojzije Frković, dipl. ing. šumarstva, priznati lovni stručnjak s područja lovne trofejstike i dugogodišnji član Stalnog povjerenstva CIC-a za izložbe i trofeje HLS-a. Kao recenzenti ovog izdanja uvjereni smo da će *Priručnik* biti od pomoći ne samo lovcima koji se spremaju za polaganje ispita za ocjenjivače trofeja već i ocjenjivačima "sa stažom" koji žele osvježiti ili proširiti svoja znanja iz tog područja. Ovo tim prije što knjiga sadrži sve najnovije izmjene i dopune formula CIC-a, rang liste tridesetak službeno verificiranih najjačih trofeja Hrvatske i svijeta te mnoge nove, posebno za ovaj *Priručnik* izrađene crteže u funkciji što lakšeg i jednostavnijeg poimanja i primjene naputaka i formula.

Recenzenti

Prof. dr. sc. Dominik Raguž, dipl. ing. šum.

Mr. sc. Đuro Nikolandić, dipl. ing. šum.

Milan Čelap, dipl. ing. šum.

1. UVOD

Ulovom divljači lovac osim mesa, kože, perja i drugih produkata, stječe i dijelove tijela divljači koje zovemo lovačkim trofejama. U jelena, srnjaka i divokoze to su rogovi, u zvjeradi lubanje i krzna, u divlje svinje (vepra) zubi očnjaci (kljove). Osim što su uspomene na boravak u prirodi i uspješan lov, zbog čega se stvaraju i zbirke, trofeje služe i za uspoređivanje njihovih značajki, poglavito jačine i ljepote. Lovačke su trofeje, u užem smislu te riječi, određeni dijelovi tijela ulovljenih krupnih vrsta divljači koji se ocjenjuju i vrednuju te koji nam mogu poslužiti kao pokazatelj općeg stanja divljači u lovištu te kvalitete staništa i provedenih gospodarskih mjera.

Riječ trofeja dolazi od grčke riječi *tropaion*, a označava ono što otklanja, odbija. Naš predak lovac i ratnik vjerovao je da dijelovi protivničkoga tijela, osobito oružje pobijeđenog, imaju čarobnu moć i da pomažu onome koji ih je stekao i tko ih nosi na sebi.

Prva nadzemaljska bića koja su ljudi stvorili u svojoj mašti imala su odlike i oblića životinja.

U feudalizmu trofeje postaju simboli, heraldički znaci na zastavama i grbovima. Silueta kune, poput smeđeg medvjeda na kovanici od pet današnjih kuna, otisnuta je na starom hrvatskom banskom novcu i zemaljskom grbu. Trofeje su statusno obilježje vlasnika lovišta i/ili lovoovlaštenika i njima se ukrašavaju lovačke sobe, pa i cijeli zamkovi i dvorci. Kad su se u drugoj polovici 19. stoljeća počela osnivati prva lovačka društva (u Zagrebu 1881. godine), a usporedo s njima i organizirati lovačke izložbe, vrijed-

nost lovačkih trofeja utvrđivale su posebne “porote”, prosudbena povjerenstva, ali bez određenih čvrstih i jedinstvenih mjerila. Potreba za uspoređivanjem i rangiranjem trofeja nametnula je utvrđivanje jedinstvenih međunarodnih naputaka i formula za njihovo ocjenjivanje.

Na početku trećega milenija u lovstvu nema više mjesta pukom natjecanju i trci za rekordima. Lovci i lovačke organizacije sve više preuzimaju ulogu zaštitara slobodno živućih životinja i njihovih staništa. Lovačke trofeje, osobito rijetkih i zaštićenih vrsta divljači, ne smiju se više izlagati samo radi natjecanja i/ili stjecanja priznanja (medalja). Uбудućе će lovačke izložbe biti mjesta susreta lovaca i šire javnosti koja se zanima za odnose u prirodi, a

Foto: A. Frković

Trofeje kao statusno obilježje ovlaštenika prava lova; detalj iz dvorca Konopište

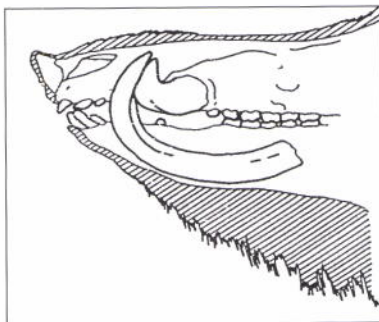
lovačke će se trofeje više prikazivati radi njihova ekološkog i kulturnog značenja. Da bi dobila pokroviteljstvo Međunarodnog savjeta za lovstvo i zaštitu divljači (Conseil International de la chasse et de la Conservation du Gibier, kratica CIC), lovačka će izložba morati prikazati sve djelatnosti lovstva, od kulturne i edukativne do povijesne i gospodarske, na kojoj će lovačke trofeje biti "pokazatelj prirodne danosti u širem okolišu u kojem je ulovljena divljač živjela" (1. članak Pravilnika o pokroviteljstvu CIC-a nad lovačkim izložbama...).

Ne samo za pripadnike ekoloških pokreta tzv. zelenih, čiji broj u svijetu i u nas neprestance raste, nego i za neke utjecajne članove samog CIC-a, trofeje divljači, a posebno sam čin njihova ocjenjivanja i nagrađivanja kao sinonimi nadmetanja, natjecanja, neprihvatljivi su na pragu trećeg milenija. Na Generalnoj skupštini CIC-a u Helsinkiju 2003. g. pokrenuto je pitanje preimenovanja CIC-ove Komisije za izložbe i trofeje u neko novo ime u kojem nema mjesta riječi trofeja. Opće je mišljenje, ustvrdio je Veljko Varićak, dugogodišnji čelnik spomenute komisije, da postupno treba odustati od dodjeljivanja medalja za kapitalne trofeje divljači "jer su one odraz natjecateljskog duha, što suvremeno lovstvo ne prihvaća".

2. OBRADA I PRIPREMA LOVAČKIH TROFEJA

Da bi lovačka trofeja mogla biti trajan ukras lovačke sobe, da bi se mogla ocjenjivati i izlagati na lovačkim smotrama i izložbama, mora biti pravilno obrađena i pripremljena. Prvi zahvat pri obradi rogova i kljova divljači koju smo netom odstrijelili nalaže pravilno odvajanje glave od trupa. S odrezane glave divljači treba što prije skinuti kožu, a prije iskuhavanja neko je vrijeme (dan-dva) držati u vodi. Tim se postupkom (maceriranjem) kosti lubanje oslobađaju krvi. Dok se rogovi obično iskuhavaju s cijelom lubanjom bez donje čeljusti, gornju čeljust vepra odmah prerežemo između trećeg i četvrtog pretkutnjaka, a donju čeljust (vilicu) između prvog i drugog kutnjaka. Tako priređene čeljusti iskuhavamo zajedno s kljovama bez bojazni da će biti oštećene.

Za iskuhavanje lubanja koristimo posudu u koju može stati cijela lubanja. Punimo ju hladnom vodom do donjeg ruba ruže (vijenca), pri čemu rogove pričvršćujemo o kakav štap ili se poslužimo posebnim metalnim stativom za iskuhavanje trofeja. Da bi se spriječilo štetno djelovanje vodene pare, baze rogova valja omotati krpom ili gazom. Time spreča-

Smještaj kraćih brusaača u gornjoj i dužih sjekača u donjoj čeljusti vepra

vamo ulaženje masti i prljavštine u ruže/vijence, odnosno moguće izbjeljivanje baza rogova. Vrijeme iskuhavanja lubanje različito je, a ovisi o vrsti i dobi divljači. Lubanja srnjaka iskuhava se oko 1 - 1,5 sat, a jelena nešto duže. Ako nakon prvog kuhanja ne uspijemo ukloniti sve tkivo i primjereno očistiti lubanju, nužno je dopunsko iskuhavanje, koje je obično kraće od prethodnog. Pri kuhanju se s površine kipuće vode žlicom povremeno uklanja pjena.

Na opisani se način iskuhavaju i pripremaju i trofeje šupljorožaca, divokoze i muflona. Kako rožnate tuljce muflona moramo skinuti s čeonih koštanih nastavaka (u divokoze to nije potrebno!), osim lubanje u kipućoj vodi držimo i donje dijelove tuljaca, koje prethodno omotamo krpom. Samo se na taj način mogu skinuti s čeonih nastavaka. Unutrašnjost tuljaca i same nastavke treba očistiti od sluzavog tkiva i krvi, pri čemu najbolje pomaže okrugla žičana četka. Nakon čišćenja tuljce vraćamo na koštane nastavke, koje prethodno omotamo tankim novinskim papirom i namažemo ljepilom. Tuljci moraju biti točno u položaju u kojem su bili prije iskuhavanja.

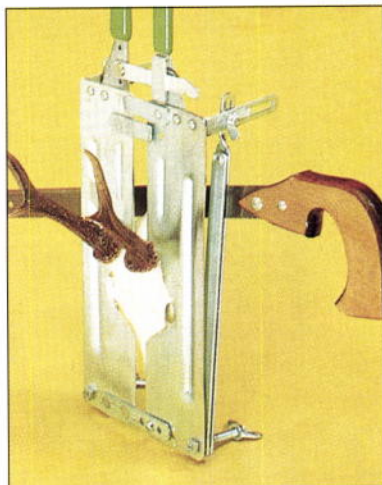
Nakon iskuhavanja još topla lubanja stavlja se u posudu s hladnom vodom, čime se pospješuje učvršćivanje kuhanjem olabavljenih šavova. Osim uklanjanja preostalih vanjskih dijelova tkiva, nužno je i čišćenje unutrašnjosti lubanje (ispiranjem hladnom vodom).

Prije vješanja trofeje na zid zadržani dio lubanje treba odmastiti i izbijeliti. Od masnoća se čisti samo suha lubanja. Za to nam mogu poslužiti benzin za kućanstvo ili amonijak. Izbjeljivanje se najuspješnije provodi 30 postotnim vodikovim peroksidom, koji se vatom nanosi po svoj lubanji. Manje lubanje, npr. lisice, jazavca i divlje mačke, najbolje ćemo izbijeliti ako ih cijele potopimo u posudu s 5 - 10-postotnim peroksidom. Osim na prste i nokte (zbog nagrizanja preporučuje se izbjeljivanje u gumenim rukavicama), treba paziti i na zaštitu ruža/vijenaca rogova, koje bi, kad bi došle

u dodir s peroksidom, također pobijeljele, izgubile bi svoju prirodnu boju. Lubanje se mogu i polirati. Činimo to nanošenjem smjese fino mljevene školske krede i špirita.

Najzahtjevniji je dio obrade trofeje rezanje kosti lubanje. Služimo se sitnozubom pilom ("lisičji rep"), najbolje onom mesarskom za rezanje kostiju. Ako nemamo posebnu napravu za rezanje čeljenki (šablona je posebna za srnjaka, a posebna za jelena), činimo to tako da na iskuhanoj i očišćenoj lubanji olovkom, uz pomoć ravnala, označimo liniju rezanja. Pravilna linija vodi kroz sredinu očnih šupljina, a položena je tako da uz cijeli gornji dio nosne kosti obuhvati i dio tjemene i zatiljne kosti. Rogovi srnjaka i jelena, osobito oni kapitalnih dimenzija, mogu biti priređeni i s cijelom lubanjom bez donje čeljusti (tada izostaje rezanje) ili pak s cijelom lubanjom bez donje čeljusti i gornjeg zubala. U posljednje vrijeme na međunarodnim i svjetskim lovačkim izložbama sve se više izlažu trofeje s cijelom lubanjom, čime se ocjenjivačima i lovnim stručnjacima daje više elemenata za procjenu dobi divljači odnosno kraniološka mjerenja. Time ne samo da nije umanjen estetski izgled trofeje nego je i bolje zaštićena od oštećivanja (nosne kosti).

Ako su rezovi na čeljustima vepra napravljeni tik do baze sjekača i brusaa, njihovo vađenje nakon iskuhavanja ne bi trebalo biti teško. To osobito vrijedi za kraće brusaa. Duže sjekače vadimo iz čeljusti utiskivanjem prema unutra ili prema van, ovisno o dobi vepra. Slijede vađenje moždine i čišćenje kljova. Kljove se

Korištenje posebne naprave (šablone) za rezanje kosti lubanje u srnjaka

Foto: B. Debgović

Trofeja muflona može se prirediti, ocijeniti i izlagati s cijelom lubanjom bez donje čeljusti i kao dermopreparat glave s vratom

i trbuha do analnog otvora, a poprečni rezovi približno okomito na glavni rez. Na stražnjim nogama reže se stražnjom stranom preko pete do analnog otvora, a na prednjim nogama od gležnja preko lakta kroz pazuh na glavni rez na prsnoj kosti. Guljenje stopala i glave treba prepustiti preparatoru. Oguljeno krzno s neočišćenom glavom treba što prije otpremi na prepariranje. Inače treba skinuti kožu i s glave, dobro je nasoliti i osušiti u hladu, na prozračnu i suhu mjestu.

nikada ne izbjeljuju. Smeđa i crna boja na vrhovima i brusnim plohamama znak su ljepote i kapitalnosti. Da bi se spriječilo njihovo pretjerano isušenje i pucanje, osim punjenja parafinom, voskom i/ili drvofixom (dosad najbolje sredstvo), preporučuje se da se drže u hladnijim prostorijama (verande, hodnici).

Osim standardnoga reza lubanje, trofeja muflona i/ili divokoze može se prirediti i s cijelom lubanjom bez donje čeljusti te kao dermopreparat cijele glave s vratom.

Koža krupnih krznašica (smeđi medvjed, divlja mačka) skida se s divljači guljenjem. Glavni rez ide od podbratka preko prsa

3. PODLOŽNE DAŠČICE I POSTAVLJANJE TROFEJA

Da bi se mogle objesiti na zid, lovačke se trofeje učvršćuju na podložne daščice. Od kakva će materijala i kakva će oblika biti, ovisi o vrsti trofeje, prostori, sobnom namještaju i o lovčevu ukusu. Najljepše je ako lovac sve svoje trofeje uredi na jednak način, ali valja imati na umu da podložak ne smije nikada privući veću pozornost od trofeje koju nosi.

Oblici podložnih daščica za vješanje rogova srnjaka (A-F), divokoze (G-H) i jelena (J i K) te kljova vepra (L)

Dašćice se izrađuju od breze, lipe, hrasta, jasena, trešnje, crnog oraha, ariša i drugih vrsta drva. Ako se izrađuju od piljenica, treba izabrati oblik i boju koji se najbolje podudaraju s oblikom i veličinom trofeje. Lijepi su ovalni, crno obojeni podlošci, na kojima se izbijeljene čeone i nosne kosti jelena te kljove vepra vrlo jasno ističu. Za pričvršćivanje rogova muflona i njihovo vješanje na zid uz podložnu je dašćicu potreban i poseban produživač.

Foto: A. Frković

Metalni pričvršćivač za postavljanje kljova vepra na podložnu dašćicu

Za cjelovit izgled trofeje važan je način njezina pričvršćivanja o podložnu dašćicu. Ako se rogovi pričvršćuju vijcima, oni trebaju ići s donje strane čelenke, a završavati u trokutastim plohamu koštanih stupova rogova. Bolje je i praktičnije pričvršćivanje pomoću čvrste i lako savitljive žice koja se provuče kroz rupe probušene na lubanji unutar očnih lukova i zavrne na stražnjoj strani podložne dašćice. Osim rogova, i kljove se pričvršćuju na dašćicu.

Pored različitih metalnih pričvršćivača preporučujemo i one od prirodnog drva, u čije se utore usađuju baze sjekača i brusača. Lubanje, kao uostalom i sve druge trofeje, mogu se vješati na zid i bez podložnih dašćica. U posljednje vrijeme taj je način prikazivanja i čuvanja trofeja sve češći, čime se izbjegava i moguća uporaba zaštićenog drveća (primjerice tise u Gorskom kotaru).

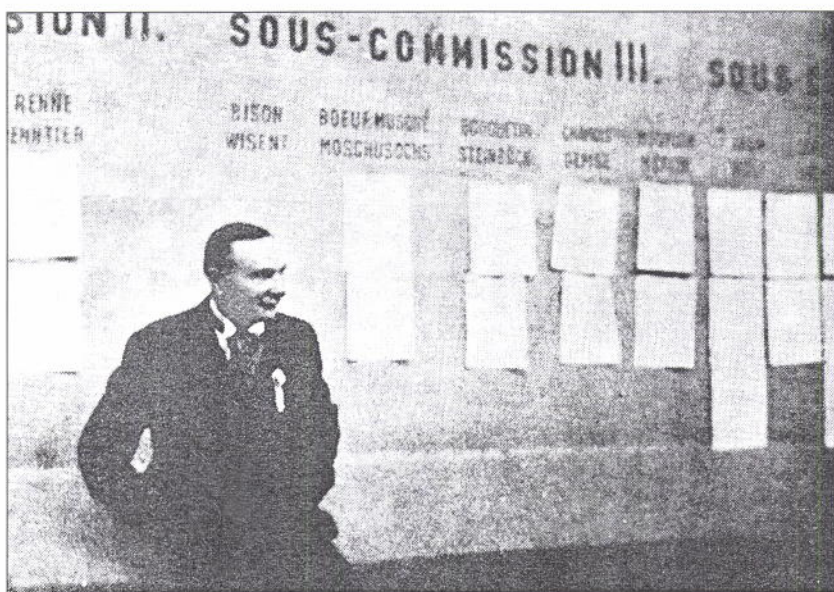
Ime lovca odstrelitelja, naziv lovišta, datum stjecanja, ocjena, mjesto i godina ocjenjivanja i ostalo ispisuju se na poledini podložne dašćice, nipošto ne na čelenci.

4. RAZVOJ FORMULA ZA OCJENJIVANJE TROFEJA

Usporedo s organizacijom prvih izložaba i težnjama za vrednovanjem i uspoređivanjem izloženih lovačkih trofeja povećava se potreba za nalaženjem određenih objektivnih mjerila za njihovo ocjenjivanje. Kako se najveća pozornost posvećivala jelenskim rogovima, prva formula za ocjenjivanje namijenjena je njima, a sastavio ju je Johann Meran (1895.) iz austrijske Štajerske. Prvi put je službeno primijenjena na glasovitoj lovačkoj izložbi u Beču 1910. godine. Kako su nesporazumi i nepravde u nadmetanju i dalje bili neminovni, upravo je ta izložba potaknula stvaranje jedinstvenih formula za ocjenjivanje trofeja. Prvi svjetski rat na duže je vrijeme odgodio ostvarenje tih namjera.

Na osnovi Meranove formule te iskustava stečenih na brojnim lovačkim izložbama Madar Herbert Nadler 1927. godine sastavlja novu formulu za ocjenjivanje jelenskih rogova. Iste godine W. Bieger iz Rostocka i K. Lotze iz Homborna sastavljaju formulu za ocjenjivanje rogova srnjaka. Obje te formule, kao i tzv. njemačko-austrijska formula za ocjenjivanje divokozjih rogova te Bieglerove izmjene i dopune mađarske formule za ocjenjivanje kljova vepra, prvi put su primijenjene na lajpciškoj lovačkoj izložbi 1930. godine, postavši osnovom novih jedinstvenih formula za ocjenjivanje trofeja. Međutim, podvojenost mišljenja u poimanju samog ocjenjivanja pridonijela je različitu objašnjavanju utvrđenih metoda i postupaka, što je neminovno i dalje uzrokovalo trzavice i nepravde.

Osnivanjem Međunarodnog savjeta za lovstvo i zaštitu divljači 1930. godine u Parizu u njegovu nadležnost ušla je i izrada jedinstvenih međunarodnih formula za ocjenjivanje lovačkih trofeja. One su donesene na plenarnom zasjedanju CIC-a 1937. u Pragu, za sve europske vrste divljači, osim za rogove srnjaka i soba. Zbog premalo oglednog materijala odlučeno je da se za rogove srnjaka i dalje koristi Bieglerovom formulom, koja, uz težinu, uzima u obzir i volumen rogova. Tom se "privremenom formulom" koristimo još i danas. Nova međunarodna formula za ocjenjivanje jelenskih rogova kompromis je između dotad široko primjenjivane Nadlerove formule i prijedloga K. Schimanna iz Čehoslovačke. Novoutvrđene formule CIC-a, u čijem je zasjedanju kao i izradi prijedloga za ocjenjivanje u ime tadašnjeg Saveza lovačkih dru-

Na uvid izložene prihvaćene formule za ocjenjivanje lovačkih trofeja na zasjedanju CIC-a u Pragu 28. svibnja 1937.

štava za Hrvatsku i Slavoniju sudjelovao dr. Milovan Zoričić, prvi put su primijenjene na međunarodnoj lovačkoj izložbi u Berlinu 1937. godine.

Od godine 1937. usporedo s održavanjem generalnih skupština CIC-a odnosno poslije njegova stalnog povjerenstva za ocjenjivanje lovačkih trofeja "Izložbe i trofeje" bilo je većih ili manjih izmjena "praških" formula, osobito onih koje se tiču točaka za ljepotu odnosno odbitaka. Prvu znatniju izmjenu pretrpjela je, na zasjedanju CIC-a u Madridu 1952., formula za ocjenjivanje rogova muflona. Umjesto dotadašnjeg mjerenja opsega na najdebljem mjestu baze rogova, prema novoj "madridskoj" formuli opsezi "puževa" mjere se na najdebljim mjestima prve, druge i treće trećine družine rogova. Na tom su zasjedanju utvrđene formule i metode za ocjenjivanje trofejnih vrsta divljači iz Afrike, Azije i obiju Amerika.

U Kopenhagenu 1955. pojašnjeni su i prošireni elementi za ocjenu ljepote krune običnog jelena, a u Parizu 1975. nadopunjena je "praška" formula za ocjenjivanje rogova europskog losa. Bilo je pokušaja da se sve postojeće CIC-ove formule odbace i prihvate nove, na temelju sjevernoameričke metode "Boone and Crockett Cluba". Taj je prijedlog zastupao Englez G. K. Whitehead, ali je

Amblem CIC-a i Boone and Crockett Cluba

prihvaćen samo za ocjenjivanja izvaneuropskih vrsta divljači (primjerice, u nas to vrijedi za jelena aksisa). Na zasjedanju CIC-a u Marseilleu 1977. i u Ateni 1979. donesene su brojne nadopune uputa o dodjeli nemjerljivih ili tzv. točaka za ljepotu. Pojednostavnjeno je tako ocjenjivanje krune i paroška ledenjaka u običnog jelena, zakrivljenost rogova muflona, odbici za brusne plohe sjekača i drugo. Od rimske generalne skupštine 1980. koristimo se jedinstvenim mjerilima za nagrađivanje trofeja, a od zasjedanja CIC-a u Münchenu 1981. službenim lovačkim trofejama smatraju se lubanje jazavca i lisice.

Godine 1983. domaćin CIC-ove generalne skupštine bio je Dubrovnik, gdje je za moguću pojavu uraštenosti rogova u muflona uveden C-indeks te utvrđena nova mjerila za nagrađivanje rogova vrste *Rupicapra rupicapra* (divokoza) po spolu. Određenih izmjena, dopuna i poboljšanja formula za ocjenjivanje lovačkih trofeja bilo je i na kasnijim zasjedanjima CIC-a (Budimpešta 1987. i 1996., Buenos Aires 1997., Milano 1999.). Kako je sve to ugrađeno u same naputke i formule, koje donosimo u sljedećem poglavlju *Ocjenjivanje lovačkih trofeja*, ovdje ih ne ćemo posebno spominjati.

U skladu s novostima naznačenim u uvodu glede poimanja lovačke trofeje kao sinonima natjecanja, na skupštini CIC-a u Beču 1996. g. zaključeno je da će ova međunarodna organizacija prihvatiti pokroviteljstvo nad lovačkim izložbama samo ako one doprinose boljem razumijevanju prirode i lova, a na skupštini u Buenos Airesu 1997. donesen je pravilnik koji to i službeno određuje. Na posljednjoj generalnoj skupštini CIC-a održanoj u Abu Dhabiju 2005. prihvaćen je zaključak da se lubanja čaglja (ali ne i krzno!) ocjenjuju na način kako se ocjenjuju lubanje ostalih zvijeri, te mjerila za nagrađivanje. Važno je istaći da u skoroj budućnosti CIC nema namjere (ni potrebe) mijenjati postojeće formule za ocjenjivanje trofeja divljači.

5. PRAVNI I DRUGI PROPISI IZ PODRUČJA OCJENJIVANJA

5.1. Propisi i naputci Međunarodnog savjeta za lovstvo i zaštitu divljači (CIC-a)

Trofeje divljači ocjenjuju se prema važećim pravilima, formulama i uputama Međunarodnog savjeta za lovstvo i zaštitu divljači (CIC-a). Osim točnih mjera pojedinih elemenata, ocjenjivanje trofeja europskih vrsta divljači obuhvaća i slobodnu prosudbu točaka za ljepotu odnosno odbitaka. Zbroj točaka (poena, bodova) brojčano je izražena vrijednost trofeje. Za izvan europske vrste (jelen aksis) ocjenjivanje se svodi samo na mjerenje, zbrajanje i oduzimanje tih vrijednosti, bez upotrebe koeficijenata.

Pribor i pomagala. Za utvrđivanje mjerljivih elemenata trofeja propisani su i nužni sljedeći pribor i pomagala:

1. čelična, lako savitljiva mjerna vrpca duga 2 m i široka 5-6 mm, s milimetarskom podjelom s objiju strana; početak milimetarske podjele treba biti oko 5 cm dalje od prednjeg kraja vrpce
2. pomična metalna promjerka (šubler), velika i mala
3. precizna obična ili digitalna vaga
4. specijalna hidrostatska vaga ili menzura
5. dva ravnala s milimetarskom podjelom
6. obrazac ocjenskog ili trofejnog lista
7. šablona za ocjenjivanje zakrivljenosti sjekača i brusaa.

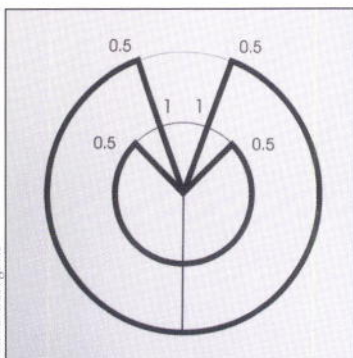

Foto: B. Debgović

Izgled šablone za ocjenjivanje zakrivljenosti sjekača i brusača u kljove vepra; promjer vanjske linije 22 cm.

Širina sjekača kljova vepra, raspon i promjer zakrivljenosti rogova muflona kao i duljina i širina lubanje medvjeda, vuka, risa, čaglja, divlje mačke, jazavca i lisice mjere se preciznom pomičnom metalnom promjerkom.

Težinu rogova jelena i jelena lopatara utvrđujemo vaganjem preciznom vagom u kilogramima s točnošću na jedan dekagram, a težinu rogova srnjaka u gramima.

Priprema trofeja za ocjenjivanje. Prije službenog ocjenjivanja rogovi moraju biti pravilno

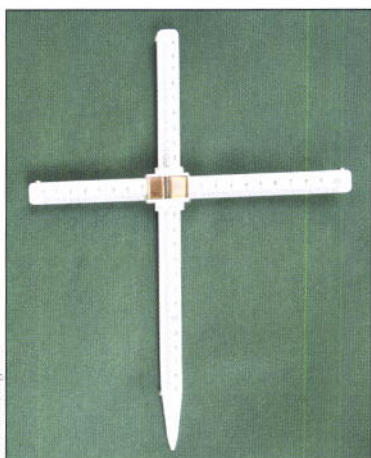

Foto: B. Debgović

Poseban pribor za mjerenje visine i raspona u rogova divokoze (lijevo) i opsega brusača u kljova vepra

U posljednje vrijeme upotrebljava se posebna naprava (mjerilo) za mjerenje opsega brusača u kljova vepra i posebna naprava za mjerenje visine i raspona u rogova divokoze/divojarca.

Svi mjerljivi elementi trofeje koji se utvrđuju mjernom vrpcom (dužina, širina, visina, opseg, raspon) mjere se u centimetrima s točnošću na jedan milimetar. Iznimno se širina sjekača u kljova vepra mjeri u milimetrima s točnošću na desetinku milimetra.

Širina sjekača kljova vepra, raspon i promjer zakrivljenosti rogova muflona kao i duljina i širina lubanje medvjeda, vuka, risa, čaglja, divlje mačke, jazavca i lisice mjere se preciznom pomičnom metalnom promjerkom.

otpiljeni i prosušeni. Pravilno su otpiljeni i priređeni za ocjenjivanje oni rogovi koji su zajedno s dijelom lubanje rezani sredinom očnih šupljina, a obuhvaćaju dio zatiljne i nosnu kost. Od težine tako priređene trofeje nema odbitaka. Ako rogovi imaju više kostiju od dopuštenoga, odbijemo od težine rogova točno određene iznose izražene u dekagramima (jelen) odnosno gramima (srnjak). Ako su rogovi na vrlo kratkoj čelenci i bez nosne kosti, utvrđenoj težini rogova ništa se ne dodaje.

Smatra se da su rogovi prirodno dostatno prosušeni za vaganje ako su od dana stjecanja prošla tri mjeseca. Ako ih važemo prije i ocjenjujemo u komercijalne svrhe, moramo od njihove težine odbiti do 10 posto zbog predvidivog isušivanja.

Utvrđivanja volumena u rogova srnjaka i koeficijent 0,23. Pri ocjeni rogova srnjaka obvezno je utvrđivanje njihova volumena. Volumen rogova srnjaka mjeri se u kubičnim centimetrima i to bilo uranjanjem rogova u vodu i utvrđivanjem količine istisnute vode (starinski način) ili utvrđivanjem razlike između njihove težine izvan vode i nakon uranjanja u vodu i pretvaranjem te razlike u volumen na taj način da se jedan gram težine uzima kao jedan kubični centimetar volumena (noviji način). Za prvi postupak potrebna nam je menzura, a za drugi hidrostatska vaga. Pri uranjanju rogova u vodi mora biti i ruža.

Za službeno ocjenjivanje rogova srnjaka upotreba koeficijenta 0,23 nije dopuštena.

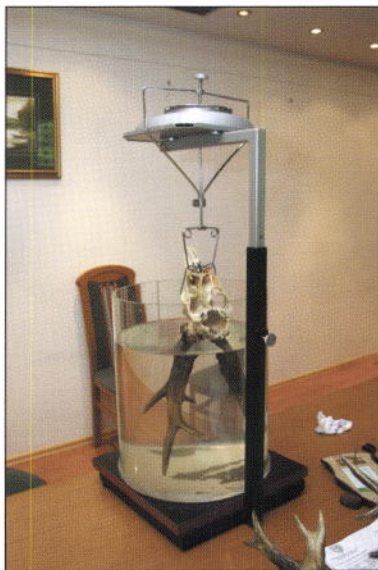

Foto: B. Debgovic

Utvrđivanje volumena rogova srnjaka pomoću posebne hidrostatske vage

COMMISSION EXPOSITIONS ET TROPHÉES
EXHIBITIONS AND TROPHIES COMMISSION
KOMMISSION AUSSTELLUNGEN UND TROPHÄEN

Trophée - Trophy - Trophäe
Pays - Country - Land
Date - Date - Datum
Points - Points - Punkte
Chasseur - Hunter - Jäger

Pays - Country - Land Date - Date - Datum

Ad hoc CIC-ova komisija kao i Stalno nacionalno povjerenstvo za izložbe i trofeje HLS-a može na temelju provedenog ocjenjivanja dodjeljivati svjedodžbe s pripadajućim medaljama; svjedodžba CIC-a

Točke dodatka (točke za ljepotu) i odbitaka mogu se u svih vrsta trofeja, ako su predviđene formulom, izražavati i s 0,50 vrijednosti točke (npr. 1,50 t., 2,50 t.).

Ocjena trofeje i međunarodna verifikacija. Ocjena trofeje upisana u službeni katalog lovačke izložbe koja je održana pod CIC-ovim pokroviteljstvom ili ona koju je utvrdilo stalno ili Ad hoc CIC-ovo povjerenstvo za ocjenjivanje lovačkih trofeja "Izložbe i trofeje" ima trajnu međunarodnu vrijednost i ta se trofeja ne mora više ocjenjivati. Ako se promijeni formula za ocjenjivanje i ta trofeja poslije zavrijedi drugačiju ocjenu, višu ili nižu, prethodna službena ocjena treba biti objavljena zajedno s novom, uz naznaku datuma i mjesta ponovnog ocjenjivanja.

Službeno se mogu ocjenjivati samo one trofeje u kojih su izmjerljivi svi elementi mjerenja predviđeni CIC-ovom formulom. Ako jedan od predviđenih elemenata nije izmjerljiv, takova se trofeja ne ocjenjuje. Izuzetak je moguć samo pri ocjenjivanju rogova jelena i jelena lopatara, koji je posebno naveden kod opisa postupka ocjenjivanja tih trofeja.

Pri ocjenjivanju lubanja i krzna trofejnih krznašica te rogova divokoze u službeni katalog izložbe treba, uz ocjenu, upisati i spol. Na međunarodnim i nacionalnim lovačkim izložbama ne bi se smjeli ocjenjivati rogovi divokoze mlađe od 6 godina ni kljove vepra mlađeg od 5 godina. Lubanje i krzna onih vrsta divljači koje su kao ugrožene životinjske vrste zaštićene i koje su izgubile status divljači ocjenjujemo samo ako su bile stečene prije početka važenja uredbe o zaštiti ili pak stečene posebnim rješenjima nadležnog državnog tijela (na primjer vuk na osnovi Akcijskog plana upravljanja vukom u RH). Posebnu pozornost treba obratiti pri skidanju krzna trofejnih krznašica da im se ne učine krivi rezovi, jer se naknadno sašiveni rezovi ne priznaju pri utvrđivanju širine krzna.

Trofeje koje potječu iz ograđenih prostora (zvjerinjaci, uzgajališta, farme) ne mogu konkurirati za naslov "najača trofeja u vrsti" u državi i/ili svijetu. U službenom katalogu izložbe one moraju biti posebno naznačene. Od CIC-ova zasjedanja u Budimpešti 1996. ukinuta je mogućnost proglašenja krzna svih trofejnih krznašica, bez obzira na njihove dimenzije, nacionalnim i/ili svjetskim prvakom.

CIC-ovi pravilnici iz 1996. i 1997. g. Pravilnikom o radu stalnih CIC-ovih, nacionalnih komisija za ocjenjivanje lovačkih trofeja, donesenim u Parizu 1996. g. (u RH takva komisija djeluje pri HLS-u pod nazivom Stalno nacionalno povjerenstvo za ocjenu trofeja i izložbe CIC-a), određeno je da te komisije mogu ocjenjivati

samo one trofeje koje dolaze u obzir za dodjelu brončane ili srebrne medalje po međunarodnim mjerilima. Mogu ocijeniti i trofeje kandidate za stjecanje zlatne medalje, ali samo pod uvjetom da njihov rad (ocjenu) potvrde najmanje tri člana užeg odbora CIC-ove komisije.

Lovačke trofeje koji se natječu za naslov "najjače trofejne vrste" u državi ili na svijetu mogu se ocijeniti na redovnim sjednicama CIC-ove komisije "Izložbe i trofeje" ili na lovačkim izložbama orga-

Foto: J. Tomljanović

Članovi Ad hoc CIC-ove komisije "Izložbe i trofeje" i Stalnog nacionalnog povjerenstva za ocjenjivanje trofeja HLS-a pri vrednovanju krzna medvjeda u Zagrebu 2. studenog 2001. Slijeva: Michel Nolens, Đuro Nikolandić, Veljko Varićak i Alojzije Frković.

niziranim pod pokroviteljstvom CIC-a i uz sudjelovanje članova CIC-ove komisije koje je imenovao predsjednik komisije "Izložbe i trofeje".

Stalna CIC-ova nacionalna komisija za ocjenjivanje lovačkih trofeja dužna je voditi evidenciju o obavljenom ocjenjivanju i o dodijeljenim medaljama. Ako vlasnik (držalac) trofeje nije zadovoljan ocjenom, ima pravo podnijeti žalbu. O žalbi raspravlja žiri sastavljen od pet osoba koje imenuje predsjednik CIC-ove komisije "Izložbe i trofeje" u suglasju s predsjednikom CIC-a.

Prema Pravilniku o pokroviteljstvu CIC-a nad lovačkim izložbama, imenovanju stručnih međunarodnih ocjenjivačkih komisija i službenom međunarodnom ocjenjivanju trofeja (Buenos Aires 1997.) u mnogome se mijenja koncept budućih lovačkih izložaba. Na njima lovstvo mora biti predstavljeno u svoj svojoj raznolikosti i kompleksnosti. Sama trofeja ne smije i ne može više biti mjerilo tih vrijednosti. Njezino je značenje prije svega u tome da predstavi i dokumentira rezultate provedenih uzgojnih smjernica, da odgovori kakve su genske predispozicije određene populacije i da upozori na stupanj ekoloških utjecaja na njezin životni prostor.

5.2. Domaći propisi i dokumenti koji reguliraju pitanje ocjenjivanja lovačkih trofeja

- Zakon o lovstvu (N.N. br.140/05),
- Pravilnik o načinu ocjenjivanja trofeja divljači, obrascu trofejnog lista, vođenju evidencije o trofejima divljači i izvješću o ocijenjenim trofejima (N.N. br. /06),
- Zakon o dobrobiti životinja (N.N. br. 19/99),
- Pravilnik o zaštiti pojedinih vrsta sisavaca, Mammalia (N.N. br. 31/95),

- Pravilnik o izobrazbi ocjenjivača trofeja (HLS br. 01-1461/98)

Novim Zakonom o lovstvu od 2005. g. pojam trofeje divljači definiran je kao divljač ili njezini dijelovi uređeni za čuvanje i ocjenjivanje, a vrhunska trofeja divljači kao trofeja ocijenjena s većim brojem bodova (točaka) od najjače evidentirane trofeje (prvaka) pojedine vrste divljači u RH. Prema istom zakonu ocjenjivač trofeja je osoba koja ima položen ispit za ocjenjivača trofeja divljači.

Foto: L. Raič

Prvi ispitani ocjenjivači lovačkih trofeja u Hrvatskoj s članovima ispitnog povjerenstva LSH-e u Zagrebu 10. svibnja 1969. Slijeva: A. Frković, L. Raič, B. Krašovec, J. Trohar, Z. Car, O. Rohr, A. Loknar, M. Petranović i Š. Šepić.

Komisije za ocjenjivanje trofeja. Uz rogove jelena običnog, jelena lopatara, jelena aksisa, srnjaka, divokoze i muflona, kljove vepra, lubanje smeđeg medvjeda, divlje mačke, jazavca i lisice te krzna smeđeg medvjeda i divlje mačke, među službene trofeje divljači uvrštena je i lubanja čaglja. Nabrojene trofeje divljači, koje podliježu vrednovanju sukladno propisu koji donosi ministar, moraju se ocijeniti. Ocjenjuje ih komisija sastavljena od ovlaštenih

ocjenjivača koji imaju položen ispit za ocjenjivanje trofeja i to: za trofeje stečene u državnim lovištima komisija lovoovlaštenika, a za trofeje stečene u ostalim lovištima komisija sastavljena od ovlaštenih ocjenjivača koji imaju položen ispit za ocjenjivača trofeja, a koju imenuje nadležno upravno tijelo koje je ustanovilo lovište.

Evidenciju trofeja divljači vodi lovoovlaštenik. O ocijenjenim trofejama, kako u državnim tako i u ostalim lovištima, komisije su dužne izvještavati HLS koji vodi evidenciju o ocijenjenim trofejama divljači. Izvješća se daju do 31. svibnja svake godine za trofeje stečene u protekloj lovnoj godini.

U nadležnost HLS-a spada organizacija lovačkih izložaba za koje utvrđuje sadržaj, opseg i vrstu trofeja za izlaganje, bilo na nacionalnim ili međunarodnim izložbama.

Ispit za ocjenjivača trofeja divljači polaže se pri HLS-u i kod drugih pravnih osoba koje za to ovlasti resorno Ministarstvo.

Trofejni list i vrhunske trofeje. Trofeje divljači iz lovišta ili RH dopušteno je iznositi uz propisani trofejni list koji izdaju komisije lovoovlaštenika za državna lovišta odnosno komisije sastavljene od ovlaštenih ocjenjivača za ostala lovišta. Trofeje divljači koje se nalaze u skupini pet točaka manjoj od nacionalnog prvaka mogu se iznositi iz RH ako su ocijenjene od strane Stalnog nacionalnog povjerenstva za ocjenu trofeja i izložbe CIC-a.

Vrhunske trofeje divljači zabranjeno je trajno iznijeti u inozemstvo. Vrhunsku trofejku otkupljuje RH, a čuva se u muzeju HLS-a.

Pravilnikom o načinu ocjenjivanja trofeja divljači, obrascu trofejnog lista, vođenju evidencije o trofejama divljači i izvješću o ocijenjenim trofejama iz 2006. određeno je da se trofeje divljači ocjenjuju prema važećim pravilnicima, formulama i uputama CIC-a. Bez obzira na starost i trofejnu snagu, uz uvjet da su mjerljivi svi elementi propisani CIC-ovom formulom, Pravilnikom je određeno da se moraju ocijeniti i izdati trofejni listovi za rogove

	 REPUBLIKA HRVATSKA TROFEJNI LIST VEPAR <i>(Sus scrofa L.)</i>
Način lova Starost divljači procijenjena na godina. izmjerene bruto težine od kg i neto težine (bez iznutrica i glave) kg.	Lovac iz (mjesto) (država) odstrijelo je dana u lovištu predjelu zvanom kod ovlaštenika prava lova Kljove vepra ocijenjene su s točaka.
Napomena	

Prva i četvrta stranica propisanog trofejnog lista na obrascu TL

jelena, lopatara i aksisa, srnjaka, divokozu i muflona, kljove vepra te lubanju i krzno smeđeg medvjeda. Iznimno, a na zahtjev vlasnika, ocijenit će se i izdati trofejni list za lubanju divlje mačke, jazavca, lisice i čaglja te krzno divlje mačke. Atipične trofeje, uz izuzetak točno određenih “nedostataka” u jelena i jelena lopatara (opisanih u poglavlju o ocjenjivanju), ne ocjenjuju se ali se i za njih izdaje trofejni list bez upisa mjera odnosno same ocjene. Trofejni list (na obrascu TL) izdaje se u dva primjerka, od kojih se jedan primjerak izdaje vlasniku (držitelju) trofeje, a drugi ostaje ovlašteniku prava lova. Uz opće podatke (ime, prezime i boravište lovca, datum odstrela, naziv lovišta i lovnog predjela, naziv ovlaštenika prava lova) trofejni list sadrži i posebne podatke (mjere) o utvrđivanju ocijenjene trofeje prema CIC-ovoj formuli za tu divljač. Za tisak i distribuciju trofejnih listova ovlašten je HLS.

Iako to nije predviđeno Pravilnikom, samo neslužbeno i u komercijalne svrhe mogu se rogovi srnjaka niže trofejne jačine (primjerice mase do 250 g) ocijeniti skraćenim postupkom dr. Voltza, prema kojem se težina rogova izražena u gramima pomnoži s konstantom 0,23 i dobije približno točan broj točaka i za težinu i za volumen zajedno.

Ostali domaći propisi vezani uz ocjenjivanje trofeja. Pravilnikom o zaštiti pojedinih vrsta sisavaca (Mammalia) od trofejnih vrsta posebno zaštićenim životinjskim vrstama proglašeni su (od 1995.) sivi vuk, euroazijski ris i divlja mačka, od kojih ova potonja uživa zaštitu samo na području Gorskog kotara, Like, Dinare i Biokova.

Zakonom o dobrobiti životinja zabranjeno je životinje, a otud i divljač, u gospodarskom uzgoju poticati u rastu dodavanjem hormona rasta u hrani.

Pravilnikom o izobrazbi ocjenjivača trofeja divljači HLS-a određeno je da ispit za ocjenjivače trofeja divljači mogu polagati pristupnici koji imaju položen lovački ispit, srednju stručnu spremu i najmanje pet godina lovačkog staža te koji su ispunili obveze predviđene Programom osposobljavanja ocjenjivača trofeja divljači. Ispit se polaže pred tročlanim ispitnim povjerenstvom, a sastoji se od teorijskog i praktičnog dijela. U praktičnom dijelu ispita ispitanik mora u pravilu ocijeniti sve trofeje naše trofejne divljači, ispuniti trofejni list i ocjenu upisati u knjigu evidencije trofeja.

6. FORMULE I UPUTE ZA OCJENJIVANJE TROFEJA DIVLJAČI

6.1. Ocjenjivanje rogova jelena običnog

Rogovi se mjere mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno. Važu se preciznom vagom u kilogramima na dekagram točno.

Foto: M. Lekić

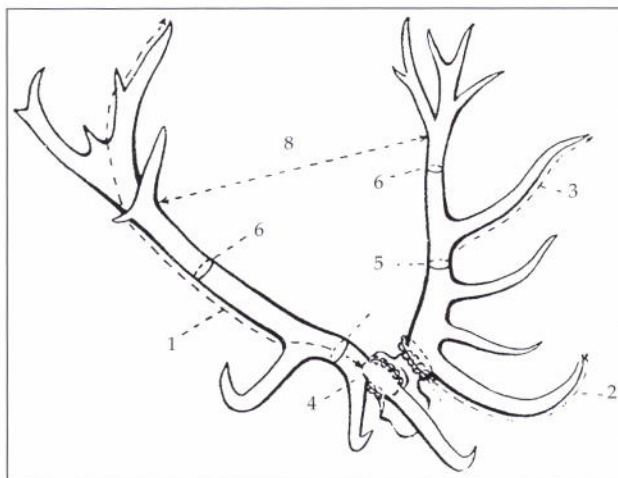
Rogovi jelena običnog - prvak Hrvatske
Lovište "Garjevica", 2003., I. Todorić, 261,81 (Kmn 04)

Tipičnom trofejom jelena smatraju se rogovi na kojima se prema CIC-ovoj formuli mogu izmjeriti svi mjerljivi elementi. Iznimno se mogu ocijeniti i rogovi:

- a) kojima nedostaje jedan parožak nadočnjak
- b) kojima nedostaje jedan parožak srednjak
- c) rogovi stupnja "šesterca" i "osmerca" (bez krune ili rašalja).

Rogovi kojima nedostaju oba nadočnjaka ili oba srednjaka ili pak jedan nadočnjak i jedan srednjak netipični su i ne mogu se službeno ocijeniti.

1. **Ocjena duljine rogova** dobiva se mjerenjem sredinom vanjske strane svakog roga (grane) od donjeg ruba vijenca do kraja najdužeg paroška u kruni. Preko kuta koji tvore vijenac i grana roga vrpcom treba napeti i položiti uz rog u pravcu vrha oko 2-3 cm iznad vijenca. Vrpcom treba što više slijediti smjer roga prema kruni

Mjerenje rogova jelena običnog:

1. duljina roga, 2. duljina nadočnjaka, 3. duljina srednjaka,
4. opseg vijenca, 5. opseg roga između nadočnjaka i srednjaka,
6. opseg rogova između srednjaka i krune, 8. raspon rogova

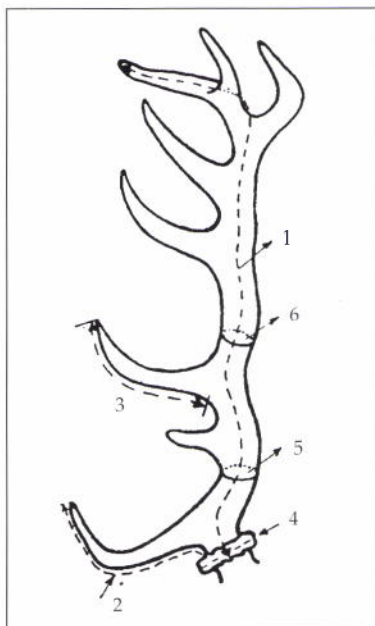
obuhvaćajući i sve izrasline ili grbavosti roga do najduljeg paroška krune. Ako je nemoguće gledanjem ocijeniti koji je najdulji parožak u kruni, treba ih sve izmjeriti. U kruni linija mjerenja duljine roga mora teći pravocrtno, slijedeći raniji svoj tok, bez naglih promjena smjera. Pri traženju najveće duljine u kruni linija mjerenja ne smije prelaziti s vanjske na unutarnju stranu roga.

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječne duljine rogova s konstantom 0,5.

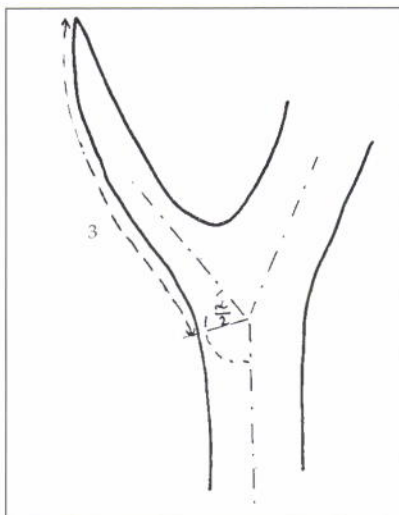
2. Ocjena duljine parožaka nadočnjaka (lijevog i desnog) dobiva se mjerenjem s njihove donje strane, od mjesta gdje se odvajaju od roga (to je najčešće gornji rub vijenca) do njihova vrha. Ako je nadočnjak visoko iznad vijenca, onda se njegova duljina počinje mjeriti na mjestu gdje se vidljivo odvaja od grane roga pa do vrha paroška.

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječne duljine obaju parožaka s konstantom 0,25.

3. Ocjena duljine parožaka srednjaka (lijevog i desnog) dobiva se mjerenjem s njihove donje strane od točke koja se odredi tako da se raspolovi kut što ga čine njegova os i os roga do vrha paroška. Obično je to točka kod koje se srednjak jasno odvaja od roga.

Mjerenja na grani roga: 1. duljina roga, 2. duljina nadočnjaka, 3. duljina srednjaka, 4. opseg vijenca, 5. opseg roga između nadočnjaka i srednjaka, 6. opseg roga između srednjaka i krune

Utvrđivanje početne točke pri mjerjenju duljine paroška srednjaka (prema Hromasu)

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječne duljine obaju parožaka s konstantom 0,25.

4. **Ocjena opsega vijenaca** dobiva se mjerenjem i na lijevom i na desnom rogu. Pritom se pazi da se mjernom vrpcom obuhvate sve ikrice i izbočine, a napetom vrpcom premoste sva ulegnuća vijenca koja nisu kružnog oblika.

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječnog opsega obaju vijenaca s konstantom 1.

5. **Ocjena opsega roga između nadočnjaka i srednjaka** (donji opseg roga) dobiva se mjerenjem na najtanjem mjestu lijevog i desnog roga. Najtanje mjesto utvrđuje se mjerenjem na više mjesta. Pri utvrđivanju te vrijednosti treba imati na umu da između nadočnjaka i srednjaka mogu biti na jednoj ili na obje grane po jedan ili katkad po dva ledenjaka (umetka) i zbog toga ne mora uvijek biti svaki treći parožak srednjak.

Ako na jednom rogu nedostaje nadočnjak, njegov donji opseg mjeri se na najtanjem mjestu između vijenca i srednjaka.

Ako na jednom rogu nedostaje srednjak, opseg se mjeri na najtanjem mjestu između nadočnjaka i krune (rašalja) i on se uzima kao opseg između nadočnjaka i srednjaka i kao opseg između srednjaka i krune.

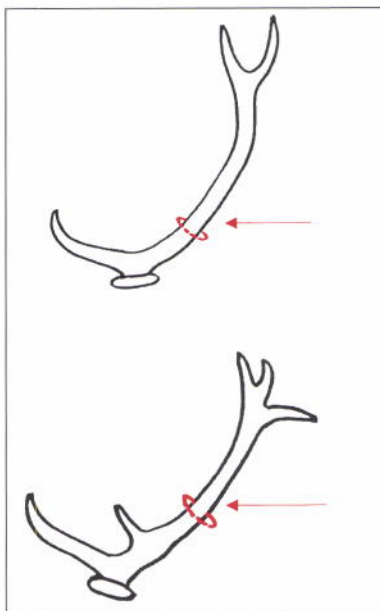
Broj točaka utvrđuje se množenjem opsega svakog roga s konstantom 1.

6. **Ocjena opsega roga između srednjaka i krune** (gornjeg opsega roga) dobiva se mjerenjem na najtanjem mjestu lijevog i desnog roga, s time da se u krunu ubraja svaki normalno razvijen parožak iznad srednjaka. To pravilo ne vrijedi ako rog ima dvostruki srednjak. Je li riječ o normalnom parošku srednjaku ili dvostrukom (duplom) srednjaku, za svaku pojedinu trofeju koja se ocjenjuje na lovačkoj izložbi pod CIC-ovim pokroviteljstvom određuje njezino prosudbeno povjerenstvo.

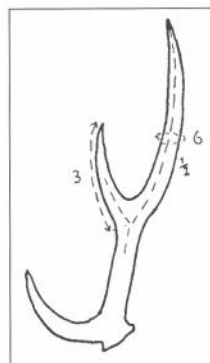
Ako jedan rog iznad paroška srednjaka ne tvori ni krunu ni rašlje, nego završava šiljkom (jelen "sabljaš"), gornji opseg roga mjeri se na polovici duljine između srednjaka i njegova vrha.

Ako na jednom rogu nedostaje srednjak, a na vrhu nema ni krune ni rašalja, njegov opseg mjeri se na polovici duljine između nadočnjaka i vrha roga i taj se opseg uzima dvostruko i za gornji i za donji opseg.

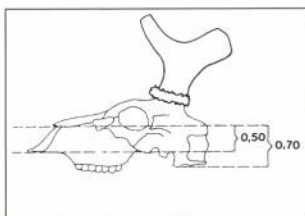
Broj točaka utvrđuje se množenjem opsega svakog roga s konstantom l.

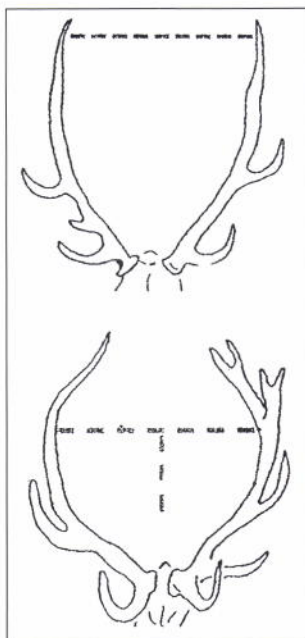
Ako na jednom rogu nedostaje srednjak, opseg se mjeri na najtanjem mjestu između nadočnjaka i krune/rašlje i on se uzima dvostruko, kao opseg između nadočnjaka i srednjaka i kao opseg između srednjaka i krune/rašlje (prema Nolensu).

Mjerenje duljine srednjaka i gornjeg opsega na rogu bez krune/rašlje, primjerice jelena "sabljaša" (prema Hromasu)

Odbici (u kilogramima) za nepravilno otpiljene rogove

Mjerenje raspona: 1. u rogova koji nemaju oblikovane kruna/rašlje, 2. u rogova u kojih je kruna oblikovana samo na jednom rogu

že biti i na vrhu rogova (primjerice kao u srnjaka).

Ako su kruna ili rašlje samo na jednom rogu, dok drugi rog ponad srednjaka završava vršnim paroškom (šiljkom), raspon ro-

7. Ocjena za težinu suhih rogova s pravilno otpiljenim dijelom lubanje dobiva se vaganjem u kilogramima, na dekagram točno.

Ako rogovi imaju više kostiju lubanje nego što je propisano (pravilan rez), odbija se od njihove težine:

- 0,70 kg ako su s lubanjom bez donje čeljusti

- 0,50 kg ako su s lubanjom bez donje čeljusti i bez zubala gornje čeljusti.

Pri vaganju svježih rogova, radi ocjenjivanja u komercijalne svrhe, od njihove se težine odbija do 10 posto, zbog kasnijeg isušavanja.

Broj točaka za težinu dobiva se njezinim množenjem s konstantom 2.

8. Ocjena raspona rogova dobiva se mjerenjem na mjestu najvećeg unutarnjeg razmaka između lijevog i desnog roga na mjestu gdje počinje kruna, okomito na uzdužnu os lubanje.

Raspon se može utvrditi i na rogovima "osmercu" i/ili "šestercu", dakle rogovima koji nemaju oblikovane ni kruna ni rašlje. Raspon se tada mjeri na mjestu najvećeg unutarnjeg razmaka između lijevog i desnog roga, a koji može biti i na vrhu rogova (primjerice kao u srnjaka).

12. Za šiljke parožaka:

- tupi ili truli 0 točaka
- šiljati ali tamno obojeni 1 točka
- šiljati i svijetlo polirani 2 točke.

13. Za paroške ledenjake:

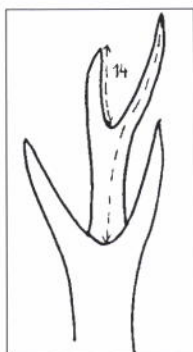
Vrsta ledenjaka	Duljina u cm	T o č k e	
		za jednu granu	za obje grane
- kratak	2 do 10	0	0,5
- srednji	10,1 do 15	0,5	1,0
- dug	15,1 i više	1,0	2,0

14. Za krune:

U krunu se ubrajaju svi parošci iznad paroška srednjaka, dakle i parožak podvršnjak (vučjak). U krunu se ne ubraja gornji parožak dvostrukog (duplog) srednjaka.

Parošci u kruni dijele se na:

- kratke paroške duljine od 2 do 10 cm
- srednje paroške duljine od 10,1 do 15 cm
- duge paroške duljine od 15,1 i više cm.

Mjerenje duljine parožaka u kruni (prema Hromasu)

Duljina parožaka u kruni mjeri se po njihovoj gornjoj strani, i to iz sredine njihovih rašalja pa do vrha parožaka. Razgranate paroške u kruni mjerimo samo jednom u cijeloj njihovoj duljini.

Ocjena krune dobiva se na osnovi ukupnog broja i duljine parožaka u objema krunama prema osnovnoj tablici. Tim se načinom ocjenjivanja koristimo i ako je kruna samo na jednom rogu, uz uvjet da ima najmanje pet parožaka.

Kako se u prirodi rijetko susrećemo s rogovima koji bi u kruni imali samo kratke, srednje ili duge paroške, pri ocjenjivanju

kruna u mogućim kombinacijama za različito dugačke paroške u krunama služimo se pomoćnom tablicom J. Hromasa.

Ocjenjivanje kruna prema broju i duljini parožaka (osnovna tablica)

Broj parožaka	Kakvoća parožaka	Broj točaka
5-7	kratki	1-2
5-7	srednji	3-4
5-7	dugi	4-5
8-9	kratki	4-5
8-9	srednji	5-6
8-9	dugi	6-7
10 i više	kratki	6-7
10 i više	srednji	7-8
10 i više	dugi	9-10

ODBICI

15. Za nesimetričnost položaja rogova (grana), za očitu nesimetričnost njihove duljine, za izrazitu nesimetričnost rogova kao cjeline i za nepravilnost parožaka nadočnjaka, ledenjaka i srednjaka, mogu se od ukupnog broja točaka odbiti do 3 točke.

Konačnu ocjenu rogova jelena dobijemo ako od zbroja točaka vrijednosti pod brojevima 1-14 odbijemo točke pod brojem 15.

PODACI O MJERENJU ROGOVA JELENA							
Red. broj	Što je mjereno	Jed. mjere	Mjera	Sred. mjera	Konstanta	Broj točaka	
1.	Dulžina rogova	lijevog	117,70	121,25	0,50	60,62	
		desnog	124,80				
2.	Dulžina nadočnjaka	lijevog	45,00	47,05	0,25	11,76	
		desnog	49,10				
3.	Dulžina srednjaka	lijevog	59,00	59,50	0,25	14,63	
		desnog	58,00				
4.	Opseg vijenca	lijevog	31,00	30,90	1	30,90	
		desnog	30,80				
5.	Opseg roga između nadočnjaka i srednjaka	lijevog	20,00		1	20,00	
		desnog	20,00			20,00	
6.	Opseg roga između srednjaka i kruna	lijevog	17,50		1	17,50	
		desnog	17,10			17,10	
7.	Težina rogova			Bruto	14,85		
		Odbitak na:		kg	Vlaga	0,70	
					Rez		
				Neto	14,15	2	28,30
8.	Raspon rogova	cm	88	92%	0-3	2,00	
9.	Broj parožaka	kom	11/10		1	21	
10.	Boja rogova				0-2	2,00	
11.	Bričavost				0-2	2,00	
12.	Šijci parožaka				0-2	2,00	
13.	Ledenjaci				0-2	2,00	
14.	Kruna				0-10	10,00	
						UKUPNO: 261,81	
15.	Odbici				0-3		
						OCJENA: 261,81	

Ispunjeni obrazac ocjemenog lista za ocjenjivanje rogova jelena običnog

Pomoćna tablica za ocjenjivanje kruna u mogućim kombinacijama za različit

Ukupan broj parožaka u obje kruna

	Od toga			7 Točke	Od toga			8 Točke	Od toga			9 Točke
	Dugi	Srednji	Točke		Dugi	Srednji	Točke		Dugi	Srednji	Točke	
0		0		2,0		0-1	4,0		0-1	5,0		
		1	1,0	1,5	2,5	0	2-5	4,5	0	2-6	5,0	
		2	1,5	2,0	2,5		6	5,0		7-9	6,0	
		3	2,0	2,0	3,0	1	0-3	4,5	1	0-4	5,5	
		4	2,0	2,5	3,0		4-7	5,0		5-8	6,0	
		5	2,5	3,0	3,5		0-1	4,5		0-2	5,5	
		6	3,0	3,0	3,5	2	2-5	5,0	2	3-7	6,0	
			3,5	4,0		6	5,5					
1		0		2,5		0,3	5,0		0	5,5		
		1	1,5	2,0	2,5	3	4,5	5,5	3	1-4	6,0	
		2	2,0	2,5	3,0					5-6	6,5	
		3	2,5	2,5	3,5	4	0-1	5,0	4	0-2	6,0	
		4	3,0	3,0	3,5		2-4	5,5		3-5	6,5	
		5	3,0	3,5	4,0	5	0-3	5,5	5	0	6,0	
			3,5	4,0					1-4	6,5		
2		0		3,0	6	0-1	5,5	6	0-3	6,5		
		1	2,0	2,5	3,0		2	6,0				
		2	2,5	3,0	3,5	7	0-1	6,0	7	0-1	6,5	
		3	3,0	3,0	3,5					2	7,0	
		4	3,5	3,5	4,0	8	0	6,0	8	0-1	7,0	
			4,0	4,5	9				0	7,0		
3		0		3,5								
		1	3,0	3,0	3,5							
		2	3,5	3,5	4,0							
		3	3,5	3,5	4,0							
			4,0	4,5								
4		0		3,5								
		1	3,5	3,5	4,0							
		2	4,0	4,0	4,5							
			4,0	4,5								
5		0		4,0								
		1	4,0	4,0	4,5							
			4,0	4,5								
6		0		4,5								
		1		4,5	5,0							
7				5,0								

broj i za različite duljine parožaka u obje krune (prema J. Hromasu)

Ukupan broj parožaka u obje krune

	Od toga		10	Od toga		11	od toga		12
	Dugi	Srednji		Točke	Srednji		Točke	Srednji	
0		0 - 2	6,0	0 - 2	6,5	0 - 3	7,0		
		3 - 7	6,5	3 - 9	7,0	4 - 9	7,5		
		8 - 10	7,0	10 - 11	7,5	10 i više	8,0		
1		0 - 4	6,5	0 - 5	7,0	0	7,0		
		5 - 9	7,0	6 - 10	7,5	1 - 6	7,5		
						7 i više	8,0		
2		0 - 1	6,5	0 - 2	7,0	0 - 3	7,5		
		2 - 6	7,0	3 - 7	7,5	4 - 9	8,0		
		7 - 8	7,5	8 - 9	8,0	10 i više	8,5		
3		0 - 3	7,0	0 - 4	7,5	0	7,5		
		4 - 7	7,5	5 - 8	8,0	1 - 6	8,0		
						7 i više	8,5		
4		0	7,0	0 - 1	7,5	0 - 3	8,0		
		4 - 6	7,5	2 - 7	8,0	4 i više	8,5		
5						0	8,0		
		0 - 5	7,5	0 - 6	8,0	1 - 6	8,5		
						7 i više	9,0		
6		0 - 4	8,0	0 - 1	8,0	0 - 4	8,5		
				2 - 5	8,5	5 i više	9,0		
7		0 - 1	8,0	0 - 4	8,5	0	8,5		
		2 - 3	8,5			1 i više	9,0		
8		0 - 2	8,5	0 - 3	8,5	0 i više	9,5		
9		0	8,5	0 - 2	9,0	0 i više	9,5		
		1	9,0						
10		0	9,0	0 - 1	9,0	0 i više	10,0		
11				0	9,5	0 i više	10,0		
12						0 i više	10,0		

Primjer za korištenje tablice:

Primjer 1. U obje krune imamo ukupno 9 parožaka i to: 5 dugih i 2 srednja. U tablici za krunu s 9 parožaka potražimo gdje je navedeno 5 dugih i 2 srednja paroška (iz čega proizlazi da su preostala dva kratka) i pročitamo da takvoj kruni pripada 6,5 točaka.

Primjer 2. U obje krune imamo 6 parožaka i to: 2 duga i 3 srednja. U tablici za krunu sa 6 parožaka potražimo gdje su navedena 2 duga i 3 srednja paroška (onaj šesti parožak smatra se da je kratak) i pročitamo da takvoj kruni pripada 3,5 točaka.

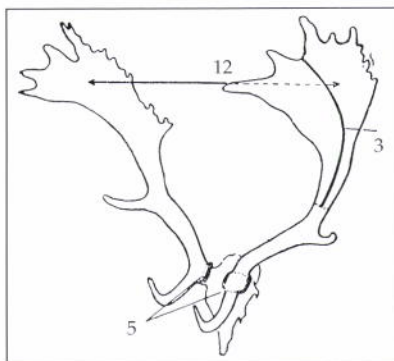
CIC-ova mjerila za nagrađivanje rogova jelena

1. od 210,00 točaka i više	zlatna medalja (I)
2. od 190,00 do 209,99 točaka	srebrna medalja (II)
3. od 170,00 do 189,99 točaka	brončana medalja (III)

Foto: M. Lekić

Rogovi jelena lopatara - prvak Hrvatske
Lovište "Garjevica", 2004.,
I. Todorić, 212,34 t. (Kmn - 05)

Mjerenje rogova lopatara: 3. duljina
loplate, 5. opseg vijenca, 12. raspon
rogova

6.2. Ocjenjivanje rogova jelena lopatara

Rogovi se mjere mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno. Važu se preciznom vagom u kilogramima na deka-gram točno.

Rogovi jelena lopatara koji-
ma nedostaje jedan parožak na-
dočnjak ili jedan parožak sred-
njak ne smatraju se netipičnima
i mogu se službeno ocijeniti. Na
rogovima može nedostajati sa-
mo jedan nadočnjak ili jedan
srednjak.

Rogovi koji nemaju oba na-
dočnjaka ili oba srednjaka, ili koji
nemaju jednog nadočnjaka i jed-
nog srednjaka, netipični su i slu-
žbeno se ne ocjenjuju.

1. Ocjena duljine rogova
dobiva se mjerenjem sredinom
vanjske strane svakog roga od
donjeg ruba vijenca do najviše
točke sedla, to jest do najudalje-
nije točke zatvorene lopate (ne
vrha paroška!). Ako je lopata

rašljasta (izrasla u dva dijela), duljina se mjeri do kraja šireg dijela zatvorene lopate, uz uvjet da je njena najveća širina barem toliko velika kolika je polovica druge zatvorene lopate. Preko kuta koji tvore vijenac i grana roga vrpca treba napeti i položiti u smjeru vrha na oko 2-3 cm iznad vijenca.

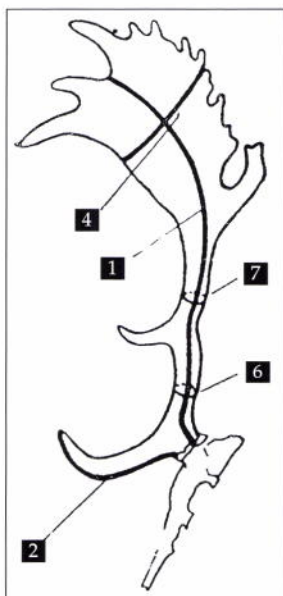
Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječne duljine rogova s konstantom 0,5.

2. Ocjena duljine parožaka nadočnjaka (lijevog i desnog) dobiva se mjerenjem s njihove donje strane od mjesta gdje se odvajaju od roga (to je najčešće gornji rub vijenca) do njihova vrha. Ako se nadočnjak odvaja od roga visoko iznad vijenca, onda se njegova duljina počinje mjeriti na mjestu gdje se vidljivo odvaja od grane pa do vrha nadočnjaka.

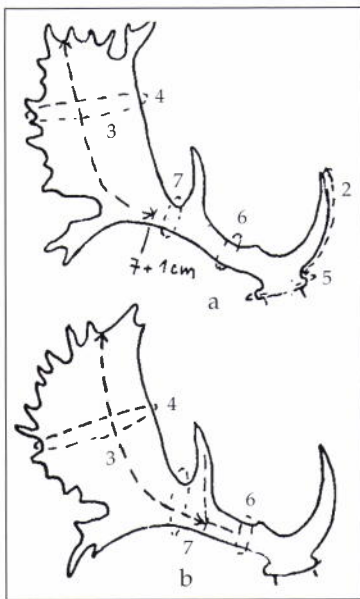
Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječne duljine parožaka nadočnjaka s konstantom 0,25.

3. Ocjena duljine lopata dobiva se njihovim mjerenjem s vanjske strane svake lopate od jedne od početnih točaka navedenih pod a) ili b) pa do najviše točke zatvorene lopate po liniji po kojoj smo mjerili i duljinu rogova. Eventualni lopatasti nastavci mogu doći u obzir za mjerenje duljine lopate samo ako njihova najveća širina iznosi barem polovicu širine cijele, to jest zatvorene lopate. Početna točka mjerenja duljine lopate određuje se na sljedeća dva načina:

a) Ako najmanji gornji opseg roga, dakle opseg roga između srednjaka i lopate, doseže samo do 130% vrijednosti donjeg opsega, dakle opsega između nadočnjaka i srednjaka, onda se duljina lo-

Mjerenja na grani roga:
1. duljina roga, 2. duljina nadočnjaka, 4. širina lopate, 6. opseg roga između nadočnjaka i srednjaka, 7. opseg roga između srednjaka i lopate

Utvrđivanje početne točke mjerjenja duljine lopate, postupak a i b (prema Hromasu)

pate počinje mjeriti na mjestu gdje je opseg za 1 cm veći od najmanjeg gornjeg opsega. Na tom se mjestu počinje mjeriti duljina lopate i na rogu kojem nedostaje parožak srednjak.

b) Ako je najmanji gornji opseg roga, dakle opseg između srednjaka i lopate, veći od 130% vrijednosti donjeg opsega, dakle opsega između nadočnjaka i srednjaka, onda se duljina lopate počinje mjeriti od točke gdje se presijecaju zamišljene simetrale paroška srednjaka i roga po vanjskoj strani.

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosjeka duljine lopata s konstantom 1.

4. Ocjena širine lopate dobiva se mjerenjem njihova opsega na najširem mjestu tako da se vrpca prislanja uz površinu lopate, a smjer mjerenja čini s njezinom osi (crtom mjerenja duljine lopate), ako je to moguće, pravi kut. Kao širina svake lopate uzima se polovica njezinog opsega.

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosjeka širine obiju lopata s konstantom 1,5.

5. Ocjena opsega vijenaca dobiva se mjerenjem i na lijevoj i desnoj grani tako da se napetom vrpcom obuhvate sve ikrice i izbočine na vijencima.

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječna opsega obaju vijenaca s konstantom 1.

6. Ocjena opsega rogova između nadočnjaka i srednjaka (donjeg opsega roga) dobiva se mjerenjem na najtanjem mjestu lije-

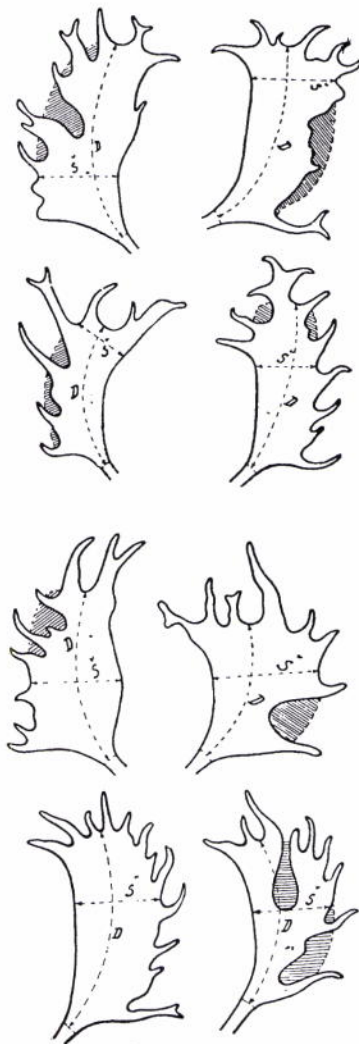
vog i desnog roga. Najtanje mjesto utvrđuje se s nekoliko mjerenja, pri čemu se ne uzimaju u obzir eventualni ledenjaci, koji su u jelena lopatara prava rijetkost.

Broj točaka utvrđuje se množenjem opsega svakog roga s konstantom 1.

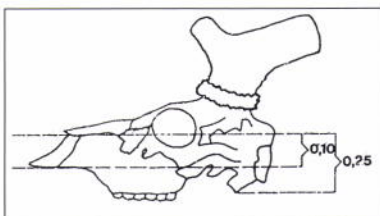
7. Ocjna opsega rogova između srednjaka i lopate (gornjeg opsega roga) dobiva se mjerenjem na najtanjem mjestu lijevog i desnog roga, koje se ponavlja nekoliko puta.

Ako je odnos gornjeg opsega roga prema donjem opsegu veći od 130%, onda se ne uzima vrijednost gornjeg opsega, nego ona vrijednost koja se dobije računskim umanjnjem gornjeg opsega na 130% prema veličini donjeg opsega, ili pojednostavljeno rečeno, uzima se 130% vrijednosti donjeg opsega.

Ako na rogu nedostaje parožak srednjak, onda se gornji i donji opseg izjednačuju, to jest opseg se mjeri na najtanjem mjestu između nadočnjaka i lopate i njegova se vrijednost uzima dvostruko, i za donji i za gornji opseg.

Mjerenje duljine i širine lopate pri raznim oblicima lopata (prema Raiću)

Odbici (u kilogramima) za nepravilno otpiljene robove

Broj točaka utvrđuje se množenjem opsega svakog roga s konstantom 1.

8. Ocjena za težinu suhih rogova s pravilno otpiljenim dijelom lubanje dobiva se vaganjem u kilogramima na dekagram točno.

Ako su rogovi na lubanji koja ima više kostiju nego što je propisano (pravilan rez), odbija se od težine rogova:

- 0,25 kg ako su rogovi s lubanjom bez donje čeljusti

- 0,10 kg ako su rogovi s lubanjom bez donje čeljusti i bez zubala gornje čeljusti.

Pri vaganju svježih rogova, radi ocjenjivanja u komercijalne svrhe, njihova se težina odbija do 10 posto zbog kasnijeg isušavanja.

Broj točaka utvrđuje se množenjem težine rogova s konstantom 2.

DODACI - TOČKE ZA LJEPOTU

9. Za boju rogova:

- svijetložuti, sivi ili umjetno obojeni rogovi 0 točaka

- smeđi rogovi 1 točka

- tamnosmeđi do crni rogovi 2 točke.

Pri utvrđivanju točaka ne uzima se u obzir boja unutrašnje strane lopata, koja je obično svjetlija. Ocjenjivati treba samo boju grana i vanjsku stranu lopata.

10. Za paroške na rubovima lopata

U obzir dolaze samo parošci na rubovima lopata koji su od korijena do vrha dugi najmanje 2 i više cm. Ukupno se može dodati 6 točaka.

Izgled lopate	Točke	
	za jednu lopatu	za obje lopate
- rubovi lopate s pojedinim kratkim paroščima	0	0
- parošci na trećini rubova lopate	1	2
- parošci na dvije trećine rubova lopate	2	4
- parošci na cijelom stražnjem rubu lopate uključujući i parožak ostrugu	3	6

11. Za masu, oblik i pravilnost

Rogovima koji se odlikuju masom, debljinom i snagom lopata te osobito ljepotom oblika i pravilnošću njihova razvoja može se dodati do 5 točaka. Za masivnost lopata dodaje se do 3 točke, a za oblik i pravilnost do dvije točke.

Broj točaka (0-3) za masu rogova dodjeljuju se rogovima prema sljedećim rasponima njihove neto težine:

- 2,75 – 3 kg 1 točka
- 3,01 – 3,25 kg 2 točke
- 3,26 i više kg 3 točke.

ODBICI

12. Za premalen raspon. Raspon rogova mjeri se okomito na uzdužnu os lubanje od točaka presjeka najvećih duljina i najvećih širina obiju lopata. Ako tako određene linije mjerenja raspona ne idu okomito na uzdužnu os lubanje, onda se okomitim pomicanjem mjerne vrpce na suprotnoj strani lopate traži okomit položaj linije najvećeg raspona.

Raspon se izražava u postotcima tako da se njegova veličina u cm podijeli s prosječnom duljinom rogova i pomnoži sa 100.

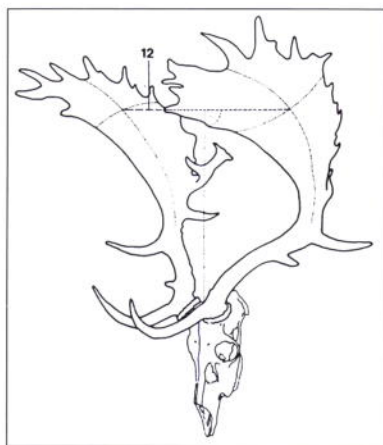
Ako je raspon rogova normalan, to jest iznad 85 posto prosječne duljine grane, nema odbitaka, a ako je raspon premalen, to jest ispod 85 posto prosječne duljine grane rogova, odbije se od ukupnog broja:

- od 85 do 80,01%	1 točka
- od 80 do 75,01%	2 točke
- od 75 do 70,01%	3 točke
- od 70 do 65,01%	4 točke
- od 65 do 60,01%	5 točaka
- manje od 60%	6 točaka.

GREŠKE NA LOPATAMA

13. **Zbog nepravilno oblikovanih lopata**, koje mogu biti trbušaste, trokutaste, rašljaste, rascjepkane i sabljaste, može se odbiti do 10 točaka po sljedećem obrascu:

Izgled lopate	Točke	
	za jednu lopatu	za obje lopate
- trbušasta, trokutasta ili četvrtasta	1-3	2-6
- rašljasta (izrasla u dva dijela)	2-4	4-8
- rascjepkana (izrasla u više površina)	3-5	6-10
- sabljasta	4-5	8-10

Mjerenje raspona rogova (12)

Tablica za utvrđivanje točaka odbitaka za premali raspon rogova u jelena lopatara

Prosječna duljina rogova u cm	R a s p o n u c m											
	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
48	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
52	2	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
53	2	2	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
54	3	2	2	2	1	1	0	0	0	0	0	0
55	3	3	2	2	1	1	1	0	0	0	0	0
56	3	3	2	2	2	1	1	1	0	0	0	0
57	3	3	3	2	2	2	1	1	1	0	0	0
58	4	3	3	3	2	2	2	1	1	1	0	0
59	4	4	3	3	3	2	2	2	1	1	1	0
60	4	4	3	3	3	2	2	2	1	1	1	0
61	4	4	4	3	3	3	2	2	2	1	1	1
62	5	4	4	4	3	3	3	2	2	2	1	1
63	5	4	4	4	4	3	3	3	2	2	2	1
64	5	5	4	4	4	3	3	3	2	2	2	2
65	5	5	5	4	4	4	3	3	3	2	2	2
66	5	5	5	4	4	4	4	3	3	3	2	2
67	6	5	5	5	4	4	4	3	3	3	3	2
68	6	5	5	5	5	4	4	4	3	3	3	2
69	6	6	5	5	5	4	4	4	4	3	3	3
70	6	6	5	5	5	5	4	4	4	3	3	3
71	6	6	6	5	5	5	5	4	4	4	3	3
72	6	6	6	6	5	5	5	4	4	4	4	3
73	6	6	6	6	5	5	5	5	4	4	4	4
74	6	6	6	6	6	5	5	5	5	4	4	4
75	6	6	6	6	6	5	5	5	5	4	4	4

PODACI O MJERENJU ROGOVA JELENA LOPATARA						
Red. broj	Štaje mjereno	Jed. mjere	Mjera	Sred. mjera	Konstanta	Bodovi
1.	Dužina rogova	lijevog desnog	cm 78,20 78,00	78,10	0,50	39,05
2.	Dužina nadočnjaka	lijevog desnog	cm 23,70 26,70	25,20	0,25	6,30
3.	Opseg vijenca	lijevog desnog	cm 21,40 21,40	21,40	1	21,40
4.	Opseg roga između nadočnjaka i srednjaka	lijevog	cm 11,40		1	11,40
		desnog	10,80		1	10,80
5.	Opseg roga između srednjaka i lopate	lijevog	cm 12,40		1	12,40
		desnog	12,80		1	12,80
6.	Dužina lopate	lijeve desne	cm 51,20 49,00	50,10	1	50,10
7.	Širina lopate	lijeve desne	cm 20,00 18,25	19,12	1,5	28,69
8.	Težina rogova	kg	Bruto	4,20		
	Odbitak na:		Viagu			
			Rez	0,25		
	Težina rogova		Neto	3,95		
9.	Boja				0-2	1,50
10.	Parošci na rubovima lopate				0-6	5,00
11.	Masa, oblik i pravilnost lopate				0-5	5,00
UKUPNO:						212,34
Odbici zbog nedostataka:						
12.	Na raspon (cm%)				0-6	—
13.	Na nepravilno oblikovane lopate				0-10	—
14.	Na rubove lopate				0-2	—
15.	Na nepravilno oblikovane rogove				0-6	—
UKUPNO ODBITAKA						—
OCJENA:						212,34

Ispunjeni obrazac ocjemenog lista za ocjenjivanje rogova jelena lopatara

14. **Zbog neodgovarajućih rubova lopata.** Za glatke, šupljikave (porozne) rubove lopata može se odbiti do dvije točke.

15. **Zbog nepravilno oblikovanih rogova** (nerazmjerna duljina rogova, izrazite razlike u duljinama nadočnjaka i srednjaka koje nagrđuju rogove te nesimetričan položaj rogova) odbija se do 6 točaka.

Konačna ocjena rogova jelena lopatara dobije se kad se od zbroja točaka pod brojevima 1-11 odbije zbroj točaka pod brojevima 12-15.

CIC-ova mjerila za nagrađivanje rogova jelena lopatara

1. od 180,00 točaka i više	zlatna medalja I.
2. od 170,00 do 179,99 točaka	srebrna medalja II.
3. od 160,00 do 169,99 točaka	brončana medalja III.

6.3. Ocjenjivanje rogova jelena aksisa

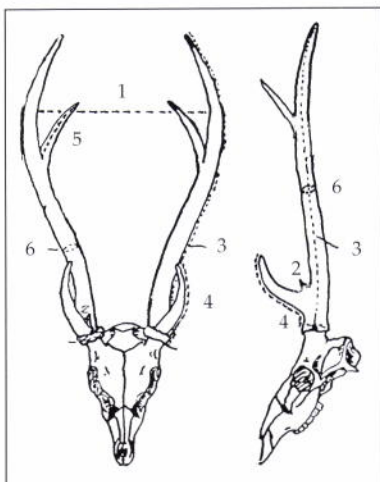
Rogovi jelena aksisa ocjenjuju se po metodi sjevernoameričkog Boone and Crockett Cluba. Rogovi se mjere mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno. Pri mjerenju, zbrajanju i oduzimanju izmjerenih vrijednosti ne upotrebljavaju se koeficijenti i ne dodaju se i ne odbijaju točke.

1. **Ocjena raspona rogova** dobiva se mjerenjem na mjestu najvećeg unutarnjeg razmaka između lijeve i desne grane okomito na glavnu os lubanje.

Foto: B. Debgović

Rogovi jelena aksisa - prvak Hrvatske Brijuni, 1966., I. Krajačić, 309,70 (Lj-80)

Mjere rogova jelena aksisa: 1. raspon rogova, 2. duljina nepravilnog paroška, 3. duljina rogova, 4. duljina paroška nadočnjaka, 5. duljina paroška srednjaka, 6. opseg rogova između nadočnjaka i srednjaka

ruba vijenca do vrha najvišeg paroška. Preko kuta koji tvore vijenac i rog (grana) vrpca se napne i položi uz rog u smjeru vrha na oko 2 cm iznad vijenca.

Duljina lijevog roga unosi se u drugi stupac, a duljina desnog roga u treći stupac obrasca trofejnog lista. Moguće razlike tih dviju duljina unesu se u četvrti stupac obrasca trofejnog lista.

4. Ocjena duljine parožaka nadočnjaka dobiva se mjerenjem s njihove donje strane, od mjesta gdje se vidljivo odvajaju od roga do vrha paroška.

Duljina lijevog nadočnjaka unosi se u drugi stupac, a duljina desnog nadočnjaka u treći stupac. Moguće razlike tih dviju duljina unose se u četvrti stupac obrasca trofejnog lista.

5. Ocjena duljine parožaka srednjaka dobiva se mjerenjem

Izmjerena vrijednost unosi se u prvi stupac obrasca trofejnog lista.

2. Ocjena duljine nepravilnih parožaka dobiva se mjerenjem duljine svih parožaka između nadočnjaka i srednjaka. Svaki od tih parožaka mjeri se po vanjskoj strani (kao parožak srednjak) od mjesta gdje se vidljivo odvaja od grane do vrha paroška.

Zbroj duljina svih tih parožaka, koji se zovu nepravilnima, unosi se u četvrti stupac obrasca trofejnog lista.

3. Ocjena duljine rogova dobiva se mjerenjem sredinom vanjske strane svakog roga od donjeg

po njihovoj vanjskoj (ne donjoj!) strani, od mjesta gdje se vidljivo odvajaju od roga do vrha paroška.

Duljina lijevog srednjaka unosi se u drugi stupac, a duljina desnog srednjaka u treći stupac. Moguće razlike tih dviju duljina unose se u četvrti stupac obrasca trofejnog lista.

6. Ocjena opsega rogova između nadočnjaka i srednjaka dobiva se mjerenjem na najtanjem mjestu lijevog i desnog roga. Najtanje mjesto utvrđuje se u nekoliko mjerenja. Ako nema srednjaka, opseg grane roga mjeri se na njegovoj sredini. Sredina roga utvrđuje se njezinim mjerenjem od donjeg ruba vijenca do vrha.

PODACI O MJERENJU ROGOVA JELENA AKSISA						
Red. broj	Što je mjereno	Jed. mjere	Mjere			
			Raspon	Lijeva grana	Desna grana	Razlika odbici
1.	Raspon rogova	cm	35,00			
2.	Ukupna duž. svih parož. između nadoč. i srednj.	cm				8,00
3.	Dužina roga	cm		81,50	83,00	1,50
4.	Dužina nadočnjaka	cm		23,00	24,00	1,00
5.	Dužina srednjaka	cm		21,00	21,00	0,50
6.	Opseg grana između nadoč. i srednjaka	cm		44,00	43,70	0,30
Zbir			35,00	140,00	141,70	11,30
Zajedno zbrojevi stupaca 1-3						316,70
Odbici (četvrti stupac)						11,30
Ocjena rogova						305,40

Ispunjeni obrazac ocjemenog lista za ocjenjivanje rogova jelena aksisa

Opseg lijeve grane unosi se u drugi stupac, a opseg desne grane u treći stupac. Moguće razlike tih dvaju opsega unose se u četvrti stupac obrasca trofejnog lista.

Vrijednosti unesene u prvi, drugi i treći stupac zbroje se i od toga se odbije zbroj četvrtog stupca. Razlika daje konačnu ocjenu rogova jelena aksisa.

CIC-ova mjerila za nagrađivanje rogova jelena aksisa	
1. od 300,00 točaka i više	zlatna medalja (I.)
2. od 280,00 do 299,99 točaka	srebrna medalja (II.)
3. od 260,00 do 279,99 točaka	brončana medalja (III.)

6.4. Ocjenjivanje rogova srnjaka

Foto: A. Frković

Rogovi srnjaka - prvak Hrvatske
Lovište "Baranjsko Petrovo Selo", 2001.,
I. Kopilović, 192,65 (Zg - 02)

Rogovi se mjere mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno. Težina se važe običnom vagom na gram točno, a volumen se mjeri hidrostatskom vagom u centimetrima kubnim.

Tipična su trofeja srnjaka rogovi na kojima se prema CIC-ovoj formuli mogu izmjeriti svi mjerljivi elementi. Trofeja srnjaka s više od dva roga (grana) smatra se abnormalitetom i službeno se ne ocjenjuje.

1. Ocjena duljine rogova dobiva se mjerenjem

svakog roga sredinom vanjske strane od donjeg ruba ruže do vršnog paroška. Preko kuta koji tvore ruža i grana roga vrpcom treba napeti i položiti uz rog prema vrhu na oko 2 cm iznad ruže. Vrpcom treba slijediti sve zakrivljenosti roga.

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječne duljine obaju rogova s konstantom 0,5.

2. Ocjena težine suhih rogova s pravilno otpiljenim dijelom lubanje dobiva se vaganjem na gram točno.

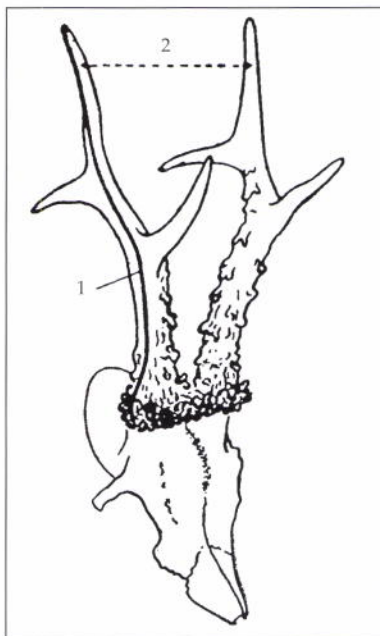
Ako rogovi imaju više kostiju nego što je dopušteno, odbija se od težine rogova:

– 90 g ako su rogovi s lubanjom bez donje čeljusti

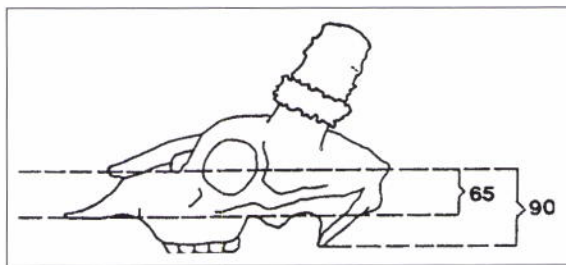
– 65 g ako su rogovi s lubanjom bez donje čeljusti i bez zuba gornje čeljusti.

Broj točaka utvrđuje se množenjem težine rogova s konstantom 0,1.

3. Ocjena volumena rogova dobiva se mjerenjem volumena vode koju oni, uronjeni

Mjerenje rogova srnjaka: 1. duljina rogova, 2. raspon rogova

Odbici (u gramima) za nepravilno otpiljene rogove

Tablica za brže i lakše utvrđivanje broja točaka za

Prosječna duljina rogova u cm	Raspon u cm									
	6	6,5	7	7,5	8	8,5	9	9,5	10	10,5
20	1	1	1	2	2	3	3	4	4	4
20,5	0	1	1	2	2	3	3	4	4	4
21	0	1	1	2	2	3	3	4	4	4
21,5	0	1	1	1	2	2	3	3	4	4
22	0	0	1	1	2	2	3	3	3	4
22,5	0	0	1	1	2	2	2	3	3	4
23	0	0	1	1	1	2	2	3	3	4
23,5	0	0	0	1	1	2	2	3	3	3
24	0	0	0	1	1	1	2	2	3	3
24,5	0	0	0	1	1	1	2	2	3	3
25	0	0	0	1	1	1	2	2	2	3
25,5	0	0	0	0	1	1	2	2	2	3
26	0	0	0	0	1	1	2	2	2	3
26,5	0	0	0	0	1	1	2	2	2	3
27	0	0	0	0	0	1	1	2	2	2
27,5	0	0	0	0	0	1	1	1	2	2
28	0	0	0	0	0	1	1	1	2	2
28,5	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2
29	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2
29,5	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2
30	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2

raspon rogova srnjaka

Raspon u cm

11	11,5	12	12,5	13	13,5	14	14,5	15	15,5	16
4	4	4	4	4	4	4	4	4	0	0
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	0
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	0
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4
3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4
2	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4
2	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4
2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4
2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4
2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4

zajedno s ružom, istisnu iz posude. Rožište i čelenka prilikom uranjanja rogova ne smiju doći u dodir s vodom. Ako su ruže krovašte ili su kojeg drugog nepravilnog oblika, treba ih uroniti u vodu tako da dio ruže i rožišta koji su uronjeni u vodu bude jednak dijelu ruže i rožišta koji je ostao izvan vode.

Volumen vode najlakše se utvrdi mjerenjem preciznom hidrostatskom vagom. Razlika između težine rogova mjerenih izvan vode, koja je izražena u gramima, i težine rogova uronjenih zajedno s ružama u posudu s vodom daje volumen rogova u kubičnim centimetrima, računajući 1 g kao kubični centimetar vode.

Broj točaka utvrđuje se množenjem volumena rogova s konstantom 0,3.

4. Ocjena raspona rogova dobiva se mjerenjem na mjestu najvećeg unutarnjeg razmaka između lijeve i desne grane rogova. Kad su rogovi ravni ili zavinuti prema van, raspon se mjeri pri njihovom vrhu. Raspon se izražava u postocima, i to tako da se raspon u cm podijeli s prosječnom duljinom rogova i pomnoži sa 100.

Točke za raspon rogova dodjeljuju se prema ovim postocima:

– do 30%	0 točaka
– od 30,01 do 35%	1 točka
– od 35,01 do 40%	2 točke
– od 40,01 do 45%	3 točke
– od 45,01 do 75%	4 točke
– više od 75%	0 točaka.

DODACI - TOČKE ZA LJEPOTU

5. Za boju rogova:

- svijetli ili umjetno obojeni rogovi 0 točaka
- žuti ili svijetlosmeđi rogovi 1 točka
- smeđi rogovi 2 točke
- tamnosmeđi rogovi bez sjaja 3 točke
- tamni gotovo crni rogovi 4 točke.

6. Za ikričavost rogova:

Ikričavost rogova ocjenjuje se prema veličini ikrica, njihovoj gustoći i pokrivenosti rogova:

- glatki rogovi, gotovo bez ikrica 0 točaka
- slabo ikričavi rogovi, na oko $\frac{1}{3}$ njihove površine 1 točka
- srednje ikričavi rogovi, na više od $\frac{1}{2}$ njihove površine 2 točke

– dobro ikričavi rogovi, male ikrice na cijeloj njihovoj površini, srednje velike ikrice na $\frac{2}{3}$ površine 3 točke

– vrlo dobro ikričavi rogovi, obilje velikih ikrica po cijeloj njihovoj površini 4 točke.

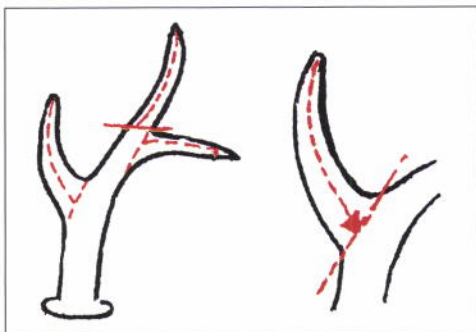

Foto: B. Debgović

Dobro ikričavi rogovi jakih i širokih ruža

7. Za ruže rogova:

- slabe, male i niske ruže 0 točaka
- srednje, poput obruba, nešto šire, malo ikričave ruže 1 točka
- dobre, u obliku krune i dosta visoke ruže 2 točke
- jake, široke i visoke ruže 3 točke
- vrlo jake, vrlo pune i visoke ruže 4 točke.

Ispravno mjerenje duljine parožaka u rogova srnjaka (prema Nolensu)

8. Za šiljke parožaka:

– tupi, truli i slabo razvijeni šiljci 0 točaka

– tupi, bez sjaja i srednje razvijeni šiljci

1 točka

– šiljati i bijelo polirani šiljci 2 točke.

9. Dodaci za duljinu parožaka:

– normalno razvijeni parošci, dugi 3,5 - 5 cm 0 točaka

– dobro razvijeni parošci, dugi 5 - 6 cm 1 točka

– vrlo dobro razvijeni parošci, duži od 6 cm 2 točke.

10. Dodaci za pravilnost i ljepotu rogova:

Za oblik, pravilnost, simetričnost i izgled rogova kao cjeline može se po slobodnoj ocjeni dodati do 3 točke.

ODBICI

11. **Zbog nepravilna oblika**, oštećenja koja nagrđuju trofeju i drugih nepravilnosti i grešaka mogu se odbiti 3 točke.

12. **Odbici za pomanjkanje parožaka** ili ako su sasvim kratki:

– pomanjkanje parožaka, tek primjetni parošci ili

veoma kratki parošci dugi do 2,5 cm 2 točke

– osrednje razvijeni parošci dugi 2,5-3,5 cm ili

samo na jednoj grani duži od 3,5 cm 1 točka

– normalno razvijeni parošci, 3,5 cm i duži 0 točaka.

Konačnu ocjenu rogova srnjaka dobijemo ako od zbroja točaka pod brojevima 1-10 odbijemo točke pod brojevima 11 i 12.

PODACI O MJERENJU ROGOVA SRNJAKA							
Red. broj	Štaje mjereno		Jed. mjere	Mjera	Sred. mjera	Konstanta	Bodovi
1.	Dužina roga	lijevog	cm	28,50	27,30	0,5	13,65
		desnog		26,10			
2.	Težina rogova		gr.	Bruto	754	0,1	66,40
	Odbitak na:			Vlagu			
				Rez	90		
	Težina rogova			Neto	664		
3.	Volumen rogova		cm ³	32,7		0,3	98,10
4.	Raspon rogova		cm	8,3	Odnos raspona prema srednjoj dužini 30,4 %		1,00
5.	Boja					0-4	1,50
6.	Ikričavost					0-4	3,50
7.	Vijenci					0-4	3,50
8.	Šiljci parožaka					0-2	1,50
9.	Dodaci – obrazloženje					0-5	3,50
UKUPNO:							192,65
10.	Odbici – obrazloženje					0-5	—
OCJENA:							192,65

Ispunjeni obrazac ocjemenog lista za ocjenjivanje rogova srnjaka

 CIC-ova mjerila za nagrađivanje rogova srnjaka

1. od 130,00 točaka i više	zlatna medalja (I.)
2. od 115,00 do 129,99 točaka	srebrna medalja (II.)
3. od 105,00 do 114,99 točaka	brončana medalja (III.)
-

6.5. Ocjenjivanje rogova divokoze / divojarca

Rogovi (kuke) se mjere mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno. Visina rogova utvrđuje se upotrebom dvaju ravnala ili posebnim mjerilom. Ako su rogovi priređeni kao dermo-preparat s glavom i vratom, prije ocjenjivanja treba skinuti malu površinu kože između rogova kako bi se na ispravan način mogla izmjeriti visina rogova.

Rogovi divokoze / divojarca mlađih od 6 godina službeno se ne ocjenjuju.

- 1. Ocjena duljine rogova** dobiva se mjerenjem lijevog i desnog roga (kuke) s prednje strane od korijena, mjesta gdje počinju rasti, pa gornjom krivinom do njihova vrha.

Foto: M. Lekić

Rogovi divokoze (ž.) - prvak Hrvatske Lovište "Jablanac", 2004., B. Šegota, 118,92 t. (Kmn - 05)

Ako je odbijen ili slomljen dio vrha jednog roga, ali tako da se unatoč tomu mogu izmjeriti visina i raspon rogova, mjeri se duljina postojećeg dijela. Ako je jedan rog djelomično ili potpuno odbijen ili slomljen, zbog čega se ne mogu izmjeriti visina i raspon, rogovi se ne ocjenjuju.

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječne duljine rogova s konstantom 1,5.

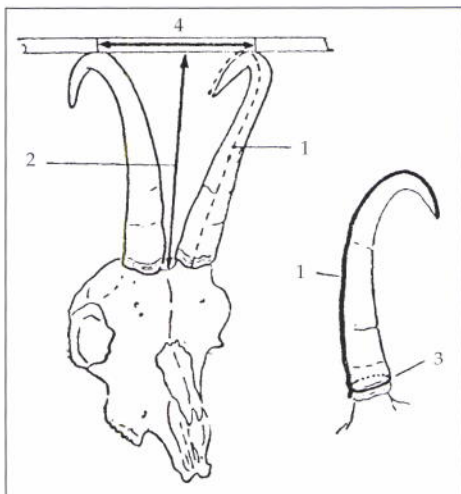
2. Ocjena visine rogova dobiva se mjerenjem od šava na tjemenu između njih do najviše krivine rogova. Najviša točka krivine rogova utvrđuje se pomoću dva ravnala, od kojih se jedno položi vodoravno preko najviše točke rogova, a drugo ravnalo okomito na prvo od mjesta na lubanji između rogova do vodoravno položenog ravnala.

Broj točaka utvrđuje se množenjem visine rogova s konstantom 1.

3. Ocjena opsega roga. Mjeri se deblji (jači) rog na najdebljem mjestu bez obzira na naslage smole. Najdeblje mjesto traži se uvijek mjerenjem obaju rogova.

Broj točaka utvrđuje se množenjem opsega debljeg roga s konstantom 4.

4. Ocjena raspona rogova mjeri se na najvišem mjestu njihove krivine (gdje se mjeri i visina rogova), od sredine do sredine debljine svakog roga.

Mjerenje rogova divokoze/divojarca:
1. duljina rogova, 2. visina rogova, 3. opseg roga, 4. raspon rogova

Foto: A. Erkovik

Rogovi mužjaka (desno) su u pravilu jači, u donjem dijelu deblji, kuke su jače zavinute i oštrije, a šiljci su više razmaknuti nego u ženke

Ako je raspon rogova neprirodno velik, ne smije se za nj dati više od broja točaka dodijeljenih za njihovu visinu.

Broj točaka utvrđuje se množenjem raspona rogova s konstantom 1.

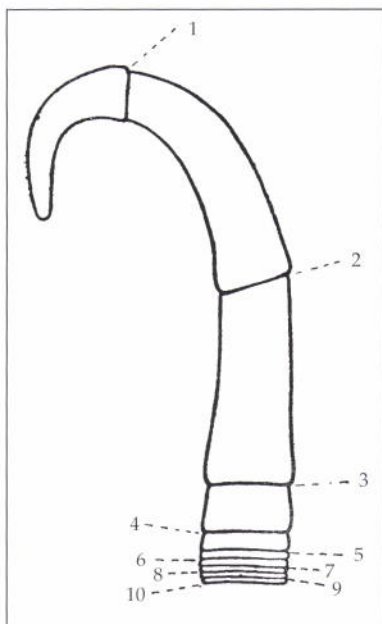
DODACI - TOČKE ZA LJEPOTU

5. **Dob** se utvrđuje brojenjem godina na rogu.

Za dob se daje sljedeći broj točaka:

- od 6 do 10 godina 1 točka
- za 11 i 12 godina 2 točke
- za 13 i više godina 3 točke.

Dob se mora odrediti navršenim godinama. Primjerice, kuke divokoze stare 10 godina moraju imati 11 pršljenova (godova).

Starosni pršljeni na rogu divojarca od jedne do 10 godina

ODBICI

6. **Zbog prevelike zasmoljenosti rogova** može se odbiti do 5 točaka. Izmjeriti se mora i najdeblje mjesto na rogu gdje nema smole, i ta se vrijednost pomnoži s 4 da bi se dobio broj točaka. Razlika između broja točaka utvrđenih za opseg roga sa smolom i broja točaka utvrđenih za opseg roga bez smole, umanjena za jednu točku, daje odbitak za zasmoljenost. Broj točaka koje se oduzimaju za naslagu smole treba uvijek biti manji, najmanje za jednu točku,

od razlike točaka utvrđenih za opseg roga mjeren na mjestu sa smolom i na mjestu bez smole.

Primjer:

- opseg zasmoljenog roga 10 cm x 4 = 40 točaka
- opseg istog roga na mjestu bez smole 9 cm x 4 = 36 točaka
- razlika 4 točke.

PODACI O MJERENJU ROGOVA DIVOKOZE – DIVOJARCA							
Red. broj	Šta je mjereno		Jed. mjera	Mjera	Sred. mjera	Konstanta	Bodovi
1.	Dužina roga	lijevog	cm	29,20	29,35	1,5	44,02
		desnog		29,50			
2.	Visina rogova		cm	19,90		1	19,90
3.	Opseg debljeg roga		cm	8,80		4	35,20
4.	Raspon rogova		cm	18,80		1	18,80
5.	Dodaci na starost (<i>preko osam god.</i>)				0-3		1,00
UKUPNO:							118,92
6.	Odbici za zasmoljenost				0-5		—
OCJENA:							118,92

Ispunjeni obrazac ocjemenog lista za ocjenjivanje rogova divokoze

- umanjeno za 1 točku
- odbitak za zasmoljenost 3 točke.

Konačnu ocjenu rogova divokoze / divojarca dobijemo ako od zbroja točaka pod brojem 1-5 odbijemo točke pod rednim brojem 6.

CIC-ova mjerila za nagrađivanje rogova divokoze i divojarca	
Rogovi divokoze	
1. od 105,00 točaka i više	zlatna medalja (I.)
2. od 100,00 do 104,99 točaka	srebrna medalja (II.)
3. od 95,00 do 99,99 točaka	brončana medalja (III.)
Rogovi divojarca	
1. od 110,00 točaka i više	zlatna medalja (I.)
2. od 105,00 do 109,99 točaka	srebrna medalja (II.)
3. od 100,00 do 104,99 točaka	brončana medalja (III.)

6.6. Ocjenjivanje rogova muflona

Rogovi se mjere mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno. Raspon rogova te promjeri vanjskih lukova mjere se velikom metalnom promjerkom.

Foto: M. Lekić

Rogovi muflona - prvak Hrvatske
Lovište "Garjevica", 2003., I. Todorić,
235,70 t. (Kmn - 03)

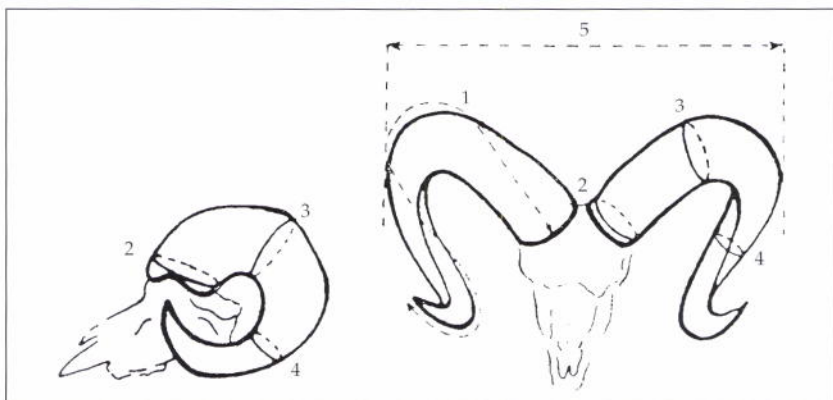
Tipična su trofeja muflona rogovi na koje se potpuno može primijeniti međunarodna CIC-ova formula za ocjenjivanje.

Atipičnom trofejnom smatraju se rogovi s C-indeksom manjim od 0,7. C-indeks je odnos između raspona rogova izmjenjenog na mjestu najvećeg među-

sobnog razmaka vanjskih strana rogova (a) i razmaka između vrhova rogova (b), $C = a : b$.

Atipične se trofeje ne mogu službeno ocijeniti.

Rogovi muflona mogu se ocijeniti i ako su priređeni kao dermopreparat s glavom i vratom.

Mjerenje rogova muflona: 1. duljina roga, 2-4. opsezi rogova na najdebljim mjestima prve, druge i treće trećine roga, 5. raspon rogova

1. Ocjena duljine rogova dobiva se mjerenjem lijevog i desnog roga (tuljca) s vanjske (gornje) strane njihove krivine od korijena (temeljnog ruba) do kraja roga. Ako su vrhovi rogova odbijeni tako da nisu šiljati nego plosnati, duljinu mjerimo do sredine plohe na njihovom kraju.

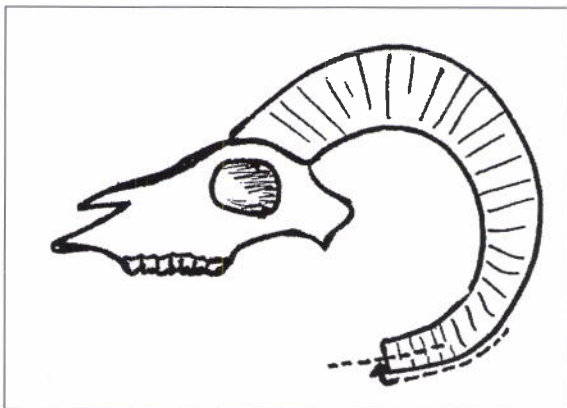
Pri mjerenju, na tuljcima se označe (kredom) potrebne trećine njihove duljine, koje će nam poslužiti pri utvrđivanju najvećih opsega rogova. Trećina tuljca dobije se tako da se njihova duljina podijeli sa 3.

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječne duljine rogova s konstantom 1.

Tablica za utvrđivanje početka druge i početka treće trećine duljine rogova muflona

Duljina roga u cm	Početak druge trećine kod cm	Početak treće trećine kod cm	Duljina roga u cm	Početak druge trećine kod cm	Početak treće trećine kod cm
60	20	40	80,5	26,8	53,6
60,5	20,2	40,4	81	27	54
61	20,3	40,7	81,5	27,2	54,4
61,5	20,5	41	82	27,3	54,7
62	20,6	41,3	82,5	27,5	55
62,5	20,8	41,6	83	27,6	55,3
63	21	42	83,5	27,8	55,6
63,5	21,2	42,4	84	28	56
64	21,3	42,7	84,5	28,2	56,4
64,5	21,5	43	85	28,3	56,7
65	22,6	43,3	85,5	28,5	57
65,5	21,8	43,6	86	28,6	57,3
66	22	44	86,5	28,8	57,6
66,5	22,2	44,4	87	29	58
67	22,3	44,7	87,5	29,2	58,4
67,5	22,5	45	88	29,3	58,7
68	22,6	45,3	88,5	29,5	59
68,5	22,8	45,6	89	29,6	59,3
69	23	46	89,5	29,8	59,6
69,5	23,2	46,4	90	30	60
70	23,3	46,7	90,5	30,2	60,4
70,5	23,5	47	91	30,3	60,7
71	23,6	47,3	91,5	30,5	61
71,5	23,8	47,6	92	30,6	61,3
72	24	48	92,5	30,8	61,6
72,5	24,2	48,4	93	31	62
73	24,3	48,7	93,5	31,2	62,4
73,5	24,5	49	94	31,3	62,7
74	24,6	49,3	94,5	31,5	63
74,5	24,8	49,6	95	31,6	63,3
75	25	50	95,5	31,8	63,6
75,5	25,2	50,4	96	32	64
76	25,3	50,7	96,5	32,2	64,4
76,5	25,5	51	97	32,3	64,7
77	25,6	51,3	97,5	32,5	65
77,5	25,8	51,6	98	32,6	65,3
78	26	52	98,5	32,8	65,6
78,5	26,2	52,4	99	33	66
79	26,3	52,7	99,5	33,2	66,4
79,5	26,5	53	100	33,3	66,7
80	26,6	53,3			

2-4. **Ocjena opsega rogova** dobiva se mjerenjem lijevog i desnog roga na njihovim najdebljim mjestima usporedno s prstenovima: na prvoj, na drugoj i na trećoj trećini duljine rogova, pomoću zategnute vrpce preko ulegnuća rogova. Naj-

Ako su vrhovi rogova (puževa) plosnati, duljinu rogova mjerimo do sredine plohe na njihovu kraju (prema Nolensu).

veći opseg svake trećine roga utvrđuje se u nekoliko mjerenja. Mjere i prosjek svakog mjerenja lijevog i desnog roga unose se u obrazac trofejnog lista i obračunavaju kao poseban element mjerenja.

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječnog opsega svake trećine s konstantom 1.

5. **Ocjena raspona rogova** dobiva se mjerenjem na mjestu najvećeg međusobnog razmaka njihovih vanjskih strana (tuljaca, a ne vrhova), okomito na uzdužnu os lubanje. Tu se raspon mjeri i na rogovima čiji je razmak vrhova veći od najvećeg međusobnog razmaka njihovih vanjskih strana.

Broj točaka utvrđuje se množenjem raspona rogova s konstantom 1.

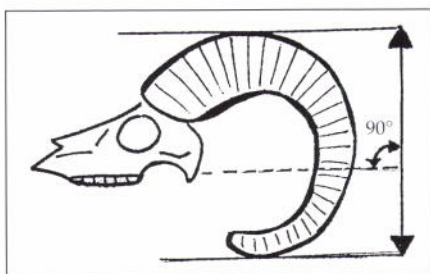
DODACI - TOČKE ZA LJEPOTU

6. Za boju roga:

- umjetno obojeni, lakirani ili bez prirodne boje 0 točaka
- svijetli 1 točka
- smeđi ili zagasiti 2 točke
- tamni, gotovo crni 3 točke.

7. Za prstenastost roga:

- bez prstena ili samo u tragovima 0 točaka
- rijetki ili neizraziti prsteni 1 točka
- srednje gusti ili izraziti prsteni 2 točke
- gusti i izražajni prsteni 3 točke.

8. Za zakrivljenost roga:

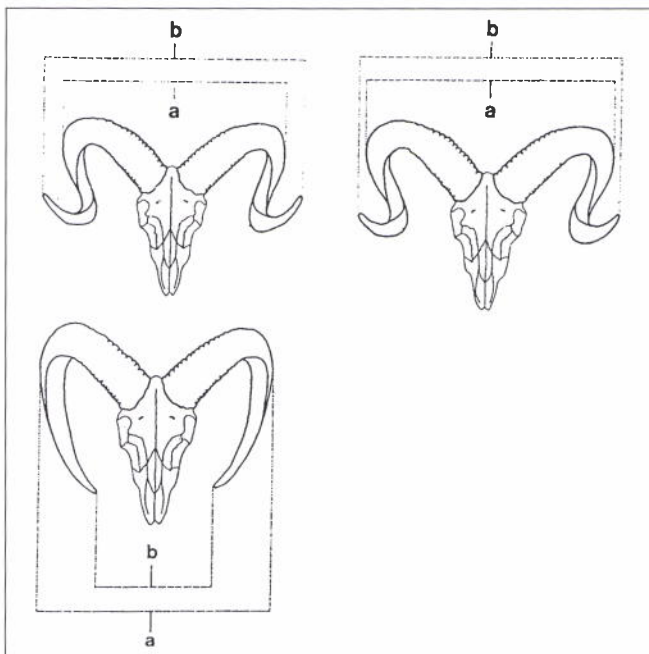
Mjerenja promjera zakrivljenosti roga; promjeri vanjskih lukova mjere se pravokutno na uzdužnu os lubanje (prema Nolensu)

Rogovi koji su lijepo i pravilno zavinuti (zakrivljeni) mogu dobiti do 5 točaka.

To se ocjenjuje tako da se izmjere promjeri vanjskih lukova (krivina) lijevog i desnog roga, pravokutno na uzdužnu os lubanje, za čiju se prosječnu vrijednost dodjeljuju točke prema sljedećem obrascu:

Promjer vanjskog luka:

- do 25,99 cm 0 točaka
- od 26 do 26,99 cm 1 točka
- od 27 do 27,99 cm 2 točke
- od 28 do 28,99 cm 3 točke
- od 29 do 29,99 cm 4 točke
- od 30 i više cm 5 točaka.

Mjerenje rogova na mjestu najvećeg međusobnog razmaka tuljaca (a) i na vrhovima (b) radi utvrđivanja c-indeksa

O D B I C I

9. Zbog uraštenosti i nepravilne razvijenosti rogova odbija se do 3 točke prema sljedećim vrijednostima C-indeksa:

- od 2,5 do 2,69 1 točka
- od 2,7 do 2,89 2 točke
- od 2,9 i više 3 točke.

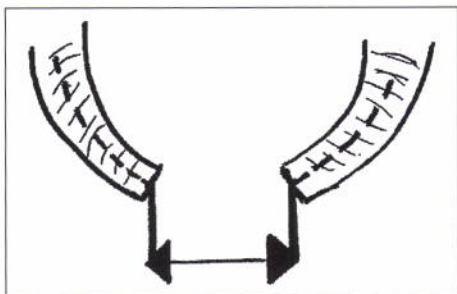
Primjer:

raspon rogova (a) = 43 cm

razmak vrhova rogova (b) = 15 cm

$$C = a : b = 43 : 15 = 2,86$$

Prema tablici vrijednosti C-indeksa, za uraštenost rogova odbijaju se dvije točke. Rogovi koji imaju c-indeks 0,7 ili manji smatraju se nepravilno razvijenima, atipičnima i službeno se ne ocjenjuju.

Ako su vrhovi rogova (puževa) plosnati, razmak vrhova rogova (b) dobijemo mjereći od sredine do sredine na njihovim krajevima (prema Nolensu).

10. Zbog nesimetričnih rogova, rogova preuskog ili preširokog zavojnog luka (krivine) i zbog drugih manjkavosti ocjenjivači mogu prema slobodnoj procjeni odbiti do 2 točke.

Konačnu ocjenu rogova muflona dobijemo ako od zbroja točaka pod brojevima 1-8 odbijemo točke pod brojevima 9 i 10.

Foto: B. Debogović

Ako razmak vrhova rogova (b) znatno premaši raspon rogova (a), kao na slici, c-indeks je manji od 0,7 i takvi se rogovi ne mogu službeno ocijeniti

PODACI O MJERENJU ROGOVA MUFLONA						
Red. broj	Štaje mjereno	Jed. mjere	Mjera	Sred. mjerena	Koef. stanta	Bodovi
1.	Dužina roga	lijevog	95,30	96,05	1	96,05
		desnog	96,80			
2.	Opseg roga na prvoj trećini	lijevog	25,20	25,40	1	25,40
		desnog	25,60			
3.	Opseg roga na drugoj trećini	lijevog	25,00	25,20	1	25,20
		desnog	25,40			
4.	Opseg roga na trećoj trećini	lijevog	19,80	19,85	1	19,85
		desnog	19,90			
5.	Raspon rogova	cm	51,30		1	51,30
6.	Razmak vrhova rogova	cm				
6.	Boja				0-3	3,00
7.	Prstenastost				0-3	2,00
8.	Zavojitost				0-5	5,00
UKUPNO:						227,80
9.	Odbici – obrazloženje Za C – indeks _____ i ostalo				0-5	—
OCJENA:						227,80

Ispunjeni obrazac ocjemenog lista za ocjenjivanje rogova muflona

CIC-ova mjerila za nagrađivanje rogova muflona

1. od 205,00 točaka i više	zlatna medalja (I.)
2. od 195,00 do 204,99 točaka	srebrna medalja (II.)
3. od 185,00 do 194,99 točaka	brončana medalja (III.)

6.7. Ocjenjivanje kljova vepra

Duljina sjekača i opseg brusača mjere se mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno, a širina sjekača malom pomičnom metalnom promjerkom (šublerom) ili posebnom napravom u milimetrima na desetinku milimetra točno.

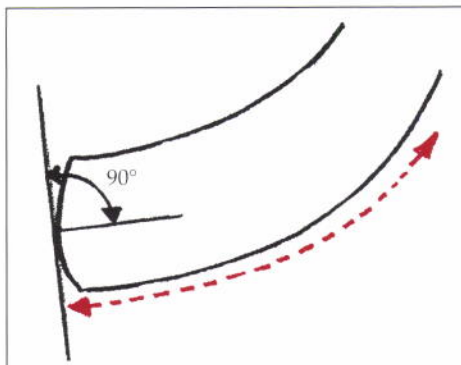
Foto: A. Erkević

Kljove vepra - prvak Hrvatske
Lovište "Perušić", 1995.,
M. Hećimović, 149,25 t (Bp-96)

Kljove vepra mladog od 5 godina službeno se ne ocjenjuju.

1. Ocjena duljine sjekača dobiva se mjerenjem lijevog i desnog sjekača s vanjske strane njihove krivine od korijena do vrha. Ako je koji sjekač pri korijenu ili vrhu oštećen ili odlomljen, mjeri se samo dio sjekača koji postoji.

Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječne duljine obaju sjekača s konstantom 1.

Ispravan način odabira početne točke pri korijenu sjekača kod mjerenja njegove duljine

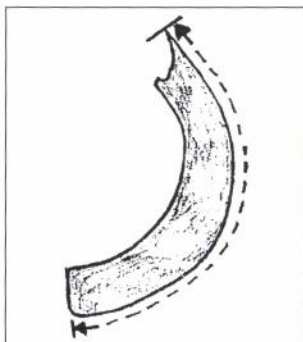
2. Ocjena širine sjekača

dobiva se mjerenjem lijevog i desnog sjekača na najširem mjestu u milimetrima, s točnošću na desetinku milimetra! Moguće izrasline na njima, osim ukrasnih prstena, ne uzimaju se u obzir.

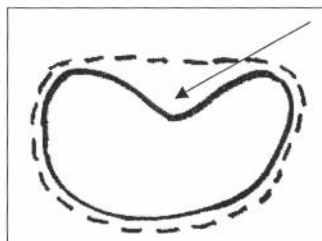
Broj točaka utvrđuje se množenjem prosječne širine sjekača s konstantom 3.

3. Ocjena opsega brusača dobiva se mjerenjem lijevog i desnog brusača na najdebljem mjestu. Moguće izrasline ili udubljenja na njima ne uzimaju se u obzir. Mjerna vrpca ne smije se utiskivati u moguće udubine na brusačima.

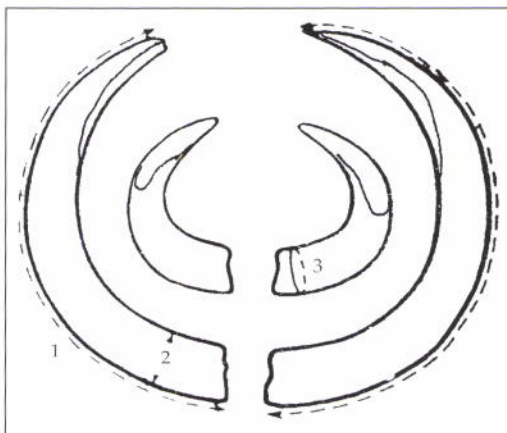
Broj točaka utvrđuje se za svaki brusač posebno množenjem opsega brusača s konstantom 1.

Ako je sjekač pri vrhu oštećen/odlomljen, mjeri se samo do vrha dijela koji postoji (prema Nolensu).

Pri mjerenju opsega brusača mjerna vrpca se ne smije utiskivati u moguću udubinu (prema Nolensu)

Mjerenje kljova vepra:
1. duljina sjekača, 2. širina sjekača, 3. opseg brusača

DODACI - TOČKE ZA LJEPOTU

4. Za boju, zakrivljenost, veličinu površine brušenja i drugo može se dodati do 5 točaka, za sjekače do dvije i za brusače do 3 točke.

Dodaci za sjekače:

Za tamnosmeđe do crne brusne plohe i vanjski dio, za ravnomjernu ispupčenost (napetost) gornje i vanjske plohe, veličinu površine brušenja i oblikovanost vrhova može se svakom sjekaču dodati 0,5 točke, a za oba 1 točka.

Za zakrivljenost (zavitost) može se svakom sjekaču dodati 0,5 točke, a za oba 1 točka.

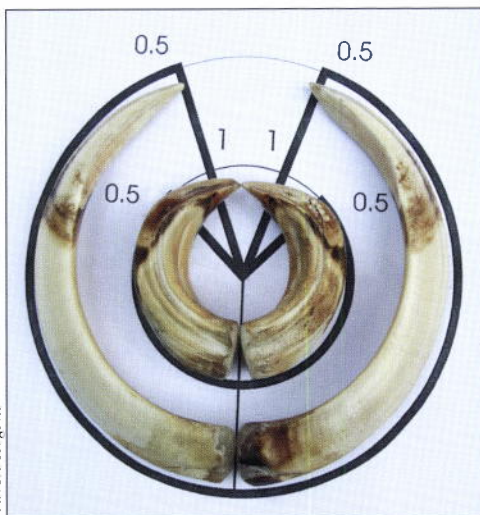

Foto: B. Dinković

Pravilno postavljeni sjekači i brusači u šabloni. Kako na ovom primjeru sjekači dodiruju odnosno prelaze šematsku liniju 0,5, to oba sjekača za zakrivljenost dobivaju 1,0 t., a brusači 2,0 t., jer su oba prešla šematsku liniju 1,0.

Za zakrivljenost se može dati jedna ili dvije točke, a najlakše je i najobjektivnije utvrđujemo pomoću šablone.

Ako vrhovi brusača dosežu ili prelaze tanju crtu unutarnjeg kružnog isječka, a njihova se vanjska linija poklapa s unutarnjom

Zakrivljenost sjekača i brusača možemo najobjektivnije ocijeniti pomoću posebne šablone, koja je postala sastavnim dijelom pribora za ocjenjivanje. Ako vrhovi sjekača dosežu ili prelaze debelu crtu vanjskog kružnog isječka šablone, a njihove se vanjske linije poklapaju s vanjskom linijom šablone, svakom se sjekaču dodjeljuje 0,5 točke ili za oba sjekača ukupno 1 točka.

Dodaci za brusače:

Za smeđu do tamno-

linijom šablone, svakom se brusачu dodjeljuje 0,5 točke ili za oba brusачa ukupno 1 točka.

Ako vrhovi brusачa dosežu ili prelaze deblju crtu unutarnjeg kružnog isječka, a njihova se vanjska linija poklapa s unutarnjom linijom šablone, svakom se brusачu dodjeljuje jedna točka ili za oba brusачa ukupno 2 točke.

Koristeći se šablonom za ocjenjivanje zakrivljenosti kljova, i sjekači i brusачi moraju biti tako postavljeni u nju da im baze (korijeni) budu u ravnini s njezinom okomitom debelom linijom.

O D B I C I

5. **Zbog različitih nedostataka** i manjkavosti kljova može se od ukupnog broja točaka za duljinu i širinu sjekača te za opseg brusачa i točke za ljepotu oduzeti do 10 točaka i to:

– za brusnu plohu dugačku do 4 cm za jedan sjekač 1,5 točku, a za oba sjekača 3 točke

– za brusne plohe dugačke od 4,1 do 5 cm za jedan sjekač 0,5 točke, a za oba sjekača 1 točku

- za nesrazmjernost sjekača u duljini, širini i obliku zajedno do 3 točke

- za nesrazmjernost brusачa u duljini, snazi i obliku zajedno do 3 točke

- za nesklad između sjekača i brusачa do 1 točke.

Konačnu ocjenu kljova vepra dobijemo ako od zbroja točaka pod brojevima 1- 4 odbijemo točke pod brojem 5.

CIC-ova mjerila za nagrađivanje kljove vepra

1. od 120,00 točaka i više zlatna medalja (I.)

2. od 115,00 do 119,99 točaka srebrna medalja (II.)

3. od 110,00 do 114,99 točaka brončana medalja (III.)

PODACI O MJERENJU KLJOVA VEPRÁ							
Red. broj	Šta je mjereno	Jed. mjere	Mjera	Sred. mjera	Konstanta	Bodovi	
1.	Dužina sjekača	lijevog	cm	23,30	23,35	1	23,35
		desnog		23,40			
2.	Širina sjekača	lijevog	mm	29,90	29,70	3	89,10
		desnog		29,50			
3.	Opseg brusača	lijevog	cm	8,20		1	8,20
		desnog		8,50			8,50
4.	Dodaci – obrazloženje						
	Za sjekače: 1,50					0-5	4,00
	Za brusače: 2,50						
UKUPNO:							133,15
5.	Odbici – obrazloženje					0-10	—
							133,15

Ispunjeni obrazac ocjemenog lista za ocjenjivanje kljova vepra

6.8. Ocjenjivanje lubanje medvjeda, vuka, risa, čaglja, divlje mačke, lisice i jazavca

Lubanje medvjeda i vuka mjere se promjerkom u centimetrima na milimetar točno, a lubanje risa, čaglja, divlje mačke, jazavca i lisice na desetinku milimetra točno.

1. Ocjena duljine lubanje dobiva se mjerenjem između dviju okomica na njezinu glavnu os od sjekutića do njezina kraja (zatiljne kosti). Mjeri se lubanja bez donje čeljusti i ne uzimaju se u obzir moguće izrasline na lubanji. Ako nema sjekutića, mjeri se od kosti gornje čeljusti (maxile) do zatiljne kosti.

Broj točaka utvrđuje se množenjem duljine lubanje s konstantom 1.

2. Ocjena širine lubanje dobiva se mjerenjem na njezinom najširem mjestu između dviju okomica koje idu usporredno s glavnom osi lubanje.

Broj točaka utvrđuje se množenjem širine lubanje s konstantom 1.

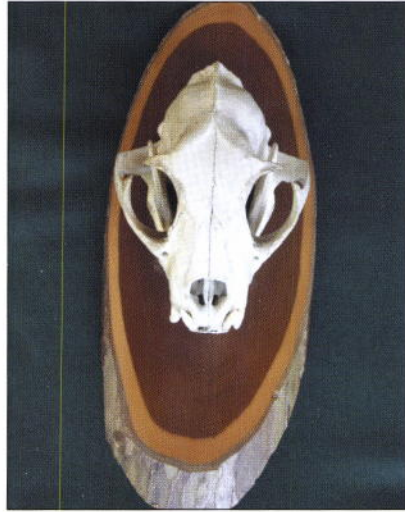
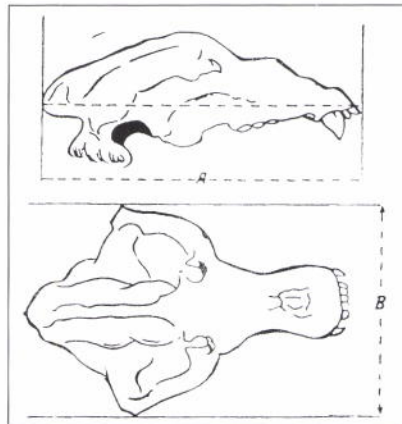

Foto: B. Debegović

Lubanja risa - prvak Hrvatske Lovište "Ravna gora", Gorski kotar, 1990., N. Hibler, 28,80 t. (Zg - 06)

Mjerenje lubanje smeđeg medvjeda:
1. duljina lubanje, 2. širina lubanje

PODACI O MJERENJU LUBANJE MEDVJEDA MRKOG

Red. broj	Šta je mjereno	Jed. mjere	Mjera	Konstanta	Bodovi
LUBANJA:					
4.	Dužina lubanje	cm	36,90	1	36,90
5.	Širina lubanje	cm	25,30	1	25,30
OCJENA LUBANJE:					62,20

Ispunjeni obrazac ocjembenog lista za ocjenjivanje lubanje smeđeg medvjeda

Zbroj točaka 1 do 2 daje konačnu ocjenu lubanje medvjeda, vuka, risa, čaglja, divlje mačke, jazavca i lisice.

CIC-ova mjerila za nagrađivanje lubanje medvjeda, vuka, risa, čaglja, divlje mačke, jazavca i lisice

Vrsta divljači	zlatna medalja I.	srebrna medalja II.	brončana medalja III.
medvjed	57,00 t. i više	55,00-56,99 t.	53,00-54,99 t.
vuk	42,00 t. i više	41,00-41,99 t.	40,00-40,99 t.
ris	27,00 t. i više	26,00-26,99 t.	25,00-25,99 t.
čagalj	26,00 t. i više	25,50-25,99 t.	25,00-25,49 t.
divlja mačka	19,00 t. i više	18,00-18,99 t.	17,00-17,99 t.
jazavac	23,00 t. i više	22,50-22,99 t.	22,00-22,49 t.
lisica	25,00 t. i više	24,50-24,99 t.	24,00-24,49 t.

6.9. Ocjenjivanje krzna smeđeg medvjeda

Krzno se mjeri mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno. Pri tom mjerna vrpca mora biti priljubljena uz krzno; preko glave se ne premošćuje.

Kod mjerenja krzna (kože) u svježem stanju u trofejni list upisati klauzulu "Ocjena krzna u svježem stanju". Duljina i širina krzna mjere se uvijek na "licu" (odlakana strana).

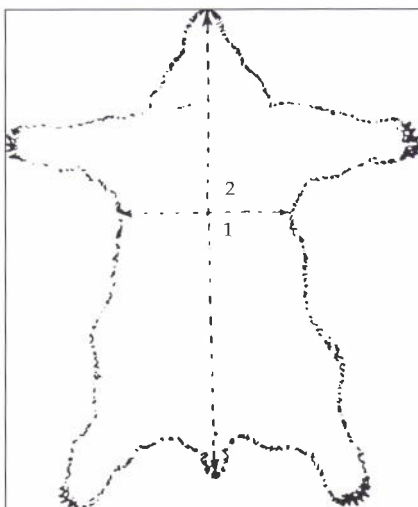
Foto: B. Debegović

Krzno smeđeg medvjeda - prvak Hrvatske
Lovište "Risnjak", Gorski kotar, 2004., P. Balatinac, 488,11 t. (Kmn - 05)

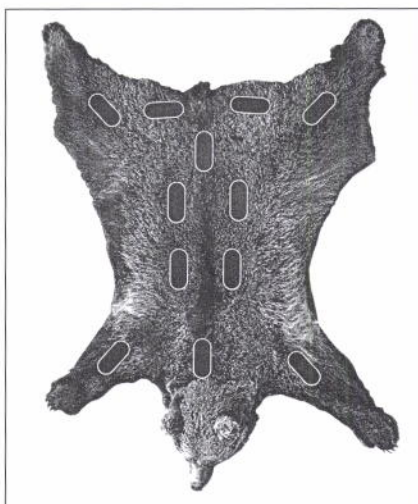
1. **Ocjena duljine krzna** (kože) dobiva se njegovim mjerenjem od vrha njuške do kraja kože (ne dlake!) repa.
2. **Ocjena širine krzna** dobiva se mjerenjem na njegovu najužem mjestu između prednjih i stražnjih nogu okomito na smjer mjerenja duljine.

Broj točaka za duljinu i širinu krzna dobije se prema formuli:

$$\frac{\text{duljina} \times \text{širina}}{100}$$

Mjerenje krzna smeđeg medvjeda:
1. duljina krzna, 2. širina krzna

Krznno smeđeg medvjeda s označenih 12 polja na kojima se utvrđuje duljina dlake

DODACI - TOČKE ZA LJEPOTU

3. Za ljepotu krzna dodjeljuje se do 30 posto od broja točaka za duljinu i širinu krzna po sljedećem obrascu:

- za duljinu dlake do 10%
- za pravilnost obraslosti dlake do 10%
- za sjaj i gustoću dlakedo 10%.

Da bi se za duljinu dlake dodijelilo svih 10%, ona mora biti na 12 mjesta, koja je odredio CIC, prosječno duga najmanje 7 cm. Duljina dlake ne uzima se na grbi. Prorijeđena dlaka pod pazusima prednjih i stražnjih nogu ne smatra se greškom.

Konačna ocjena krzna medvjeda dobije se ako se broju točaka za duljinu i širinu krzna dodaju točke pod brojem 3.

PODACI O MJERENJU KRZNA – MEDVJEDA MRKOG					
Red. broj	Šta je mjereno	Jed. mjere	Mjera	Konstanta	Bodovi
Krzno mjereno: sa lubanjom – bez lubanje					
1.	Dužina krzna	cm	226,50		
2.	Širina krzna	cm	172,40		
$\frac{\text{dužina} \times \text{širina}}{100}$					390,49
Dodaci na izgled krzna					
3.	Za dužinu dlake	%	10	0-10	39,05
	Za pravilnost rasta dlake	%	8	0-10	31,24
	Za sjaj i gustoću dlake	%	7	0-10	27,33
OCJENA KRZNA:					488,11

Ispunjeni obrazac ocjemenog lista za ocjenjivanje
krzna smeđeg medvjeda

CIC-ova mjerila za nagrađivanje krzna medvjeda

1. od 300,00 točaka i više	zlatna medalja (I.)
2. od 275,00 do 299,99 točaka	srebrna medalja (II.)
3. od 250,00 do 274,99 točaka	brončana medalja (III.)
-

6.10. Ocjenjivanje krzna vuka

Krznno se mjeri mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno.

Foto: M. Lekić

Krznno vuka - prvak Hrvatske
Lovište "Snježnik", 1993., J. Malnar,
157, 14 t. (Zg-96)

Duljina i širina mjere se uvijek na odlakanoj strani krzna.

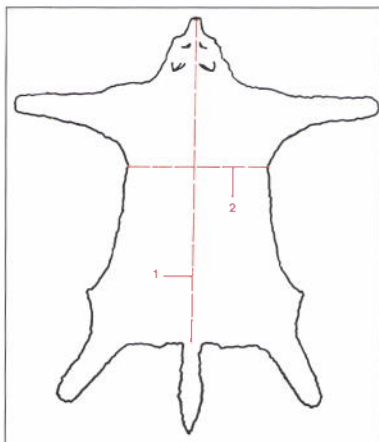
1. **Ocjena duljine krzna** (kože) dobiva se njegovim mjerenjem od vrha njuške do korijena repa.

2. **Ocjena širine krzna** dobiva se mjerenjem na najužem mjestu između prednjih i stražnjih nogu okomito na smjer mjerenja duljine.

Broj točaka za duljinu i širinu krzna dobije se prema formuli:

$$\frac{\text{duljina} \times \text{širina}}{100}$$

$$100$$

Mjerenje krzna vuka: 1. duljina krzna, 2. širina krzna

DODACI - TOČKE ZA LJEPOTU

3. Za ljepotu krzna dodjeljuje se do 25 posto od broja točaka za duljinu i širinu krzna prema sljedećem obrascu:

- za duljinu dlake do 10%
- za gustoću i pravilnost obraslosti dlakom do 10%
- za širinu ovratnika (pojas guste i dulje dlake na vratu ispod čeljusti) do 5%.

Da bi se za duljinu dlake dodjelilo svih 10%, dlaka mora biti prosječno duga 4,5 cm.

Prorijeđena dlaka pod pazusima prednjih i stražnjih nogu ne smatra se greškom.

Konačna ocjena krzna vuka dobije se ako se broju točaka za duljinu i širinu krzna dodaju točke pod brojem 3.

PODACI O MJERENJU KRZNA VUKA					
Red. broj	Šta je mjereno	Jed. mjere	Mjera	Konstanta	Bodovi
Krzno mjereno: sa lubanjom – bez lubanje					
1.	Dužina krzna	cm	160,00		
2.	Širina krzna	cm	80,50		
$\frac{\text{dužina} \times \text{širina}}{100}$					128,80
Dodaci na izgled krzna					
3.	Za dužinu dlake	%	7	0-10	9,02
	Za gustoću i pravilnost raspodjele dlake	%	10	0-10	12,88
	Bodovi za širinu ovratnika	%	5	0-5	6,44
OCJENA KRZNA:					157,14

Ispunjeni obrazac ocjemenog lista za ocjenjivanje krzna sivog vuka

CIC-ova mjerila za nagrađivanje krzna vuka

1. od 120,00 točaka i više	zlatna medalja (I.)
2. od 110,00 do 119,99 točaka	srebrna medalja (II.)
3. od 100,00 do 109,99 točaka	brončana medalja (III.)

6.11. Ocjenjivanje krzna risa

Krzno se mjeri mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno.

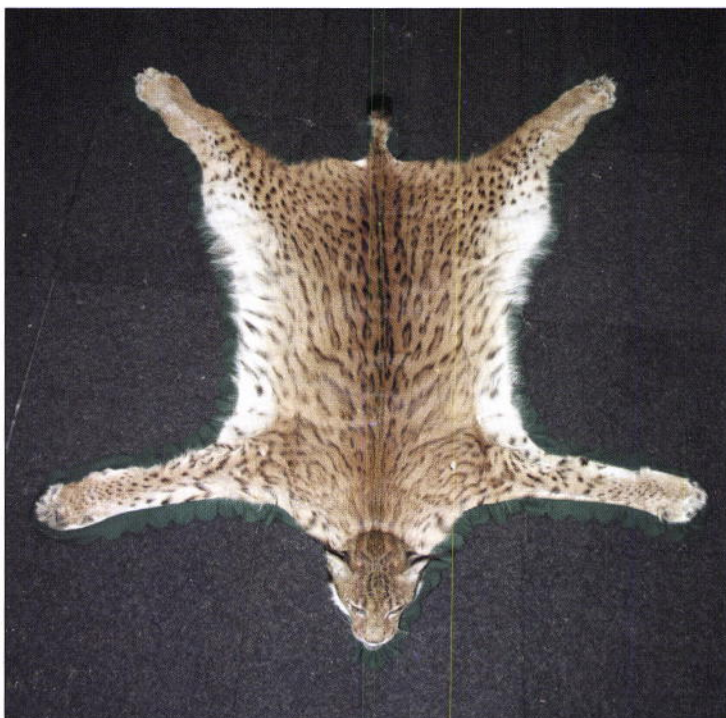

Foto: B. Debgović

Krznno euroazijskog risa - prvak Hrvatske
Lovište "Crna Gora" Čabar, 1994, V. Lipovac, 174,02 t. (Zg-96)

Duljina i širina krzna mjere se uvijek na odlakanoj strani.

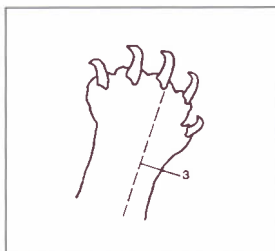
1. **Ocjena duljine krzna** (kože) dobiva se njegovim mjerenjem od vrha njuške do kraja kože (ne dlake!) repa.

2. **Ocjena širine krzna** dobiva se mjerenjem na najužem mjestu između prednjih i stražnjih nogu, okomito na smjer mjerenja njegove duljine.

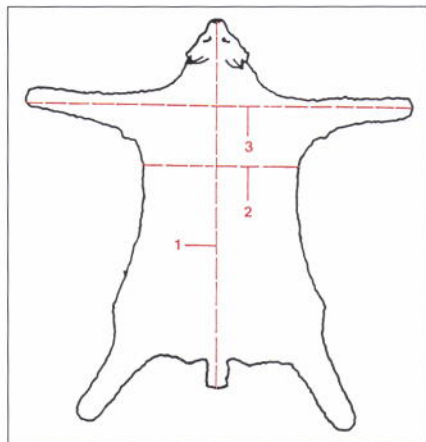
3. **Ocjena raspona krzna**, koji je također njegova širina, dobiva se mjerenjem od korijena srednje (treće) pandže (nokta) jedne prednje šape do korijena srednje pandže druge prednje šape okomito na smjer mjerenja duljine krzna.

Broj točaka za duljinu, širinu i raspon krzna dobije se prema formuli:

$$\frac{\text{duljina} \times (\text{širina} + \text{raspon})}{200}$$

Raspon krzna (3) mjeri se od korijena srednje treće pandže jedne prednje šape do korijena srednje pandže druge šape

Mjerenje krzna risa: 1. duljina krzna, 2. širina krzna, 3. raspon krzna

DODACI - TOČKE ZA LJEPOTU

4. Za ljepotu krzna dodjeljuje se do 25 posto od broja točaka utvrđenih za duljinu, širinu i raspon krzna prema sljedećem obrascu:

- za duljinu dlake do 2,5% i za pravilnu odlakanost do 2,5% ili ukupno do 5%
- za čuperke dlake na ušima 2,5% i za brkove 2,5 ili ukupno do 5%
- za pjege do 5%
- za zaliske (na zaličju, pod ušima u visini donje čeljusti) do 10%.

Da bi se za duljinu dlake dodijelilo svih 2,5%, dlaka mora biti u prosjeku duga 3,5 cm.

Konačna ocjena krzna risa dobije se ako se broju točaka za duljinu, širinu i raspon krzna dodaju točke pod brojem 4.

PODACI O MJERENJU KRZNA RISA					
Red. broj	Šta je mjereno	Jed. mjere	Mjera	Konstanta	Bodovi
Krzno mjereno: sa lubanjom – bez lubanje					
1.	Dužina krzna	cm	148,50		
2.	Širina krzna	cm	52,50		
3.	Raspon krzna	cm	135,00		
$\frac{\text{dužina} \times (\text{širina} + \text{raspon})}{200}$					139,22
Dodaci na izgled krzna					
4.	Za duljinu dlake i praviinu dlakavost	%	5	0-5	6,96
	Za čuperke dlaka na ušima i za brkove	%	5	0-5	6,96
	Za pjege	%	5	0-5	6,96
	Za zaliske	%	10	0-10	13,92
OCJENA KRZNA:					174,02

Ispunjeni obrazac ocjemenog lista za ocjenjivanje krzna euroazijskog risa

 CIC-ova mjerila za nagrađivanje krzna risa

1. od 125,00 točaka i više	zlatna medalja (I.)
2. od 115,00 do 124,99 točaka	srebrna medalja (II.)
3. od 105,00 do 114,99 točaka	brončana medalja (III.)
-

6.12. Ocjenjivanje krzna divlje mačke

Krznno se mjeri mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno. Duljina i širina krzna mjere se na odlakanoj strani.

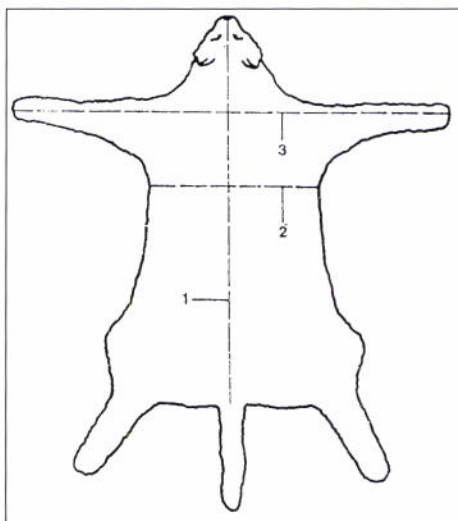
Foto: B. Debgović

Krznno divlje mačke - prvak Hrvatske
 Lovište "Ravna gora", Gorski kotar 1991., N. Hibler, 70,00 t. (Zg-96)

1. **Ocjena duljine krzna** (kože) dobiva se njegovim mjerenjem od vrha njuške do korijena repa.

2. **Ocjena širine krzna** dobiva se mjerenjem na najžem mjestu između prednjih i stražnjih nogu, okomito na smjer mjerenja njegove duljine.

3. **Ocjena raspona krzna**, koji je također njegova širina, dobiva se mjerenjem od korijena srednje (treće) pandže (nokta) jedne prednje šape do korijena srednje pandže druge prednje šape okomito na smjer mjerenja duljine krzna.

Mjerenje krzna divlje mačke: 1. duljina krzna, 2. širina krzna, 3. raspon krzna

Broj točaka za duljinu, širinu i raspon krzna dobije se prema formuli:

$$\frac{\text{duljina} \times (\text{širina} + \text{raspon})}{200}$$

DODACI - TOČKE ZA LJEPOTU

4. **Za ljepotu krzna** dodjeljuje se do 25 posto od broja točaka utvrđenih za duljinu, širinu i raspon krzna prema sljedećem obrascu:

- za duljinu repa do 5% i za broj crnih kolutova na repu do 5% ili ukupno do 10%
- za zaliske (pod ušima u visini donje čeljusti) do 5%

- za duljinu dlake do 5% i za pravilnu obraslost i za gustoću dlake do 5% ili ukupno do 10%.

Da bi se za duljinu dlake dodijelilo svih 5%, ona mora u prosjeku biti duga 4 cm.

Konačna ocjena krzna divlje mačke dobije se ako se broju točaka za duljinu, širinu i raspon krzna dodaju točke pod brojem 4.

PODACI O MJERENJU KRZNA MAČKE DIVLJE					
Red. broj	Što je mjereno	Jed. mjere	Mjera	Konstanta	Broj točaka
Krzo mjereno: sa lubanjom - bez lubanje					
1.	Dužina krzna	cm	86,50		
2.	Širina krzna	cm	36,00		
3.	Raspon krzna	cm	94,50		
$\frac{\text{dužina} \times \text{širina} + \text{raspon}}{200}$					56,44
Dodaci na izgled krzna					
4.	Za dužinu repa i broj emih koluta na repu	%	10	0-10	5,64
	Za zaliske	%	2	0-5	1,13
	Za dužinu i pravilnost rasta dlake i za gustoću dlake	%	5	0-10	2,82
OCJENA KRZNA:					66,03

Ispunjeni obrazac ocjemenog lista za ocjenjivanje krzna divlje mačke

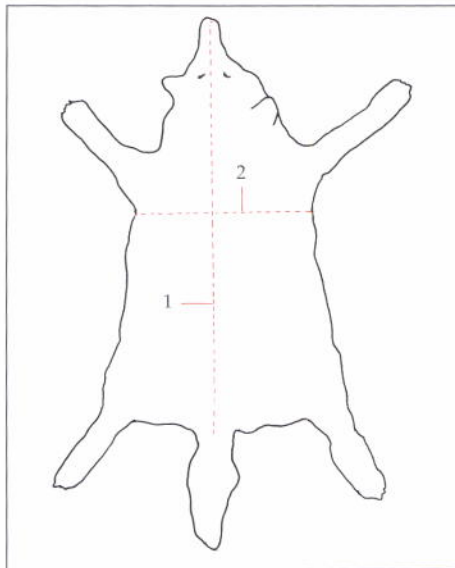
 CIC-ova mjerila za nagrađivanje krzna divlje mačke

1. od 50,00 točaka i više	zlatna medalja (I.)
2. od 45,00 do 49,99 točaka	srebrna medalja (II.)
3. od 40,00 do 44,99 točaka	brončana medalja (III.)

6.13. Ocjenjivanje krzna čaglja*

Krznno se mjeri mjernom vrpcom u centimetrima na milimetar točno. Duljina i širina krzna mjere se uvijek na odlakanoj strani krzna (kože).

1. **Ocjena duljine krzna** (kože) dobiva se njegovim mjerenjem od vrha njuške do korijena repa.

Mjerenje krzna čaglja: 1. duljina krzna, 2. širina krzna

* Formulu CIC još nije prihvatio.

2. **Ocjena širine krzna** dobiva se mjerenjem na njegovom najužem mjestu između prednjih i stražnjih nogu okomito na smjer mjerenja duljine.

Broj točaka za duljinu i širinu krzna dobije se prema formuli:

$$\frac{\text{duljina} \times \text{širina}}{100}$$

DODACI - TOČKE LJEPOTE

3. **Za ljepotu krzna** dodjeljuje se do 25% od broja točaka za duljinu i širinu krzna prema sljedećem obrascu:

- za duljinu dlake do 10%
- za gustoću i ravnomjernu odlakanost krzna do 10%
- za veličinu ovratnika do 5%.

Da bi se za duljinu dlake dodijelilo svih 10%, ona mora biti prosječno duga 3 do 4 cm. Za dlaku ispod te duljine dodijelit će se 6-8% za relativno dugu dlaku, 4-6% za srednje dugu dlaku, 2-4% za kratku dlaku i najviše 1% za posve kratku dlaku.

Od mogućih 10% za gustoću i ravnomjernu odlakanost, do 5% može se dodijeliti za gustoću i do 5% za ravnomjernu odlakanost krzna. Maksimum točaka ne može se dodijeliti krznu koje ima neujednačen i neravnomjeran raspored dlake.

Od mogućih 5% za širinu ovratnika, 1% se dodjeljuje za pojas guste i dulje dlake na vratu i donjoj čeljusti, 1% za postrane čuperke i 3% za veličinu grive.

Konačna ocjena krzna čaglja dobije se ako se broju točaka za duljinu i širinu krzna dodaju točke pod rednim brojem 3.

CIC-ova mjerila za nagrađivanje krzna čaglja

1. od 60,00 točaka i više	zlatna medalja (I.)
2. od 55,00 do 59,99 točaka	srebrna medalja (II.)
3. od 50,00 do 54,99 točaka	brončana medalja (III.)
-

7. Lovačke izložbe u zemlji i svijetu

Iako se do sedamdesetih godina 19. stoljeća lovačka trofeja nije posebno cijenila, ipak je iz tog i kasnijeg razdoblja sačuvan lijep broj vrijednih zbirki rogova jelena i srnjaka, kuka divokoza te lubanja, krzna i dermopreparata zvjeradi. Te zbirke, mahom u vlasništvu krupnih lovozakupnika i velikodostojnika, bile su poticaj da i šire članstvo u tada novoustanovljenim lovačkim klubovima i lovačkim društvima stane mijenjati odnos prema lovačkim trofejama i lovstvu uopće.

Prve lovačke izložbe održavaju se u Mađarskoj od 1881. (Budimpešta), u Njemačkoj od 1895. (Berlin), a u Hrvatskoj od 1899. godine (Zagreb). U to vrijeme nije još bilo jedinstvenih metoda ni formula za ocjenjivanje. Trofeje su ocjenjivale posebne "porote", prosudbena povjerenstva, nagrađujući one najbolje izložbenim kolajnama. Na daljnja priređivanja lovačkih izložaba presudno su utjecali velika svjetska lovačka izložba u Beču 1910. godine te donošenje općepriзнatih međunarodnih formula za ocjenjivanje lovačkih trofeja u Pragu svibnja 1937.

7.1. Lovačke izložbe u Hrvatskoj

Prvo hrvatsko društvo za gajenje lova i ribarstva (osnovano 1891.) organizator je prve lovačke izložbe, koja je pod nazivom "Prva društvena izložba rogovlja i lovačkih trofeja" održana u Zagrebu od 1. do 6. veljače 1899. Sudjelovalo je 37 "izložitelja", pretežito članova Društva, koji su ukupno izložili 675 rogova

srnjaka, jelena, jelena lopatara i divokoza. Trofeje je ocjenjivala, na osnovi vlastitih kriterija, posebna "porota", nagradivši one najbolje zlatnim, srebrnim i brončanim medaljama "iz kovine". Do 1907. Zagreb je bio domaćin još triju takovih društvenih izložaba.

Foto: B. Debgović

Prednja i stražnja strana počasne nagrade - "medalje iz kovine" na Prvoj društvenoj izložbi rogovlja i lovačkih trofeja u Zagrebu 1899. godine

U povodu osnutka Saveza lovačkih društava za Hrvatsku i Slavoniju, 8. rujna 1925. Prvo hrvatsko društvo u zajednici sa Zagrebačkim zborom organizira Prvu opću lovačku izložbu, na kojoj su prvi put, uz domaćine - Hrvatsku i Slavoniju te Dalmaciju - sudjelovale Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Slovenija, Srbija i Vojvodina, tada sastavnice novoustanovljene Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (1918.-1929.). Na izložbi koja je bila otvorena

od 8. do 20. rujna bilo je oko 4000 izložaka, od čega je gotovo 2000 otpadalo na lovačke trofeje. Podijeljeno je 88 zlatnih, 101 srebrna i 54 brončane medalje.

Kao svojevrsnu generalnu probu prije nastupa na lovačkoj izložbi u Berlinu Savez lovačkih udruženja Savske Banovine, preteča današnjeg Hrvatskog lovačkog saveza, organizira u Zagrebu 1937. Državnu i saveznu lovačku izložbu. Zadaća saveznih izložaba, koje su prethodno održane u Ljubljani, Sarajevu i Novom Sadu, bila je da se skupe sve najvrednije trofeje tadašnje Jugoslavije te tako što dostojnije predstave lovne mogućnosti njezinih krajeva.

Nakon Drugog svjetskog rata Zagreb je najprije domaćin Prve poslijeratne lovačke izložbe Saveza lovačkih društava NR Hrvat-

Fotoarhiva: A. Erković

Dugogodišnji kustos Lovačkog muzeja HLS-a Lazar Raić, priznati ekspert CIC-ove komisije za ocjenjivanje lovačkih trofeja

ske (9.-24. V. i 10. IX. - 4. X. 1953.), a godinu dana kasnije i Prve lovačke izložbe Jugoslavije (27. VI. - 11. VII. 1954.). Svih 345 izloženih i ocijenjenih trofeja s te izložbe predstavljalo je Hrvatsku i bivšu Jugoslaviju na Međunarodnoj lovačkoj izložbi u Düsseldorfu 1954. godine.

Nakon stanke od 27 godina (primat u održavanju lovačkih izložaba preuzeli su tada Novi Sad i tamošnji Sajam lova i ribolo-

Nakon Drugog svjetskog rata Zagreb je bio domaćin desetak nacionalnih i međunarodnih lovačkih izložbi; naslovnica kataloga lovačke izložbe Zagreb '54.

va), a u povodu 100. obljetnice organiziranog lovstva u Hrvatskoj, u Zagrebu je na Zagrebačkom Velesajmu održana Međunarodna lovačka izložba Lovačkog saveza Hrvatske od 6. do 15. rujna 1981. Po broju i kvaliteti izloženih i ocijenjenih trofeja ova izložba spada u red najvećih lovačkih priredaba takve vrste održanih u nas. Od ukupno 4956 trofeja iz Bosne i Hercegovine, Makedonije, Slovenije, Srbije, Vojvodine i Mađarske njih 4374 (91%) izložili su lovci i lovačke organizacije iz Hrvatske, osvojivši 785 zlatnih, 1378 srebrnih i 2067 brončanih odličja po međunarodnim mjerilima. Novim prvacima Hrvatske s područja Gorskog kotara proglašeni su rogovi divojarca iz lovišta Snježnik (115,65 t.) i lubanja vuka iz lovišta Lipov vrh (41,60 t.). Na toj su izložbi, održanoj pod pokroviteljstvom CIC-a, promovirana dva nova svjetska prvaka, rogovi muflona iz lovišta Karađorđevo (242,15 t.) i rogovi običnog jelena iz Mađarske (269,89 t.).

Nakon osamostaljenja Republike Hrvatske i primitkom Hrvatskog lovačkog saveza u Međunarodni savjet za lovstvo i zaštitu divljači, CIC (1992.) Zagreb je još jednom domaćin velike lovačke smotre. Na Izložbi hrvatskog lovstva "Lovac, priroda, divljač - Zagreb '96", održanoj pod pokroviteljstvom CIC-a, ukupno je bilo izloženo 1313 trofeja od kojih je njih 312 nagrađeno zlatnim, 390 srebrnim i 430 brončanim medaljama. Hrvatska je dobila nove prvake - lubanju (42,00 t.) i krzno vuka (157,14 t.) iz Gorskog kotara, krzno risa (174,02 t.) iz čabarskog kraja, krzno divlje mačke (66,03 t.) iz lovišta Merolino te lubanju jazavca (23,37 t.) i lisice (25,20 t.).

7.2. Hrvatske lovačke trofeje na važnijim europskim lovačkim izložbama

Najvećom lovačkom izložbom 20. stoljeća smatra se Prva lovačka izložba koja je 1910. godine održana u Beču. Bila je otvore-

na puna 163 dana i razgledalo ju je gotovo tri milijuna posjetitelja, a ukupno je bilo izloženo 20.000 trofeja, od kojih njih 3000 u natjecateljskom dijelu izložbe. Iako je zagrebačko Prvo hrvatsko društvo za gajenje lova i ribarstva imalo već iza sebe četiri društvene lovačke izložbe, odbilo je sudjelovati u Beču jer mu nije bilo dopušteno da izlaže samostalno, u okviru Kraljevine Hrvatske i Slavonije, odvojeno od Mađarske.

U jesen iste godine (1937.) kad su u Pragu donesene CIC-ove međunarodne formule, Berlin je bio domaćin međunarodne lovačke izložbe, na kojoj su 23 zemlje svijeta ukupno izložile 7366 trofeja. U odjeljku gdje su se predstavljale Hrvatska i Slavonija bilo je izloženo više rogova jelena, srnjaka i divokoza s Velebita. Naš najjači jelen iz Virovitice, s ocjenom od 227,10 t., bio je šesti dobitnik najviše nagrade "Schild". Član prosudbenog povjerenstva na izložbi bio je i dr. Milovan Zoričić iz Zagreba. Sedamnaest godina poslije (1954.), sljedeća velika lovačka izložba održana je u Düsseldorfu, na kojoj sudjeluju 23 zemlje iz Europe, Azije i Afrike. Jeleni iz Hrvatske i Vojvodine bili su prava senzacija izložbe, a vojvođanski su rogovi s ocjenom od 248,55 t. bili proglašeni prvakom svijeta.

Idućih 10 godina primat u organiziranju lovačkih izložbi s međunarodnim učešćem preuzima Italija, najprije s dvijema lovačkim izložbama u Firenci (1960. i 1964.), a zatim s četirima u Torinu (1970.-1974.). Na drugoj firentinskoj izložbi (1964.) prvi put su službeno ocijenjeni rogovi srnjaka iz Tounjskog krpela (Ogulin) i s ocjenom od 183,15 t. proglašeni novim prvakom svijeta, a (sve do 2001. godine) bili su i prvakom Hrvatske.

Od više novosadskih (jugoslavenskih) izložaba (prva održana 1964.) istaknuti treba Međunarodnu izložbu lovačkih trofeja 20. stoljeća iz 1967. godine. Na njoj je bilo ukupno izloženo i ocijenjeno 2629 trofeja iz 19 zemalja. Među 1322 nagrađene trofeje bilo je i 9 novih prvaka svijeta.

Naslovnica poštanske dopisne karte izdane u prigodi održavanja Prve svjetske lovačke izložbe u Beču 1910. g. na kojoj iz poznatih razloga nisu sudjelovale tadašnja Hrvatska i Slavonija

Foto: A. Erkočić

Krznna riseva iz Hrvatske na Međunarodnoj lovačkoj izložbi u Novom Sadu 1985. godine

Između druge i treće torinske izložbe održana je Svjetska lovačka izložba u Budimpešti 1971., na kojoj su 24 zemlje izložile 5755 trofeja. Nove prvake svijeta, u tri najatraktivnije trofeje, rogovima jelena (251,83 t.), jelena lopatara (217,25 t.) i srnjaka (228,68 t.), dala je zemlja domaćin, Mađarska.

Slijede međunarodne lovačke izložbe u Udinama i Češkim Budjovicama 1976., Marseilleu 1977., Bukureštu 1978., Nitri 1980. te jedna od najvećih u 20. stoljeću, Svjetska lovačka izložba u Plovdivu 1981. Od ukupno 11.685 izloženih trofeja njih je samo 416 ostalo nenagrađeno! Poseban uspjeh postigle su zemlja domaćin Bugarska i Rumunjska, svaka s više od 2000 nagrađenih trofeja. Od 11 novih svjetskih prvaka u 9 vrsta divljači Rumunjska je dala 4. Novim prvakom svijeta u rogovima jelena postala je Bugarska s ocjenom od 261,25 t. Na svim tim izložbama bile su izložene i po najbolje trofeje iz Hrvatske.

Hrvatska (u sklopu bivše Jugoslavije) sudjeluje na sljedećim lovačkim izložbama u Brnu (1985.) i Nürnbergu (1986.). Na ovoj potonjoj, postavljenoj prema novoj koncepciji, lovačka trofeja nije više u prvom planu. To je posebno došlo do izražaja na izložbi u Budimpešti 1996., na kojoj po prvi puta nisu mogle biti izlagane lovačke trofeje zaštićenih vrsta divljači (vuk, ris), a krzna su više poslužila kao ukrasi nego kao trofejni izlošci. Posljednji uspješan nastup na samom kraju prošlog tisućljeća Hrvatska je imala na lovačkoj izložbi Nitra 2000. u Slovačkoj, na kojoj su prvi put lovačkoj javnosti bila predstavljena dva nova prvaka Hrvatske, rogovi jelena iz lovišta Garjevica (250,86 t.) i rogovi divokoze sa sjevernog Velebita (114,02 t.).

Foto: B. Debgović

Medalje triju do sada najvećih lovačkih izložbi na kojima su značajne uspjehe postigle i trofeje iz Hrvatske: Berlin 1937, Plovdiv 1981. i Düsseldorf 1954.

Na poticaj Stalnog CIC-ovog nacionalnog povjerenstva za ocjenu trofeja i izložbe pri HLS-u, više novostečenih vrhunskih trofeja iz Hrvatske posljednjih je godina ocijenila posebna Ad hoc CIC-ova komisija "Izložbe i trofeje" boraveći u Kamenici, Zagrebu i Mrkoplju. Tako su u Kamenici kod Zagreba 2001. g. ocijenjene kuke divokoze s Biokova, odstrel iz 2000. g., sa 115,48 t. i rogovi srnjaka iz Baranjskog Petrova Sela (iz 2001. g.) sa 192,65 t., postavši novim prvcima države. Na isti su način trajnu međunarodnu

vrijednost dobile ocjene dvaju krzna smeđeg medvjeda iz Gorskog kotara, jedno iz delničkog lovišta Risnjak (488,11 t.), a drugo iz lovišta Bjelolasica, prvak i viceprvak Hrvatske. Godine 2003. CIC-ova Ad hoc komisija ocijenila je i proglasila prvacima Hrvatske rogove jelena običnog (261,81 t.) i rogove muflona (212,70 t.) iz lovišta Garjevica, a 2005. rogove jelena lopatara (212,70 t.) iz istog lovišta i rogove divokoze (118,92 t.) iz lovišta Jablanac.

8. LJESTVICE NAJJAČIH TROFEJA DIVLJAČI

Nacionalne ljestvice sastavio Alojzije Frković, dok se svjetske ljestvice temelje na podacima Bognara Gabora (Mađarska), Giorgia Umara (Italija), Gregora Bolčine (Slovenija), Josipa Tomljanovića (Hrvatska), Jozefa Hromasa (Češka) i Michela Nolensa (Belgija)

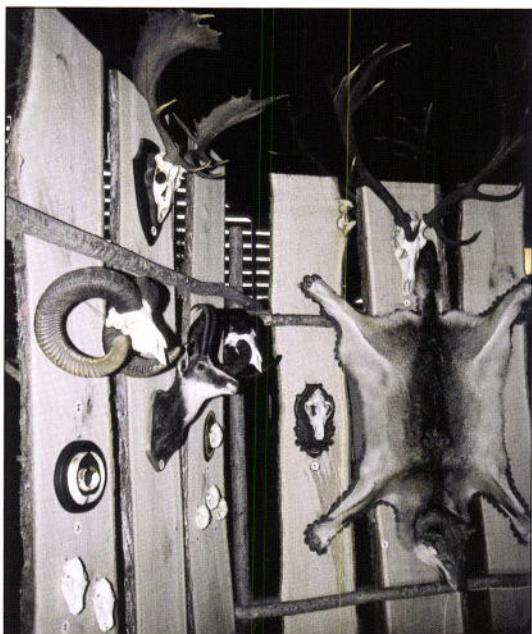

Foto: A. Frković

Trofeje - prvaci Hrvatske na Izložbi hrvatskog lovstva
"Lovac, priroda, divljač Zagreb '96"

ROGOVI JELENA OBIČNOG

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	BG	Silistri	1988.	Ch. Ivanov	273,60	Ny - 90
2.	A	Sonnshien	1997.	W. Pyhrr	272,57	Ja - 98
3.	H	Karapanca	1986.	J. Bleier	271,00	Bp - 86
4.	D	Jerzbek	2002.	V. Manke	270,72	D.B.R./03
5.	BG	Balcik	1988.	G. Drasal	270,44	Ny - 90
6.	BG	Iri Chisar	1989.	S. Kovacki	269,94	Ny - 90
7.	H	Pusztakovácsi	1981.	W. Petznik	269,89	Zg - 81
8.	H	Labod	2001.	T. Heisig	265,67	La - 02
9.	RO	Gurghiu	2003.	P. Ronald	264,51	B - 04
10.	H	Vörösalma	2002.	J. Haige	263,88	Gt - 03
11.	H	Kerecseny	2000.	M. Hüging	263,30	Nag - 00
12.	BG	Iri Chisar	1983.	T. Živkov	263,28	VT - 84
13.	HR	Garjevica	2003.	I. Todorić	261,81	Kmn - 03
14.	H	Márki	1992.	D. Boetticher	261,29	Márki - 92
15.	RO	Vrancea	1980.	N. Ceausescu	261,25	Pl - 81
16.	A	Imbau	1994.	F. Habsburg	261,07	Salzb - 94
17.	H	Noszlop	1992.	F. Söfje	260,02	Márki - 92
18.	BG	Iskar	1984.	P. Kubadinski	257,32	Br - 85
19.	BG	Iri Chisar	1978.	T. Živkov	256,78	Ny - 80
20.	H	Gelse	1994.	J. Bitzinger	256,78	Salzb - 94
21.	RO	ZZ Glodeni - Mures	1989.	M. Brateanu	255,95	Bu - 97
22.	BG	Iri Chisar	1982.	T. Živkov	255,12	Vt - 84
23.	BG	Ludogorje	1983.	P. Kubadinski	254,95	Vt - 84
24.	BG	Iri Chisar	1983.	Anonimo	254,54	Ny - 90
25.	H	Nagykanisza	1985.	W. Zeitelhack	253,95	Nü - 86
26.	BG	Iri Chisar	1975.	T. Živkov	253,62	Čsb - 76
27.	HU	Boly	1999.	L. Monostori	253,60	Tik - 99
28.	RU	Kaliningrad	1984.	V. Zažeskis	253,33	Vi - 89
29.	H	Lenti	1972.	P. Riegel	252,98	To - 73
30.	H	Ivánc	1984.	W. Zimmermann	252,62	Br - 85
31.	H	Lábod	1993.	T. Heisig	252,52	Asz - 93
32.	PL	Walily	1978.	P. Miniuk	252,00	Ny - 80
33.	BG	Karakuz	1978.	T. Colov	251,98	Pl - 81
34.	H	Lenti	1970.	M. Schuster	251,83	Bp - 71
35.	D	Duvenstedter	1997.	H. J. Unger	251,81	D. B. R./03

ROGOVI JELENA OBIČNOG

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	BB	Garjevica	2003.	I. Todorić	261,81	Kmn - 03
2.	BB	Garjevica	1999.	I. Todorić	250,86	Kmn - 00
3.	OB	Belje	1980.	S. Dolanc	245,84	Lj - 80
4.	OB	Tikveš	1962.	B. Tićak	243,00	Fi - 64
5.	BB	Bilogora	1992.	Ž. Mitrović	242,34	Zg - 96
6.	BB	Garjevica	2002.	I. Todorić, ml.	241,98	Kmn - 03
7.	OB	Belje	1967.	Ab. Pahlavi	241,83	Ns - 67
8.	M	Čakovec	1977.	S. Vargek	241,23	Zg - 81
9.	OB	Belje	1969.	I. Isaković	241,09	Bp - 71
10.	BB	Kalinovac	1989.	Ž. Kaić	240,75	Ny - 90
11.	OB	Belje	1966.	A. Grassi	240,47	Zg - 81
12.	OB	Belje	1981.	D. Alimpić	240,32	Zg - 81
13.	OB	Tikveš	1959.	J. Broz	239,65	Zg - 81
14.	BB	Pitomača	1992.	LD Pitomača	238,45	Zg - 96
15.	OB	Belje	1967.	H. Horten	238,09	Ns - 67
16.	OB	Belje	1964.	H. Horten	238,00	Ns - 67
17.	OB	Belje	1968.	J. Blažević	237,97	To - 70
18.	KK	Kalnik	1949.	Lj. Ošpuh	237,88	Zg - 81
19.	VS	Merolino	1958.	A. Birchler	237,40	Bp - 71
20.	OB	Tikveš	1955.	V. Munkačević	236,71	Bp - 71
21.	OB	Belje	1941.	J. Broz	236,10	Fi - 64
22.	OB	Tikveš	1976.	J. Broz	235,72	Zg - 81
23.	OB	Zmajevac	1965.	H. Horten	235,69	Zg - 81
24.	VP	Lukač	2003.	V. Baklaić	235,63	Zg-06
25.	PS	Migalovci	1960.	K. Mrazović	235,53	Fi - 64
26.	OB	Belje	1939.	B. Trskić	235,43	Dü - 54
27.	OB	Duboševica	1964.	M. Repac	235,38	Zg - 81
28.	BB	Garjevica	2002.	I. Todorić	234,82	Kmn - 03
29.	OB	Belje	1976.	V. Novaković	234,50	Bu - 78
30.	SM	Kutina	1966.	C. E. F. Angeli	234,50	Bu - 78
31.	BB	Garjevica	2004.	I. Todorić	232,70	Zg - 06
32.	BB	Belje	1977.	L. Cvetić	232,64	Bu - 78
33.	KK	Podravina	1986.	F. Koprivčanec	232,40	Ny - 90
34.	BB	Garjevica	1999.	I. Todorić	232,11	Zg - 06
35.	BB	Tikveš	1959.	J. Broz	232,02	Fi - 60

ROGOVI JELENA LOPATARA

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	H	Guth	2002.	Karl H. Spitzer	237,63	Gt - 03
2.	H	Guth	1991.	R. Korz	233,11	Gt - 92
3.	CZ	Termanec	1994.	I. Višnjak	224,18	Ny - 95
4.	H	Szacc	2001.	L. Thielholdt	223,19	La - 02
5.	H	Gyulaj	1972.	J. Kádár	220,31	To - 73
6.	DK	Jaegersborg	1994.	H. K. H. Prins Henrik	220,25	Br - 01
7.	H	Guth	1993.	W. Eder	219,41	Asz - 93
8.	CZ	Prace	1991.	M. Krejci	219,22	Márki - 92
10.	H	Gyulaj	1970.	F. Tolnar	217,25	Bp - 71
11.	H	Ujpetre	2002.	O. Palotai	216,96	Gt - 03
12.	SK	Palárikovo	1982.	J. Janik	215,80	Bp - 85
13.	CZ	Stanovište	2001.	B. Rada	215,12	HL - 01
14.	DK	Taegersborg	1984.	P. Henrik	215,10	Nü - 86
15.	H	Gyulaj	1969.	L. Fehér	214,99	Bp - 71
16.	H	Szöreg	2000.	T. Kiss	214,74	Nag - 00
17.	H	Guth	1977.	J. Rektor	214,61	Vr - 97
18.	H	Guth	2002.	K. H. Spitzer	214,50	Gt - 03/1
19.	H	Guth	1995.	W. Eder	214,49	Kr - 96
20.	H	Gyulaj	1974.	J. Kalauz	213,76	Ny - 90
21.	H	Kisherend	2002.	L. Bozó	213,00	Gt - 03
22.	H	Gyulaj	1980.	E. Hackstein	212,70	Pl - 81
23.	CZ	Podceik	1995.	J. Cerny	212,69	Lnl - 96
24.	H	Sarkadremete	1995.	R. Collong	212,53	Kr - 96
25.	H	Guth	2003.	T. Pompiliu	212,35	Bk - 04
26.	HR	Garjevica	2004.	I. Todorčić	212,34	Kmn - 05
27.	H	Gyulaj	1965.	L. Fehér	212,12	Ns - 67
28.	SK	Petrovec	1993.	O. Stancek	212,09	Ny - 95
29.	SK	Svodin	1988.	I. Kondel	211,95	Ny - 90
30.	H	Gyulaj	1967.	Gyulaji EVG.	211,92	Bp - 71
31.	SK	Kalinovo	1995.	J. Žarnovičan	211,67	Ny - 00
32.	H	Gyulaj	1970.	F. Szücs	211,52	To - 71
33.	H	Malyvad	2000.	P. Debreczeni	211,35	Nag - 00
34.	DK	Taegersborg	1984.	T. Christiansen	211,10	Nü - 86
35.	HU	Guth	1992.	E. Perri	210,98	Márki - 92
36.	SK	Svodin	1989.	J. Chabada	210,88	Ny - 90

ROGOVI JELENA LOPATARA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	BB	Garjevica	2004	I. Todorić	212,34	Kmn - 05
2.	VS	Ilok	1981	J. Bilić	209,22	Ns - 85
3.	BB	Garjevica	1994	I. Todorić	205,09	Zg - 96
4.	VS	Ilok	1980	V. Žarković	200,40	Pl - 81
5.	BB	Garjevica	2003.	I. Todorić	198,16	Zg-06
6.	BB	Garjevica	2002.	I. Todorić	197,82	Kmn - 03
7.	VS	Ilok	1980	F. Hodža	197,04	Pl - 81
8.	BB	Garjevica	1994	I. Todorić	193,09	Zg - 96
9.	VS	Kunjevci	1953	J. Broz	192,10	Dü - 54
10.	VS	Kunjevci	1988	Z. Trifunović	191,44	Zg - 96
11.	VS	Ilok	1968	A. Gassen	191,32	Zg - 81
12.	VS	Kunjevci	1992	Z. Trifunović	191,16	Zg - 96
13.	BB	Garjevica	2002.	I. Todorić	190,13	Kmn - 03
14.	BB	Gradina - Krnjača	2002.	D. Vrhovnik	190,01	Zg-06
15.	I	Brijuni	1964	J. Broz	189,53	Ns - 67
16.	VS	Kunjevci	1953	J. Broz	188,91	Zg - 81
17.	VS	Ilok	1980	G. Ubiparip	188,49	Lj - 80
18.	OB	Darda	2003.	Z. Tot	188,13	Zg-06
19.	OB	Mačkovac	1991	S. Verhas	187,52	Zg - 81
20.	VS	Ilok	1973	G. Wulfert	187,27	Zg - 81
21.	VS	Ilok	1970	H. Horten	185,93	Zg - 81
22.	BB	Garjevica	1995	I. Todorić	185,62	Zg - 96
23.	VS	Kunjevci	1950	J. Horvat	185,52	Dü - 54
24.	VS	Kunjevci	1977	I. Roubic	185,45	Zg - 81
25.	VS	Kunjevci	1982	Z. Košćević	184,13	Zg - 96
26.	VS	Kunjevci	1976	Ž. Bracanović	184,02	Zg - 81
27.	VS	Ilok	1968	J. Popović	183,37	Zg - 81
28.	OB	Mačkovac	1991	S. Verhas	183,11	Zg - 96
29.	VS	Kunjevci	1980	V. Galler	182,79	Zg - 81
30.	VS	Ilok	1968	H. Horten	182,02	Zg - 81
31.	VS	Ilok	1968	W. von Poelnitz	181,42	Zg - 81
32.	BB	Gradina - Krnjača	2004.	Lj. Nokaj	181,25	Zg-06
33.	BB	Gradina - Krnjača	2002	D. Vrhovnik	181,20	Kmn - 02
34.	BB	Garjevica	2003.	I. Todorić	181,15	Zg-06
35.	VS	Ilok	1967	A. Grassi	180,65	Zg - 81
36.	VS	Kunjevci	1951	K. Mrazović	180,24	Dü - 54

ROGOVI SRNJAKA

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	S	Widtsköflei	1983.	C. Strjensward	246,90	Du - 83
2.	H	Jászkisér	1975.	P. Riegel	231,53	Bp - 96
3.	H	Abádszalók	1993.	M. Rolland	230,75	Ab - 93
4.	H	Martonvásár	1965.	L. Cseterki	228,68	Ns - 67
5.	LT	Vilnius	2000.	V. Kivaras	214,85	Ka - 00
6.	RO	Prahova	1976.	N. Ceausescu	211,67	Ma - 77
7.	GB	Sussex	1971.	M. Lahgmed	209,25	Pl - 80
8.	H	Arpádhalom	2000.	L. Busi	208,13	Nag - 00
9.	H	Földeák	2002.	J. Mayer	207,80	Gt - 03
10.	YU	Kruščica	1986.	R. Stojanović	207,25	Ns - 86
11.	RO	Olt	1977.	D. Alexandru	204,62	Bu - 78
12.	H	Kisköre	1975.	L. Sramkö	201,92	Bu - 78
13.	RO	Panaghia Dolj	1971.	H. Nepomuck	201,92	Bu - 78
14.	CZ	Židlochovice	1938.	F. Haase	201,70	Bp - 71
15.	PL	Krystohovice	1982.	B. Derex	201,47	Br - 85
16.	GB	Wiltshire	1996.	K. Brett	200,50	Br - 97
17.	I	Urbino	1999.	A. Spalluto	199,85	Kmn - 01
18.	PL	Taczańów	1992.	T. Galewski	198,17	Kr - 93
19.	H	Boldog	1974.	S. Medveczki	198,10	Čsb - 76
20.	H	Csépa	1978.	Gy Gyollai	197,65	Bu - 78
21.	SK	Komamo Iža	2003.	J. Zajac	197,10	Le - 04
22.	RO	Ilfov	1979.	N. Dimitru	196,08	Pl - 81
23.	PL	Nienadowa	1966.	P. Sichora	196,00	Bl - 37
24.	PL	Grotniki	1982.	L. Wozniak	194,50	Br - 85
25.	H	Szajol	1969.	E. Tribuii	193,80	Bp - 71
26.	RO	Timis	1954.	I. Anton	192,80	Čsb - 76
27.	HR	Baranjsko Petrovo Selo	2001.	I. Kopilović	192,65	Zg - 02
28.	PL	Skuly	1967.	J. Usochowski	192,28	Ns - 67
29.	LV	Vilnius	1967.	P. Litvinskas	191,95	Ny - 90
30.	CZ	Bánov	1974.	J. Stich	191,80	Čsb - 76
31.	PL	Wyskov	1980.	W. Kwiatkowski	191,58	Pl - 81
32.	EE	Viljandi	1976.	J. Kais	191,48	Pl - 81
33.	H	Törökszentmiklós	1973.	J. Kádár	190,65	Bp - 96
34.	PL	Kozirnice	1984.	Z. Boczkowski	190,30	Br - 85
35.	H	Szőreg	1966.	M. Düring	190,05	Ns - 67

ROGOVI SRNJAKA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	OB	Bar. Petrovo Selo	2001.	I. Kopilović	192,65	Zg - 02
2.	K	Tounjski Krpel	1959.	D. Višnjić	183,15	Fi - 64
3.		Topoljak	1978.	S. Rosandić	174,07	Zg - 81
4.	LS	Plješivica	1948.	M. Mišković	169,77	Fi - 64
5.	SM	Opeke	2005.	J. Vukelić	168,48	Zg - 06
6.	SM	Lipovljani	1983.	J. Tomić	165,20	Zg - 96
7.	VP	Daruvar	1958.	J. Kablarić	165,10	Fi - 60
8.	BB	Česma Bol. Lug	2002.	V. Mešić	165,02	Pl - 02
9.	Z	Varoška	2004.	D. Mužević	164,23	Zg - 06
10.	V	Zelendvor	1994.	M. Kelnerić	159,57	Zg - 96
11.	SM	Jamaričko brdo	2003.	J. Vuđan	158,50	Zg - 06
12.	KK	Križevci	1978.	G. Bačić	158,35	Bu - 78
13.	OB	Kovačica	1909.	P. Pejačević	158,30	Br - 37
14.	VS	Vukovar	1975.	N. Đapo	156,10	Ma - 77
15.	K	Kuplensko	2005.	I. Škalfa	155,83	Zg - 06
16.	BB	Vel. Hrastilnica	1989.	S. Musić	154,38	Zg - 96
17.	VS	Topola-Privlaka	2003.	B. Strunje	153,70	Zg - 06
18.	K	Netretić	2001.	J. Kovačević	153,25	Zg - 06
19.		Lovraneševci	1979.	M. Madarević	152,58	Zg - 81
20.	BB	Bjelovar	1976.	V. Pleskalt	152,55	Lj - 80
21.	BB	Veliki Grdevac	1978.	M. Kirin	152,17	Lj - 80
22.	LS	Sj. Velebit	1950.	D. Mioković	152,15	Zg - 96
23.	VS	Bajin dol	2005.	I. Kovačević	151,68	Zg - 06
24.		Debela glava	1953.	N. Mihaljević	151,45	Zg - 81
25.	BB	Gaj-Bjelovar	1998.	M. Posavac	151,28	Zg - 06
26.	KZ	Konjšćina	2005.	Z. Bortek	150,69	Zg - 06
27.	OB	Darda	1977.	J. Ilić	150,62	Bu - 78
28.	OB	Medrović	1981.	I. Župančić	150,33	Zg - 81
29.	KK	Križevci	1962.	I. Čuković	149,30	Fi - 64
30.	OB	Belje	1956.	I. Čupar	148,90	Fi - 60
31.	VS	Dubrave	2002.	M. Nović	148,50	Zg - 06
32.	K	Bović	1977.	M. Babić	148,40	Zg - 81
33.	PS	Psunj	2002.	D. Bešlić	148,40	Zg - 06
34.	BP	Velika Kopenica	2002.	M. Matic	148,38	Zg - 06
35.		D. Novo Selo	1958.	M. Matičić	147,60	Fi - 64
36.	BB	Bilogora	1980.	S. Musić	147,35	Br - 85
37.	BB	Garešnica	1983.	L. Petrović	147,15	Br - 85
38.	BB	Garešnica	2001.	I. Miroslavić	146,82	Zg - 06
39.	SM	Sisak	1980.	M. Šatović	146,65	Zg - 81
40.	OB	Baranja	1974.	M. Marjanović	146,37	B0 - 78
41.	M	Ludbreg	1979.	M. Margić	146,00	Zg - 81

ROGOVI DIVOKOZE I DIVOJARCA

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	RO	Fargas - Sibiu	1934.	A. Hessheimer	141,10	Ns - 67
2.	RO	Bucegi - Brasov	1934.	F. Bömches	135,60	Bl - 37
3.	CH	Safien	1941.	W. Hänni	134,60	Dü - 54
4.	RO	Bucegi - Brasov	1976.	B. Almasan	134,00	Ma - 77
5.	RO	Bucegi - Brasov	1974.	I. Teposu	132,55	Ns - 67
6.	RO	Bucegi - Brasov	1976.	B. Almasan	130,40	Čsb - 76
7.	RO	Bucegi - Brasov	1976.	I. Clinciu	130,17	Bu - 78
8.	RO	Bucegi - Brasov	1966.	Gh. Cimpoaca	129,72	Bu - 78
9.	RO	Bucegi - Brasov	1968.	I. Clinciu	127,70	Bp - 71
10.	RO	Capatina	1976.	A. Petre	127,57	Ma - 77
11.	SL	Bregunjščica	1908.	F. Sonnlichler	127,50	Mb - 72
12.	A	Schneeberg	1932.	B. Reiterer	126,73	Ns - 67
13.	A	Koziak	1922.	E. Weinländer	126,30	Dü - 54
14.	I	Val Germanasca	1984.	B. Giacominio	126,22	Al - 84
15.	CH	Pontresina	1962.	S. Rähmi	126,15	Ns - 67
16.	RO	Bucegi - Brasov	1972.	B. Almasan	126,00	Ma - 77
17.	RO	Hateg	1931.	Gh. Kenedffy	124,72	Fi - 64
18.	I	Sondrio	1993.	M. Bambini	124,72	Bp - 96
19.	RO	Retezat	1969.	I. Kirr	123,83	Bp - 71
20.	CH	Somviz	1957.	C. Degonda	123,45	Bp - 71
21.	A	Göriach	1948.	P. Unterlass	123,00	Dü - 54
22.	A	Radnig	1927.	H. Romacher	122,90	Dü - 54
23.	I	Torino	1984.	Giacominio	122,82	Bp - 96
24.	RO	Vi. C. Prahova	1980.	A. Burgus	122,53	Pl - 81
25.	I	Aosta		M. Porth	122,52	Co - 83
26.	BIH	Prenj	1965.	D. Pucar	122,22	Ns - 67
27.	CZ	Česka Kamenice	1991.	J. Palecek	122,13	Lnl - 96
28.	I	Trento	1993.	C. Torresani	121,95	Bp - 96
29.	RO	Ciobotea	1960.	A. Stavros	121,63	Fi - 64
30.	RO	Fargaras	1923.	A. M. Comsia	121,50	Bl - 37
31.	SL	Uršlja Gora	1950.	G. Krivec	121,50	Dü - 54
32.	RO	Piatra Craiului	1962.	C. Orehovschi	121,45	Fi - 64
33.	RO	Bucegi	1964.	I. Clinciu	121,12	Ns - 67
34.	SL	Triglav	1957.	F. Ličof	121,10	Fi - 64
35.	CH	Nufenen	1938.	S. Sprecher	121,00	Dü - 54

ROGOVI DIVOJARCA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	PG	Snježnik	1966.	M. Štimac	115,65	Zg - 81
2.	SD	Biokovo sjever	1978.	Z. Druško	115,50	Zg - 81
3.	SD	Biokovo jug	1979.	G. Ruaro	115,30	Zg - 81
4.	LS	Jablanac	2000.	R. Cvečić	115,15	Pln - 02
5.	LS	Sj . Velebit	1985.	A. Malbohan	114,70	Br - 37
6.	PG	Risnjak	1970.	S. Klobučar	114,10	To - 71
7.	SD	Biokovo jug	1980.	F. Cianci	113,77	Zg - 81
8.	SD	Biokovo jug	1976.	G. Pieleggi	113,60	Zg - 81
9.	SD	Biokovo sjever	1971.	Z. Druško	113,42	Zg - 96
10.	PG	Grobnik - Čavle	1994.	M. Matejčić	113,35	Zg - 96
11.	SD	Biokovo jug	1977.	J. Časar	112,87	Zg - 81
12.	SD	Biokovo sjever	1981.	F. Kraus	112,50	Zg - 96
13.	SD	Biokovo sjever	1984.	I. Buljubašić	112,30	Zg - 96
14.	LS	Jablanac	2005.	D. Vrhovnik	112,15	Zg-06
15.	SD	Biokovo jug	1976.	G. Ruaro	112,00	Zg - 81
16.	LS	Sj . Velebit	1993.	A. Malbohan	111,90	Br - 37
17.	SD	Biokovo sjever	1994.	I. Buljubašić	111,42	Zg - 96
18.	LS	Bukovac	1984.	M. Mandić	110,60	Br - 85
19.	SD	Biokovo sjever	1984.	A. Dundić	110,55	Zg - 96
20.	SD	Biokovo sjever	1981.	F. Kraus	110,45	Zg - 96
21.	PG	Snježnik	1988.	M. Filipović	110,40	Zg - 96
22.	LS	Jablanac	2002.	D. Vrhovnik	110,37	Pln - 02
23.	SD	Biokovo sjever	1980.	F. Cianci	110,33	Ns - 85
24.	SD	Biokovo sjever	1983.	J. Bilić	110,32	Ns - 85
25.	SD	Biokovo jug	1980.	J. Bilić	110,20	Zg - 96
26.	PG	Risnjak	2001.	M. Mrle	109,73	Zg-06
27.	PG	Risnjak	2003.	A. Petranović	109,63	Zg-06
28.	SD	Biokovo jug	1981.	J. Bilić	109,60	Ns - 85
29.	SD	Biokovo	1980.	P. Šašina	109,55	Zg - 81
30.	PG	Risnjak	1941.	M. Petranović	109,40	Dü - 54
31.	LS	Jablanac	1999.	D. Vrhovnik	109,33	Zg-06
32.	LS	Jablanac	1999.	R. Cvečić	108,85	Zg-06
33.	LS	Jablanac	2002.	D. Vrhovnik	107,60	Pln - 02
34.	PG	Snježnik	1968.	M. Štimac	107,33	Zg - 81
35.	PG	Snježnik	1978.	J. Malnar	106,32	Zg - 81

ROGOVI MUFLONA

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	CZ	Diváky - Breclav	1996.	P. Forejtek	246,20	Br - 97
2.	CZ	Židlochovice	1986.	J. Bocek	245,40	Bp - 87
3.	CZ	Radonin	1987.	F. Bezega	244,25	Br - 96
4.	CZ	Studánka	1990.	Jankovsky	243,95	Lnl - 96
5.	CZ	Jihlava	1988.	J. Blatak	241,75	Ny - 90
6.	CZ	Velic	1989.	F. Hornacek	241,60	Ny - 90
7.	CZ	Termanec	1988.	Helbich	241,20	Čsb - 93
8.	H	Bajna	2004.	J. C. Lacaze	240,75	B - 04
9.	CZ	Zaječiny	1974.	F. Šramek	240,65	Čsb - 76
10.	BG	Razgradskaja	1986.	T. Živkov	240,05	Lnl - 00
11.	CZ	Termanec	1988.	B. Janda	240,05	Čsb - 93
12.	CZ	Vysoka Srbska	1991.	J. Jirman	239,30	Čsb - 93
13.	A	Bad Mühlacken	1986.	A. Laus	239,15	Bp - 86
14.	CZ	Hetmánkovice	1991.	V. Rathovsky	238,05	Čsb - 93
15.	CZ	Termanec	1987.	K. Dohnal	237,55	Čsb - 93
16.	CZ	Vysoka Srbska	1991.	J. Jirman	237,10	Bp - 96
17.	CZ	Teplý Vrch	1993.	P. Schmidt	237,05	Čsb - 93
18.	CZ	Chvalov	1957.	A. Podolsky	236,95	Fi - 64
19.	CZ	Zaječiny	1970.	J. Hudak	236,15	Bp - 71
20.	CZ	Melnik	1998.	S. Kinzi	236,05	Ny - 00
21.	CZ	Ujezd Sv. Kirže	1936.	A. Pallavicini	235,70	Bl - 37
22.	HR	Garjevica	2002.	I. Todorčić	235,70	Kmn - 03
23.	D	Eisenhüttenstadt	1985.	W. Driedger	235,20	Ny - 90
24.	CZ	Nymburk	1999.	V. Neuman	234,80	Ny - 00
25.	BG	Voden	1986.	Anonimo	234,40	Ny - 90
26.	CZ	Termanec	1995.	P. Havac	234,30	Lnl - 96
27.	CZ	Kamenice	1983.	B. Pechek	234,25	Br - 85
28.	CZ	Podjavori	1991.	M. Steinar	234,05	Čsb - 93
29.	HR	Garjevica	2002.	I. Todorčić	234,05	Kmn - 03
30.	CZ	Zaječiny	1967.	H. Sieberz	233,90	Bp - 71
31.	H	Telki	1986.	A. Rácz	233,80	Bp - 86
32.	CZ	Bartosovice	1979.	V. Marvan	233,80	Ny - 80
33.	HR	Kalifront	2005.	Šum. fak. Zg	233,60	Zg - 06
34.	CZ	Ohrobec	1995.	V. Tolar	233,50	Lnl - 96
35.	CZ	Zojeciny	1984.	S. Rivoira	233,00	Br - 85
36.	CZ	Nachad	1997.	M. Hanuštak	232,95	Ny - 00

ROGOVI MUFLONA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	BB	Garjevica	2002.	I. Todorić	235,70	Kmn - 03
2.	BB	Garjevica	2002.	I. Todorić	234,05	Kmn - 05
3.	PG	Kalifront	2005.	Šum. fak. Zgb	233,60	Zg-06
4.	LS	Sveti Juraj	2003.	H. M. Offner	231,75	Kmn - 03
5.	DN	Orebić - Pelješac	1981.	J. Bilić	231,50	Ns - 85
6.	DN	Orebić - Pelješac	1985.	A. Dundić	229,27	Ns - 86
7.	DN	Orebić - Pelješac	1984.	R. Tiodorović	229,10	Br - 85
8.	SD	Biokovo	1977.	G. Ruaro	228,55	Bu - 78
9.	BB	Garjevica	2003.	I. Todorić	228,45	Kmn - 03
10.	DN	Striževo - Ploče	1990.	D. Macanović	225,85	Zg - 96
11.	LS	Sveti Juraj	2000.	F. Meran	225,85	Kmn - 01
12.	I	Brijuni	1966.	I. Krajačić	225,20	Bu - 78
13.	LS	Sveti Juraj	1999.	J. Aldrian	225,20	Kmn - 01
14.	BB	Garjevica	2005.	I. Todorić	224,30	Kmn - 05
15.	LS	Sveti Juraj	1991.	I. Miilć	224,00	Zg - 96
16.	DN	Orebić - Pelješac	1988.	A. Dundić	223,90	Zg - 96
17.	DN	Orebić - Pelješac	1979.	D. Macanović	223,80	Zg - 81
18.	I	Brijuni	1972.	J. Broz	223,70	To - 72
19.	BB	Garjevica	2003.	I. Todorić	223,60	Kmn - 03
20.	LS	Sveti Juraj	2003.	S. Beltranetti	223,45	Kmn - 03
21.	BB	Garjevica	2002.	I. Todorić	223,15	Kmn - 03
22.	BB	Garjevica	2001.	I. Todorić	222,65	Kmn - 03
23.	LS	Sveti Juraj	2001.	D. Vrhovnik	222,60	Zg - 02
24.	BB	Garjevica	2004.	I. Todorić	222,45	Kmn - 05
25.	DN	Orebić - Pelješac	1990.	D. Macanović	222,45	Zg - 96
26.	DN	Orebić - Pelješac	1984.	D. Macanović	221,90	Ny - 90
27.	LS	Sveti Juraj	2001.	G. Hochstrasser	221,80	Kmn - 01
28.	DN	Orebić - Pelješac	1981.	D. Macanović	221,65	Ny - 90
29.	PG	Kalifront	2005.	S. Matić	220,90	Zg-06
30.	DN	Orebić - Pelješac	1984.	D. Matošić	220,85	Zg - 96
31.	PG	Kalifront	2003.	J. Vukelić	220,20	Zg-06
32.	PG	Kalifront	2005.	M. Martinac	220,15	Zg-06
33.	LS	Sveti Juraj	2002.	I. Grandits	220,05	Mrk - 02
34.	LS	Sveti Juraj	2003.	B. Kleger	220,00	Kmn - 03
35.	BB	Garjevica	2004.	I. Todorić	221,65	Kmn - 05

KLJOVE VEPRÁ

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	H	Budakeszi	2003.	J. Botin	162,85	Bk - 04
2.	BG	K. Kormisos	1986.	T. Živkov	158,20	Sz - 87
3.	SK	Niž. Hrabovec	1992.	J. Szanyi	156,25	Ny - 00
4.	H	Budakeszi	2000.	O. Wieser	154,80	Nag - 00
5.	RU	Primorsk	1989.	V. P. Ponomarčuk	152,70	Ms - 99
6.	PL	Rychicice Lwow	1930.	J. Bielski	151,00	Bl - 37
7.	BY	Vitebsk	1981.	B. Kuravickij	150,78	Ka - 92
8.	BG	Burgas	1982.	C. Ruskov	150,30	Vt - 84
9.	HR	Perušić	1995.	M. Hečimović	149,25	Bp - 96
10.	RU	Primorie	1976.	V. Ponomarcik	149,20	Pl - 81
11.	H	Sin	1995.	Cs. Bán	144,90	Kr - 96
12.	HR	Kosinj	1995.	M. Gručić	144,40	Bp - 96
13.	RO	Ilfov	1978.	N. Ceausescu	144,00	Ny - 80
14.	RU	Moskowski R.	1976.	K. Nazimov	143,65	Pl - 81
15.	RU	Primorie	1956.	L. Ronkin	143,25	Čsb - 76
16.	BY	Zapadno dvinskoe	1983.	N. Vadkovsky	143,00	Lnl - 00
17.	BG	Ludogorie	1973.	P. Kubadinski	143,00	Čsb - 76
18.	RO	Vrancea	1969.	C. Bostanaru	142,85	Bu - 78
19.	LV	Prienaj	1989.	A. Milausauskas	142,80	Ny - 80
20.	YU	Prokletije	1969.	A. Šabanoj	142,30	To - 71
21.	PL	Kolohory	1924.	J. Bielski	142,20	Bl - 37
22.	PL	Lukow	1980.	A. Decka	142,00	Pl - 81
23.	R	Golubev	1979.	Hovaling	141,95	Pl - 81
24.	RU	Russia	1964.	V. Kulikov	141,80	Bp - 71
25.	SK	Topla - Bystre	1998.	J. Szanyi	141,30	Ny - 00
26.	HR	Bršljanovica	2000.	V. Komadina	141,25	Zg - 06
27.	BG	Vraca	1982.	S. Berzew	141,05	Vt - 84
28.	RO	Bihor	1979.	D. Agop	141,05	Pl - 81
29.	PL	Pomorze	1988.	T. Falkovski	140,90	Kr - 93
30.	PL	Rzesow	1967.	W. Skocylas	140,85	Bp - 71
31.	PL	Brzegi Dolne	1963.	R. Bziewich	140,60	Ns - 67
32.	HU	Nalda Sdladany	1999.	H. Holfelder	140,30	Kmn - 00
33.	BG	Voden	1983.	R. Živkov	140,15	Vt - 84
34.	PL	Rzesow	1971.	S. Tomasewich	140,00	To - 72
35.	BY	Roosonskoe	1993.	V. Filimov	139,85	Lnl - 00
36.	LV	Aizputes	1991.	F. Diikovskis	139,75	Ta - 93

KLJOVE VEPRA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	LS	Perušić	1995.	M. Hečimović	149,25	Bp - 96
2.	LS	Kosinj	1995.	M. Gruičić	144,40	Bp - 96
3.	K	Bršljanovica	2000.	V. Komadina	141,25	Zg-06
4.	LS	Begovača	2003.	I. Jurković	137,20	Kmn - 03
5.	Z	Cvetković	1976.	I. Detović	136,00	Ma - 77
6.	LS	Risovac	1952.	S. Bih	135,50	Bu - 78
7.	LS	Vrebac	2005.	D. Vrhovnik	134,65	Zg-06
8.	LS	Jastreb kosa	1980.	M. Hečimović	134,15	Zg - 81
9.	PG	Rogozno	1983.	I. Bolf	133,65	Br - 85
10.	LS	Lisina	2002.	S. Špoljarić	133,25	Kmn - 05
11.	VS	Županja	1991.	M. Šarčević	133,15	Zg - 96
12.	DN	Kuna - Pelješac	1989.	S. Bibica	133,00	Zg - 96
13.	LS	Senj	1981.	I. Čopić	132,80	Kmn - 03
14.	Z	Maslovara	2000.	Z. Vukoša	132,70	Zg-06
15.	Z	Jastrebarsko	1970.	Č. Všeteka	132,30	Zg - 81
16.	LS	Plaški	1980.	B. Grabovac	131,20	Zg - 81
17.	Z	Okić	1979.	D. Gunjarić	131,00	Zg - 81
18.	Z	Kalje	1970.	Č. Všeteka	131,00	Zg - 81
19.	LS	Južni Velebit	2001.	D. Markanjević	130,65	Zg-06
20.	LS	Lički Osik	2004.	I. Lulić	130,95	Zg-06
21.	I	Ćićarija	2000.	Lj. Mikac	130,95	Zg-06
22.	Z	Jastrebarsko	1980.	M. Franjetić	130,30	Zg - 81
23.	SD	Kozica	1988.	N. Rudeš	130,25	Zg - 96
24.	SM	Petrinja	1926.	D. Lazić	130,20	Br - 37
25.	K	Josipdol	1981.	I. Salopek	130,15	Zg - 81
26.	SD	Vrlika	2002.	G. Lelas	129,85	Mrk - 02
27.	K	Korana-Slunj	1999.	J. Modrušan	129,80	Zg-06
28.	I	Rovinj	2003.	R. Jakus	129,75	Zg-06
29.	BG	Bjelolasica	1988.	M. Nećak	129,50	Bp - 96
30.	LS	Plaški	1976.	M. Čubra	129,45	Bu - 78
31.	DN	Dubrovnik	1983.	E. Ferenc	129,30	Br - 85
32.	LS	Škarnica	2003.	S. Vučetić	129,25	Kmn - 03
33.	PG	Tramuntana Cres	1995.	E. Vežaj	128,90	Bp - 96
34.		Durđenica	1986.	Z. Danić	128,65	Zg - 96
35.	PG	Bjelolasica	1989.	O. Sinko	128,60	Ny - 90
36.	LS	Sveti Juraj	1997.	M. Sukurica	128,35	Kmn - 03
37.	Z	Brezovica	2003.	M. Babić	128,20	Zg-06
38.	K	Plaški	1969.	M. Pešut	128,00	Bu - 78
39.	LS	Vrebac	2006.	D. Perche	128,00	Zg-06
40.	LS	Vrebac	2002.	I. Matoš	127,45	Zg-06
41.	LS	Škarnica	2001.	S. Vučetić	127,40	Kmn - 03
42.	LS	Godača	2003.	N. Golić	127,15	Zg-06
43.	PG	Severin na Kupi	1979.	I. Muretić	126,90	Zg - 81

LUBANJA SMEDEG MEDVJEDA

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	RU	Kamčatka	1992.	V. N. Gordienko	70,32	Ms - 99
2.	RU	Kamčatka	1995.	A. S. Valencev	69,67	Ms - 99
3.	RO	Colibita - Bistrita	1994.	P. Birgaului	69,47	Bu - 97
4.	RO	Zg. Colibita	1994.	S. Ocolul	69,47	Bu - 97
5.	RO	Calugareni	1993.	D. Goro	69,25	Bu - 97
6.	RU	Kamčatka	1992.	A. Šeškauskas	69,21	Ta - 93
7.	RU	Kamčatka	1990.	A. Šeškauskas	68,47	Ka - 92
8.	RU	Kamčatka	1988.	A. Šeškauskas	68,40	Vi - 89
9.	RO	Madaras	1984.	N. Ceausescu	68,30	Br - 85
10.	RU	Kamčatka	1989.	A. Šeškauskas	68,21	Ny - 90
11.	EE	Järvamaa	1993.	A. Pehk	67,46	Lnl - 00
12.	RO	Comarnic	1990.	T. Steres	67,45	Bu - 97
13.	RU	Kamčatka	1990.	A. Šeškauskas	67,21	Ka - 92
14.	EE	Kaarepere	1987.	P. Viht	67,03	Vi - 89
15.	MO	Mongon Mort	1975.	Zigzid	67,00	Pl - 81
16.	RO	Remetea	1991.	G. Portik	66,65	Bu - 97
17.	RO	Brasov	1984.	AJVPS Brasov	66,50	Br - 85
18.	EE	Rakvere	1987.	E. Viepill	66,32	Vi - 89
19.	EE	Kohta - Jarve	1986.	H. Vares	66,23	Vi - 89
20.	RO	Bikszad	1990.	L. Bozók	66,21	Asz - 93
21.	RO	Sudrigin	1974.	I. Grama	66,15	Čsb - 76
22.	EE	Lääne - Viru	1994.	P. Heiula	66,09	Lnl - 00
23.	RO	Anies	1973.	S. Negruseri	66,05	Čsb - 76
24.	RU	Primorie	1979.	G. V. Ponomarsik	66,00	Pl - 81
25.	EE	Jõgevemaa	1992.	T. Soosaar	65,95	Ta - 93
26.	RO	Zetea	1981.	S. Biro	65,90	Bu - 97
27.	EE	Lääne - Viru	1996.	J. Vainda	65,78	Lnl - 00
28.	RO	Hunedoara	1965.	J. Manuelescu	65,75	Bp - 71
29.	RU	Vologda	1994.	E. Strimaitis	65,70	Dr - 95
30.	EE	Järvamaa	1995.	V. Noorveli	65,57	Lnl - 00
31.	EE	Jõgevemaa	1987.	A. Tüksamell	65,34	Sa - 04
32.	RO	Tusnad	1968.	N. Ceausescu	65,22	Bp - 71
33.	RO	Maierus	1990.	E. Demeter	65,20	Bu - 97
34.	RU	Leningrad	1980.	V. P. Bodin	65,20	Pl - 81
35.	EE	Virumaa	1990.	J. Saealle	65,15	Ta - 93

LUBANJA SMEĐEG MEDVJEDA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	PG	Risnjak	2004.	P. Balatinac	62,20	Kmn - 05
2.	K	Kapela	1958.	I. Tironi	62,20	Bu - 78
3.	PG	Bjelolasica	1984.	M. Pibernik	61,41	Br - 85
4.	LS	Brušane	1986.	V. Peruško	60,30	Zg - 96
5.	PG	Vrbovsko	1974.	Z. Gregorić	60,30	Zg - 81
6.	PG	Bjelolasica	1989.	A. Frković	59,70	Ny - 90
7.	PG	Vrbovsko	1991.	N. Vujnović	59,60	Zg - 96
8.	LS	Sveti Juraj	1996.	L. Vukušić	59,41	Zg-06
9.	PG	Snježnik	1995.	M. Radić	59,10	Zg - 96
10.	PG	Bjela kosa	1978.	I. Purić	58,90	Zg - 96
11.	PG	Grobnik-Čavle	2000.	R. Brajković	58,80	Zg - 06
12.	PG	Bjelolasica	2002.	D. Vrhovnik	58,70	Pln - 02
13.	PG	Petehovac	1993.	V. Cigić	58,70	Zg - 96
14.	PG	Bjelolasica	1968.	R. Bardelli	58,50	To - 70
15.	PG	Gumance	1989.	D. Prokopović	58,30	Zg - 96
16.	PG	Lukovdol	1982.	J. Vodišek	58,10	Ns - 85
17.	PG	Snježnik	1990.	M. Filipović	58,00	Zg - 96
18.	LS	Sj. Velebit	1992.	V. Biondić	58,00	Zg - 96
19.	LS	Sj. Velebit	2003.	I. Todorić	57,60	Kmn - 03
20.	PG	Snježnik	1994.	V. Volf	57,50	Zg - 96
21.	PG	Krmpote	2002.	N. Radanović	57,30	Zg - 06
22.	PG	Bjelolasica	1970.	B. Krašovec	57,00	Zg - 81
23.	LS	Jama	1979.	A. Tomljenović	57,00	Ns - 85
24.	PG	Gumance	1979.	J. Andrić	56,90	Lj - 80
25.	LS	Rizvanuša	1980.	J. Bilić	56,60	Lj - 80
26.	PG	Vrbovsko	1984.	M. Vinski	56,40	Ns - 85
27.	LS	Sveti Juraj	1990.	A. Rukavina	56,10	Zg - 96
28.	PG	Klana	1991.	V. Valenčić	55,90	Zg - 96
29.	K	Kapela	1973.	M. Salopek	55,90	Mu - 77
30.	LS	Sveti Juraj	1967.	D. Vukušić	55,70	Zg - 96
31.	PG	Košutnjak	2001.	R. Kuštelaga	55,50	Zg - 06
32.	PG	Smrekova draga	1998.	D. Vrhovnik	55,00	Zg - 06
33.	LS	Sj. Velebit	1982.	I. Pavelić	54,80	Ns - 85
34.	PG	Bjelolasica	1978.	V. Grbac	54,60	Lj - 80
35.	PG	Košutnjak	2001.	T. Burazin	54,56	Zg - 06
36.	PG	Lič	1998.	LD Fužine	54,50	Zg - 06
37.	PG	Rogozno	1988.	D. Lisec	53,90	Zg - 96

KRZNO SMEDEG MEDVJEDA

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	RO	Hargitha	1983.	N. Ceausescu	687,79	Br - 85
2.	RU	Kamčatka	1988.	A. Šeskauskas	657,34	Vi - 89
3.	RO	Harhitha	1980.	N. Ceausescu	646,74	Pl - 81
4.	RO	Lapsna	1984.	N. Ceausescu	637,93	Br - 85
5.	RO	Hargitha	1984.	N. Ceausescu	622,78	Nü - 86
6.	RO	Covasna	1983.	N. Ceausescu	615,16	Br - 85
7.	BiH	Bugojno	1991.	I. Todorić	613,44	Vil - 00
8.	RO	Covasna	1984.	N. Ceausescu	603,33	Br - 85
9.	RO	Burzau	1983.	N. Ceausescu	599,74	Br - 85
10.	RO	Covasna	1978.	N. Ceausescu	598,53	Bu - 89
11.	RO	Riui Mio	1986.	N. Ceausescu	598,45	Nü - 86
12.	RO	Marens	1994.	E. Demeter	593,77	Bu - 97
13.	SI	Snežnik	1984.	D. Grum	582,03	Br - 85
14.	BiH	Koprivnica	1984.	L. G. Koprivnica	577,30	Br - 85
15.	RO	Hargitha	1984.	N. Ceausescu	572,49	Nü - 86
16.	YU	Komovi	2000.	R. Todorović	596,62	Bg - 02
17.	RO	Hargitha	1979.	N. Ceausescu	559,68	Ny - 90
18.	RO	Vrancea	1979.	N. Ceausescu	556,67	Pl - 81
19.	BiH	Koprivnica	1979.	J. Broz	552,50	Zg - 81
20.	RO	Prahova	1979.	N. Ceausescu	551,47	Ny - 90
21.	BiH	Bugojno	1978.	J. Broz	550,94	Zg - 81
22.	BiH	Koprivnica	1982.	R. Kolak	548,35	Br - 85
23.	BiH	Koprivnica	1985.	L. G. Koprivnica	540,92	BS - 86
24.	RO	Hargitha	1977.	N. Ceausescu	538,04	Bu - 78
25.	SI	Kočevo	1978.	J. Mirtič	532,86	Bu - 78
26.	RO	Hargitha	1984.	N. Ceausescu	528,73	Br - 85
27.	RO	Buza	1987.	N. Ceausescu	522,01	Bu - 78
28.	RO	Hargitha	1981.	N. Ceausescu	519,35	Br - 85
29.	RO	Mures	1984.	N. Ceausescu	514,80	Br - 85
30.	RO	Hargitha	1978.	N. Ceausescu	502,44	Bu - 78
31.	RO	Zarnesti	1980.	N. Ceausescu	502,39	Pl - 81
32.	RO	Buzau	1978.	N. Ceausescu	498,15	Bu - 78
33.	RO	Paitin	1985.	N. Ceausescu	495,56	Nü - 86
34.	BiH	Raduša	1977.	J. Broz	493,42	Ma - 77
35.	RO	Brasov	1982.	N. Ceausescu	492,81	Br - 85

KRZNO SMEDEG MEDVJEDA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	PG	Risnjak	2004.	P. Balatinac	488,11	Kmn - 05
2.	PG	Bjelolasica	2002.	D. Vrhovnik	487,58	Mrk - 02
3.	PG	Snježnik	1994.	V. Volf	448,63	Zg - 96
4.	K	Slunj	1982.	S. Bilić	461,37	Br - 85
5.	PG	Bjelolasica	1970.	B. Krašovec	448,19	Zg - 81
6.	PG	Petehovac	1993.	V. Cigić	444,50	Bp - 96
7.	K	Velika Kapela	2001.	D. Gudelj	443,04	Zg - 01
8.	PG	Bjelolasica	1984.	M. Pišernik	436,72	Br - 85
9.	PG	Snježnik	1990.	M. Filipović	435,10	Zg - 96
10.	PG	Snježnik	1995.	M. Radić	408,80	Zg - 96
11.	PG	Bjelolasica	1975.	A. Alinger	406,90	Ma - 77
12.	PG	Bjela kosa	1978.	I. Purić	395,41	Zg - 81
13.	LS	Brinje	2003.	G. Orsso	394,81	Zg - 06
14.	PG	Vrbovsko	1991.	N. Vujnović	394,10	Zg - 96
15.	PG	Bjelolasica	1979.	A. Bernocci	390,00	Zg - 81
16.	PG	Gumance	1979.	J. Andrić	381,30	Lj - 80
17.	PG	Bjelolasica	1957.	K. Mrazović	377,90	F - 60
18.	PG	Bjelolasica	1978.	V. Grbac	376,96	Zg - 81
19.	PG	Bjelolasica	1978.	F. Drdić	374,36	Zg - 81
20.	PG	Košutnjak	2000.	R. Kušerlega	373,40	Zg - 06
21.	PG	Vrbovsko	1982.	J. Vodišek	352,76	Ns - 85
22.	PG	Krmpote	2002.	N. Radanović	340,20	Zg - 06
23.	PG	Košutnjak	2001.	T. Burazin	326,29	Zg - 06
24.	LS	Visočica	2003.	J. Mraović	326,04	Zg - 06
25.	PG	Litorić	2000.	B. Miletić	320,30	Zg - 06
26.	PG	Jelenski jarak	2000.	I. Grbac	313,24	Zg - 06
27.	PG	Košutnjak	2005.	Z. Marković	301,59	Zg - 06
28.	PG	Smrekova draga	1998.	D. Vrhovnik	300,48	Zg - 06

LUBANJA SIVOG VUKA

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	RU	Minsk	1978.	O. N.	46,80	Pl - 81
2.	BY	Zapadnodvinskoe	1994.	N. Vadkovskij	46,56	Lnl - 00
3.	BY	Zapadnodvinskoe	1998.	N. Vadkovskij	46,33	Lnl - 00
4.	PL	Janow	1982.	K. Swic	46,00	Ny - 90
5.	RO	Brasov	1986.	A. Brasov	45,30	Nü - 86
6.	BG	Razigrad	1982.	P. Kubadinski	45,25	Br - 85
7.	LV	Marijampolé	1987.	A. Sventickas	45,07	Vi - 89
8.	SK	Bardejov	1950.	J. Hovorka	45,04	Ny - 80
9.	RU	Kalinin	1980.	V. I. Kolcov	45,00	Pl - 81
10.	EE	Amula	1979.	I. Rozentalc	45,00	Pl - 81
11.	RU	Moskva	1982.	V. G. Lukin	44,98	Ms - 00
12.	BY	Verchnedvinskoe	1987.	V. Ivanovskij	44,93	Lnl - 00
13.	EE	Laanemaa	1994.	H. Kanter	44,79	Ta - 00
14.	LV	Ignalios	1988.	O. Jakubovski	44,76	Vi - 89
15.	BY	Zapadnovinskoe	1995.	N. Vadkovskij	44,73	Lnl - 00
16.	BY	Perm	1977.	V. G. Hecenov	44,70	Pil - 81
17.	LT	Ziguru	1987.	P. Kraudumnieks	44,70	VI - 89
18.	SK	Barborina Korytnica	1992.	A. Jurdina	44,69	Čsb - 93
19.	BY	Mogilevskoe	1995.	V. Lovcij	44,69	Lnl - 00
20.	RO	Cirtisoara	1978.	G. Grigorea	44,68	Bu - 78
21.	RU	Vitebsk	1987.	V. Ivanovski	44,67	Ka - 92
22.	SK	St. Lubovna	1979.	S. Slivensky	44,57	Ny - 80
23.	FI	Ilomantsi	1986.	V. Sivonen	44,48	Ri - 00
24.	EE	Saaremaa	1996.	I. Mägi	44,44	Lnl - 00
25.	EE	Tartumaa	1992.	R. Kuum	44,40	Lnl - 00
26.	EE	Päaruumaa	1999.	A. Kuljurand	44,37	Lnl - 00
27.	EE	Rapla	1986.	R. Veskianagi	44,32	Ka - 92
28.	EE	Raplamaa	1994.	J. Sapkin	44,32	Lnl - 00
29.	SK	Snina	1962.	A. Mosansky	44,25	Bp - 71
30.	LV	Ludzas	1993.	V. Gaidukvos	44,23	Ven - 99
31.	LT	Panevežio	1997.	J. Miknevičius	44,22	Vi - 98
32.	RO	Voineasa	1990.	T. Stanescu	44,20	Bu - 97
33.	EE	Läänemaa	1995.	V. Kuusemäe	44,18	Lnl - 00
34.	RO	Bistrita	1967.	V. Grigoriu	44,17	Bp - 71
35.	RO	Voineasa	1990.	T. Stanescu	44,17	Bu - 97

LUBANJA SIVOG VUKA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	PG	Snježnik	1993.	J. Malnar	42,00	Zg - 96
2.	PG	Snježnik	1994.	M. Malnar	41,60	Zg - 96
3.	PG	Severin na Kupi	1963.	A. Stažić	41,60	Zg - 81
4.	LS	Sj. Velebit	1977.	A. Vukušić	41,50	Lj - 80
5.	SD	Biokovo	1977.	F. Šabić	41,40	Bu - 78
6.	SD	Kamešnica	1988.	R. Bekavac	41,40	Zg - 81
7.	PG	Rudač	1980.	I. Jakovac	41,30	Lj - 80
8.	PG	Rudač	1983.	T. Šporer	41,10	Zg - 96
9.	PG	Višnjevica	1988.	T. Šporer	41,10	Zg - 96
10.	PG	Bjelolasica	1936.	LD Delnice	41,10	Zg - 81
11.	PG	Rudač	1988.	T. Šporer	41,10	Br - 85
12.	PG	Rudač	1982.	V. Svetličić	41,00	Br - 85
13.	PG	Rudač	1983.	T. Šporer	41,00	Br - 85
14.	PG	Rudač	1980.	M. Rupe	40,80	Zg - 81
15.	PG	Košutnjak	1979.	Z. Pavelić	40,80	Lj - 80
16.	PG	Grobnik - Čavle	1987.	B. Domiani	40,77	Zg - 96
17.	PG	Risnjak	1972.	Ž. Brnelić	40,60	To - 73
18.	LS	Velebit	1972.	Lov. muz. Zg.	40,50	To - 73
19.	PG	Tuhobić	1990.	A. Margitić	40,50	Ns - 85
20.	PG	Rogozno	1969.	V. Možgan	40,40	To - 70
21.	PG	Rudač	1981.	T. Šporer	40,30	Ns - 85
22.	PG	Vrbovsko	1969.	T. Heski	40,20	To - 71
23.	PG	Crikvenica	1957.	J. Štanfel	39,80	Zg - 81
24.	PG	Rudač	1967.	P. Ilakovac	39,60	Zg - 81
25.	PG	Rudač	1982.	T. Šporer	39,60	Ns - 85
26.	K	Mala Kapela	1974.	M. Salopek	39,60	Ma - 77
27.	PG	Petehovac	1976.	M. Butina	39,10	Ma - 77
28.	PG	Risnjak	1974.	M. Petranović	38,40	Ma - 77
29.	PG	Petehovac	1974.	M. Butina	38,40	Ma - 77

KRZNO SIVOG VUKA

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	RO	Sarizor-Sueeava	1985.	N. Goicea	186,17	Bu - 97
2.	LV	Radviliskis	1984.	A. Šeskauskas	182,45	Vi - 89
3.	RO	Suceava	1983.	N. Goicea	180,02	Br - 85
4.	RO	Sarisor	1987.	N. Goicea	173,07	Bu - 97
5.	RO	Cirtisoara	1978.	G. Grigorea	172,64	Ny - 80
6.	PL	Rymanow	1989.	S. Kolecki	170,98	Kr - 93
7.	PL	Komanca	1980.	S. Kolecki	166,58	Pl - 81
8.	YU	Sjenica	1984.	S. Bilić	160,80	Br - 85
9.	PL	Tarno brzeg	1982.	F. Krokos	160,21	Br - 85
10.	RO	Brasov	1979.	N. Selaru	159,98	Br - 85
11.	RO	Giricin	1979.	N. Selaru	158,98	Br - 85
12.	RO	Magureni	1989.	P. Moga	158,65	Bu - 97
13.	PL	Lesko	1978.	S. Kolecki	158,42	Ny - 80
14.	BiH	Kalinovik	1977.	Z. Dragović	157,78	Bu - 78
15.	RO	Neamt	1978.	L. Dinu	157,44	Br - 85
16.	HR	Snježnik	1993.	J. Malnar	157,14	Bp - 96
17.	PL	Losie	1989.	J. Huta	156,72	Kr - 93
18.	RO	Hargitha	1979.	P. S. Geza	155,77	Ny - 80
19.	RO	Suha Mare	1986.	N. Goicea	154,80	Bu - 97
20.	RO	Valea	1983.	A. Neacsu	154,78	Nü - 86
21.	BiH	Kruščica	1989.	L. Šijaković	151,76	Ny - 90
22.	PL	Lipowiec	1985.	J. Pepera	151,14	Ny - 90
23.	SI	Snežnik	1976.	R. Kravanja	150,21	Ud - 76
24.	EE	Parnu	1987.	A. Teemant	149,79	Vi - 89
25.	SL	Črnomelj	1990.	B. Košir	148,93	Kr - 96
26.	PL	Rudniki	1936.	A. Sikorski	148,00	Bl - 37
27.	RO	Carlibaba	1935.	B. Böhm	145,00	Bl - 37
28.	RO	T. Mures	1976.	A. Kolosvary	144,20	Ma - 77
29.	SL	Pivka	1981.	J. Abram	143,48	Br - 85
30.	BiH	Samokov	1994.	H. Dsorgov	143,27	Pl - 96
31.	LV	Kaunas	1979.	F. Jackavicius	143,24	Pl - 81
32.	EE	Pänumaa	1995.	A. Rahu	142,93	Ta - 00
33.	BG	Ludogorje	1982.	P. Kubadinski	142,78	Vt - 84
34.	R	Hartagu	1981.	N. Goicea	142,35	Br - 85
35.	R	Neagra	1970.	C. Nasulea	142,30	Bp - 71

KRZNO SIVOG VUKA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	PG	Snježnik	1993.	J. Malnar	157,14	Bp - 96
2.	PG	Risnjak	1978.	V. Mikuličić	137,74	Lj - 80
3.	PG	Snježnik	1986.	J. Malnar St.	131,31	Bp - 96
4.	PG	Snježnik	1994.	M. Malnar	130,92	Zg - 96
5.	PG	Tuhobić	1980.	V. Tondini	129,60	Pl - 81
6.	PG	Rudač	1988.	T. Šporer	127,07	Zg - 96
7.	PG	Grobnik - Čavle	1993.	S. Ban	125,01	Zg - 96
8.	PG	Rudač	1982.	T. Šporer	120,42	Br - 85
9.	PG	Petehovac	1977.	I. Volf	120,13	Lj - 80
10.	PG	Višnjevica	1991.	T. Šporer	116,69	ZG - 86
11.	PG	Risnjak	1975.	M. Petranović	116,66	Ma - 77
12.	PG	Litorić	1982.	M. Rački	116,22	Zg - 96
13.	PG	Crna Gora - Čabar	1971.	F. Rede	113,53	Zg - 81
14.	PG	Snježnik	1966.	M. Štimac	111,44	Zg - 81
15.	PG	Risnjak	1980.	D. Štimac	110,85	Zg - 81
16.	PG	Rudač	1980.	I. Jakovac	110,68	Zg - 81
17.	PG	Vrbovsko	1949.	T. Heski	110,02	To - 71
18.	PG	Petehovac	1983.	B. Mamula	109,30	Ns - 85
19.	PG	Rudač	1982.	T. Šporer	107,19	Ns - 85
20.	PG	Litorić	1982.	M. Rački	107,05	Ns - 85
21.	K	Kapela	1979.	R. Bilić	105,77	Lj - 80
22.	PG	Vrbovsko	1973.	V. Pojer	103,06	Ma - 77
23.	PG	Košutnjak	1979.	Z. Pavelić	101,79	Lj - 80

LUBANJA EUROAZIJSKOG RISA

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	SF	Kalvola	1988.	I. Alhainon	29,05	Ri - 94
2.	EE	Varbia	1987.	J. Liiv	28,99	Vi - 89
3.	SK	Valaska	1989.	M. Pazicky	28,92	Ny - 90
4.	HR	Ravna gora	1990.	N. Hibler	28,80	Zg - 96
5.	EE	Estonska	1977.	A. Andre	28,80	Pl - 81
6.	EE	Vorumaa	1991.	A. Rehe	28,78	Ta - 93
7.	EE	Pärumaa	1997.	K. Jänes	28,78	LnL - 00
8.	EE	Viljandimaa	1999.	E. Konrad	28,67	LnL - 00
9.	EE	Mahtra	1984.	P. Maasikas	28,65	Vi - 89
10.	HR	Kapela	1986.	M. Salopek	28,62	Ns - 86
11.	SK	Maluzina	1985.	F. Hilbert	28,62	Ny - 90
12.	EE	Nova	1984.	A. Jakson	28,60	Vi - 89
13.	EE	Harju	1985.	V. Kits	28,59	Vi - 89
14.	SK	Javorina	1988.	S. Lukás	28,55	Ny - 90
15.	SK	Valachovo	1984.	Z. Svoboda	28,54	Br - 85
16.	EE	Harjumaa	1997.	P. Teder	28,50	LnL - 00
17.	EE	Pärumaa	1995.	K. Suurvarik	28,44	LnL - 00
18.	EE	Mahtra	1986.	H. Poldsam	28,42	Vi - 89
19.	SK	Necpaly	1962.	J. Toman	28,40	Ns - 67
20.	HR	Tršće	1994.	V. Lipovac	28,40	Zg - 96
21.	SK	Valachovo	1985.	Z. Svoboda	28,34	Nu - 86
22.	RU	Altaj	1977.	V. A. Dronov	28,30	Pl - 81
23.	RU	Russia	1966.	E. J. Žujev	28,30	Bp - 71
24.	SK	Mostenica	1976.	M. Rusko	28,23	Ny - 80
25.	SK	Hrinova	1980.	K. Brasen	28,22	Br - 85
26.	LT	Zigur	1987.	P. Vigulis	28,22	Vi - 89
27.	EE	Estonska	1980.	E. Pauku	28,20	Pl - 81
28.	YU	Šarplanina	1966.	Zološki muzej	28,20	Ns - 67
29.	SK	Gapel	1987.	P. Madaj	28,18	Ny - 90
30.	SK	Revuca	1988.	J. Schniedl	28,17	Ny - 90
31.	EE	Harjumaa	1997.	J. Koiduste	28,16	LnL - 00
32.	SK	Lazany	1985.	J. Klopp	28,15	Ny - 90
33.	LT	Lubanas	1985.	D. Grapis	28,14	Vi - 89
34.	EE	Varbla	1988.	E. Veersalu	28,14	Vi - 89
35.	HR	Sj. Velebit	1993.	I. Tomaić	28,10	Zg - 96
36.	PL	Rytro	1996.	B. Dutka	28,10	Bp - 71

LUBANJA EUROAZIJSKOG RISA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	PG	Ravna gora	1990.	N. Hibler	28,80	Zg - 06
2.	K	Kapela	1986.	M. Salopek	28,62	Ns - 86
3.	PG	O. G. Čabar	1994.	V. Lipovac	28,40	Zg - 96
4.	LS	Sveti Juraj	1993.	I. Tomaić	28,10	Zg - 96
5.	LS	Sj. Velebit	1990.	V. Biondić	28,05	Zg - 96
6.	PG	Kastav	1985.	R. Širola	27,85	Ns - 86
7.	PG	Bjela kosa	1992.	Z. Mihelčić	27,73	Zg - 96
8.	PG	Rudač	1982.	T. Šporer	27,50	Ns - 86
9.	PG	Rudač	1980.	T. Šporer	27,40	Ns - 85
10.	LK	Kapela	1984.	M. Salopek	27,31	Ns - 85
11.	PG	Hreljin	1995.	J. Grubišić	27,20	Zg - 06
12.	PG	Bjelolasica	1995.	D. Duić	27,20	Zg - 96
13.	PG	Rogozno	1987.	B. Škrinjar	27,12	Ny - 90
14.	PG	Risnjak	1990.	Z. Pleše	27,11	Zg - 96
15.	PG	Permani	1986.	M. Abramović	27,05	Ny - 90
16.	LS	Sj. Velebit	1983.	Z. Tomaić	27,00	Ns - 85
17.	PG	Petehovac	1993.	D. Polić	27,00	Zg - 96
18.	PG	Bjelolasica	1986.	A. Frković	26,99	Ns - 86
19.	PG	Petehovac	1982.	Ž. Štimac	26,56	Br - 85
20.	PG	Petehovac	1981.	Z. Bolf	26,44	Zg - 81
21.	PG	Košutnjak	1987.	M. Pavličević	26,41	Zg - 96
22.	PG	Bribir	1988.	J. Čor	26,40	Zg - 96
23.	PG	Vrbovsko	1988.	J. Kuretić	26,20	Zg - 96
24.	PG	Vrbovsko	1986.	M. Rukavina Šain	26,20	Ns - 86
25.	PG	Bjelolasica	1995.	T. Šporer	25,99	Zg - 96
26.	PG	Gumance	1992.	D. Prokopović	25,93	Zg - 96
27.	PG	Košutnjak	1985.	S. Buneta	25,89	Zg - 96

KRZNO EUROAZIJSKOG RISA

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	EE	Parn	1988.	A. Teemant	214,84	Vi - 89
2.	PL	Baligrod	1983.	H. Jedrusik	200,37	Nü - 84
3.	PL	Krosno	1983.	H. Jedrusik	197,27	Br - 85
4.	PL	Sopotnia	1983.	J. Gawias	196,97	Nü - 86
5.	PL	Jelesnia	1982.	A. Hagiel	190,15	Nü - 86
6.	EE	Estonska	1977.	P. Abram	188,51	Pl - 81
7.	LV	Jekabpils	1998.	I. Bērziņš	186,53	Ven - 99
8.	EE	S. Kriveri	1980.	G. Rooden	185,60	Pl - 81
9.	LT	Ventspils	1986.	I. Sormulis	184,43	Vi - 89
10.	EE	Järvamaa	1999.	H. Saaliste	181,03	Lnl - 00
11.	EE	Harjumaa	2003.	A. Jaanits	179,71	Sa - 04
12.	EE	Estonska	1978.	G. Rooden	179,20	Pl - 81
13.	LT	Racejiai	1978.	J. Celnesus	178,27	Pl - 81
14.	EE	Estonska	1978.	I. Pommer	175,16	Pl - 81
15.	LV	Jekabpils	1987.	M. Tomins	175,14	Vi - 89
16.	RU	Altaj	1977.	A. V. Dronov	175,03	Pl - 81
17.	EE	Viljandimaa	1997.	R. Jürmann	174,72	Lnl - 00
18.	HR	Čabar	1994.	V. Lipovac	174,02	Zg - 96
19.	RO	Runcu Gorj	1980.	C. Sprincentu	173,37	Pl - 81
20.	EE	Estonska	1973.	R. Viimne	172,65	Pl - 81
21.	LV	Cēsu	1998.	Ā. Kazerovskis	172,59	Ven - 99
22.	EE	Lääne - Viru	1998.	A. Vegla	172,06	Lnl - 00
23.	EE	Estonska	1975.	A. Andre	171,85	Pl - 81
24.	EE	Mahtra	1987.	P. Maasikas	171,47	Vi - 89
25.	LT	Ventspils	1979.	H. Jurevicz	171,29	Pl - 81
26.	EE	Estonska	1979.	M. Leeszia	170,70	Pl - 81
27.	RO	Suceava	1974.	N. Goicea	170,66	Br - 85
28.	HR	Ravna Gora	1979.	T. Šporer	170,15	Pl - 81
29.	PL	Jelesnia	1991.	K. Duraj	169,28	Kr - 93
30.	EE	Tart	1988.	R. Saar	167,50	Ci - 89
31.	EE	Estonska	1980.	P. Abram	166,14	Pl - 81
32.	EE	Haapsalu	1983.	A. Eenok	166,00	Vi - 89
33.	EE	Jarvamma	1997.	H. Saaliste	165,50	Lnl - 00
34.	PL	Wiegierska Górka	1993.	T. Wloch	164,89	Wr - 98
35.	SL	Slavnik	1991.	A. Mahne	164,33	Kr - 96

KRZNO EUROAZIJSKOG RISA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	PG	Crna Gora Čabar	1994.	V. Lipovac	174,02	Zg - 96
2.	PG	Rudač	1979.	T. Šporer	170,15	PI - 81
3.	PG	Bjelolasica	1995.	D. Duić	162,32	Zg - 96
4.	PG	Petehovac	1982.	Ž. Štimac	158,05	Br - 85
5.	LS	Sveti Juraj	1993.	I. Tomaić	157,86	Zg - 96
6.	PG	Snježnik	1994.	M. Malnar	148,31	Zg - 96
7.	PG	Crna gora-Čabar	1996.	J.Malnar	146,84	Zg-06
8.	PG	Trojbukve N. V.	1990.	M. Filipović	145,65	Zg - 96
9.	PG	Risnjak	1993.	D. Polić	139,61	Zg - 96
10.	LS	Sj. Velebit	1993.	V. Biondić	139,54	Zg - 96
11.	LS	Sveti Juraj	1993.	A. Marelić	132,96	Zg - 96
12.	PG	Petehovac	1982.	Ž. Štimac	131,84	Zg - 85
13.	PG	Bjelolasica	1993.	T. Šporer	131,59	Zg - 96
14.	PG	Risnjak	1990.	Z. Pleše	130,89	Zg - 96
15.	PG	Rogozno	1987.	B. Škrinjar	130,71	Ny - 90
16.	PG	Gumance	1992.	D. Prokopović	129,91	Zg - 96
17.	PG	Novi Vinodolski	1994.	I. Butorac	129,34	Zg - 96
18.	PG	Severin na Kupu	1988.	J. Kuretić	126,42	Zg - 96
19.	PG	Permani	1986.	M. Abramović	125,52	Ny - 90
20.	PG	Snježnik	1991.	M. Klepac	122,15	Zg - 96
21.	PG	Novi Vinodolski	1997.	M. Pavličević	121,82	Zg - 96
22.	PG	Rogozno - Lokve	1990.	D. Cenčić	119,21	Zg - 96
23.	PG	Kastav	1985.	R. Širola	118,17	Ns - 85
24.	PG	Vrbovsko	1994.	N. Mamula	117,10	Zg - 96
25.	PG	Gerovo	1972.	Z. Čop	115,98	Zg - 96
26.	PG	Snježnik	1981.	T. Abramović	110,87	Ns - 85

LUBANJE DIVLJE MAČKE

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	RO	Calvin	1996.	I. Anton	21,40	Ns - 67
2.	GE	Tbilisi	1974.	S. E. Hatisov	21,30	Pl - 81
3.	GE	Tbilisi	1974.	S. E. Hatisov	21,20	Pl - 81
4.	GE	Tbilisi	1974.	S. E. Hatisov	21,10	Pl - 81
5.	GE	Tbilisi	1978.	S. E. Hatisov	20,50	Pl - 81
6.	SK	Karikas	1980.	J. Kraner	20,10	Pl - 81
7.	HR	Vel. Kapela	1977.	M. Salopek	20,00	Ma - 77
8.	GE	Tbilisi	1974.	E. G. Zaharov	20,00	Pl - 81
9.	SK	Sobrance	1998.	T. Bevilaqua	19,87	Ny - 00
10.	BG	Bojadzik	1980.	C. Dacev	19,80	Pl - 81
11.	BG	Topolnica	1998.	I. Vetrenski	19,64	Lnl - 00
12.	SK	Porca	1994.	G. Tischler	19,64	Ny - 95
13.	RU	Turkmenia	1925.	Akademia	19,57	Bp - 71
14.	SK	Solceny	1980.	J. Hula	19,56	Br - 85
15.	SK	Valca	1936.	K. Gengel	19,51	Bp - 71
16.	SK	Horsa	1980.	D. Udvardy	19,36	Ny - 80
17.	SK	M. Lodina	1960.	S. Galdun	19,36	Bp - 71
18.	BG	Karaborum	1980.	N. Jankov	19,32	Pl - 81
19.	BG	Belenski Gora	1986.	M. Mitev	19,20	Pl - 81
20.	BG	Tervel	1980.	S. Manolov	19,20	Pl - 81
21.	YU	Novi Bečej	1989.	Z. Križevski	19,20	Ny - 90
22.	SK	Trebusovice	1983.	T. Krnac	19,19	Br - 85
23.	TM	Turkmenia	1913.	Akademia	19,19	Bp - 71
24.	YU	Bodjani	1988.	R. Mihajlov	19,18	Ny - 90
25.	RO	Timis	1982.	N. Selaru	19,17	Bu - 97
26.	SK	Baskovice	1989.	E. Kocis	19,16	Ny - 90
27.	SK	Kosice	1963.	A. Mosansky	19,15	Bp - 71
28.	BG	Petarnitza	1985.	D. Dunov	19,12	Ny - 90
29.	RO	Ghelinta	1994.	G. Sinka	19,10	Bu - 97
30.	BG	Razgradsko	1981.	N. Nikolov	19,10	Pl - 81
31.	BG	Batulei	1975.	M. Getov	19,08	Čsb - 76
32.	BG	Asparuhovo	1983.	D. Markov	19,07	VR - 84
33.	BG	Derteto	1972.	S. Nikolov	19,06	My - 77
34.	RO	Timis	1982.	N. Selaru	19,05	Br - 85
35.	SK	Rimavská Sobota	1992.	K. Volentier	19,03	Ny - 95

LUBANJA DIVLJE MAČKE

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	K	Velika Kapela	1977.	M. Salopek	20,00	Ma - 77
2.	LS	Vidovača	2004.	D. Pavelić	19,20	Zg - 06
3.	SM	Glinско	2002.	J. Župančić	19,02	Zg - 06
4.	PG	Hreljin	1994.	G. Mičetić	18,90	Zg - 96
5.	BB	Bukovina	2004.	Z. Salaj	18,88	Zg - 06
6.	OB	Đurđenica	1981.	P. Abičić	18,81	Zg - 81
7.	PG	Gradina N. V.	1990.	I. Butorac	18,80	Zg - 96
8.	VS	Spačva sjever	1982.	F. Prebanić	18,71	Zg - 96
9.	VS	Spačva	1978.	Z. Trifunović	18,70	Zg - 81
10.	PG	Vrbovsko	1993.	V. Muhvić	18,64	Zg - 96
11.	SM	Stankovac	1995.	I. Vukčević	18,60	Zg - 06
12.	PG	Vrbovsko	1989.	V. Muhvić	18,56	Zg - 96
13.	PG	Belje	1970.	J. Majić	18,53	Ma - 77
14.	PG	Kastav	2002.	M. Marini	18,47	Zg - 06
15.	K	Babina gora	2001.	N. Keser	18,47	Zg - 06
16.	OB	Jankovci	1984.	Z. Teofilović	18,41	Ns - 85
17.	Z	Jantok Križ	1993.	M. Lešković	17,41	Zg - 96
18.	VS	Spačva jug	1982.	M. Grigić	18,40	Zg - 96
19.	SM	NS Glinско	2005.	M. Marović	18,40	Zg - 06
20.	PG	Lukovdol	1985.	V. Muhvić	18,40	Zg - 96
21.	PG	Gerovo	1990.	J. Turk	18,35	Zg - 96
22.	VS	Dubrava	2004.	M. Nović	18,33	Zg - 06
23.	PG	Košutnjak	2003.	J. Rubčić	18,30	Zg - 06
24.	PG	Vrbovsko	1981.	V. Muhvić	18,30	Ns - 86
25.	PG	Snježnik	1989.	Z. Čop	18,27	Zg - 96
26.	LS	Sveti Juraj	1985.	J. Modrić	18,27	Zg - 96
27.	PG	Grobnik - Čavle	1992.	T. Dragičević	18,26	Zg - 96
28.	BB	Bjelovar	1990.	M. Kovačević	18,22	Zg - 96
29.	PG	Petehovac	1977.	A. Mauhar	18,20	Bu - 78
30.	PG	Žirovnjak	1994.	D. Bobinec	18,20	Zg - 96
31.	PG	Košutnjak N. V.	1986.	S. Buneta	18,16	Zg - 96
32.	SM	Bučica	2005.	V. Ostarčević	18,13	Zg - 06
33.	PG	Lukovdol	1990.	M. Lukšić	18,13	Zg - 96
34.	PG	Rudač	1983.	T. Šporer	18,10	Br - 85
35.	LS	Sveti Juraj	1988.	M. Modrić	18,10	Zg - 96
36.	BP	Banovci	2002.	Z. Golubović	18,06	Zg - 06
37.	PG	Vrbovsko	1990.	M. Mareš	18,02	Zg - 96
38.	PG	Gerovo	1983.	M. Malnar	18,01	Zg - 96
39.	SM	NS Glinско	2005.	V. Rožanković	18,00	Zg - 06
40.	PG	Rogozno	1973.	B. Petelin	18,00	Bu - 78

KRZNO DIVLJE MAČKE

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	BG	Sredna gora	1980.	Ch. Ruskov	82,99	Pl - 81
2.	BG	Tervel	1985.	P. Kubadinski	80,37	Nü - 86
3.	BG	Josifovo	1988.	G. Lilov	78,45	Ny - 90
4.	BG	Miladinovo	1985.	P. Kubadinski	77,77	Nü - 86
5.	BG	Sredna	1981.	G. Minev	76,33	Pl - 81
6.	RO	Ditza - lifov	1981.	N. Dimitru	73,22	Pl - 81
7.	SK	Zvolen	1990.	J. Ragac	72,09	Ny - 95
8.	RO	Totoi	1985.	A. Tatar	71,86	Nü - 86
9.	RO	Dirlos	1978.	K. Zerbes	71,41	Pl - 81
10.	RO	Ianoida	1980.	I. Hostiuc	70,99	Pl - 81
11.	BG	Josifovo	1984.	G. Vekov	70,79	Vt - 84
12.	BG	Josifovo	1990.	G. Gocev	70,77	Ka - 99
13.	BG	Stara Planina	1980.	Ch. Ruskov	70,09	Pl - 81
14.	HR	Ravna gora	1991.	N. Hibler	70,00	Zg - 96
15.	SI	Snežnik	1987.	R. Smrkoj	69,77	Ny - 90
16.	BG	Bassarpovo	1985.	D. Wladow	68,64	Nü - 86
17.	BG	Koznica	1982.	Ch. Ruskov	68,34	Vt - 84
18.	SI	Adlešiči	1989.	B. Šikonja	67,86	Kr - 96
19.	BG	Stara Planina	1979.	Ch. Ruskov	67,28	Ny - 80
20.	PL	Nawojowa	1982.	J. Wojtowicz	66,96	Wr - 83
21.	BG	Topolnica	1998.	I. Vetrenski	66,78	Lnl - 00
22.	RO	V. Bogaty	1975.	E. Demeter	66,55	Br - 85
23.	RO	Bergin	1985.	A. Tatar	66,23	Nü - 86
24.	RO	Sarisor	1982.	N. Golcea	66,10	Br - 85
25.	HR	Merolino	1995.	M. Čajkovac	66,03	Zg - 96
26.	HR	Petehovac	1990.	D. Mrvoš	66,00	Zg - 96
27.	BG	Tervel	1980.	P. Kubadinski	35,79	Pl - 81
28.	RO	Sevca	1985.	A. Tatar	65,68	Nü - 86
29.	BG	Prosen	1988.	R. Decev	65,68	Ny - 90
30.	BG	Rousse	1977.	Ch. Ruskov	65,66	My - 77
31.	BG	Tervel	1981.	P. Nedjalkov	65,53	Pl - 81
32.	BG	Stara Planina	1980.	P. Spisarevska	65,45	Pl - 81
33.	HR	Kalje	1980.	N. Sever	65,35	Zg - 81
34.	BG	Tervel	1980.	P. Kubadinski	65,12	Pl - 81
35.	BG	Krassen	1986.	J. Dekov	65,08	Ny - 90
36.	BG	Tervel	1981.	P. Nedjalkov	64,60	Pl - 81

KRZNO DIVLJE MAČKE

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	PG	Ravna Gora	1991.	N. Hibler	70,00	Zg - 96
2.	VS	Merolino	1995.	M. Čajkovac	66,03	Zg - 96
2.	PG	Petehovac	1990.	D. Mrvoš	66,00	Zg - 96
3.	SM	Kalje - Sisak	1980.	N. Sever	65,35	Zg - 81
4.	Z	Bušić - Križ	1994.	M. Lešković	64,57	Zg - 96
5.	SM	NS Glinsko	2005.	V. Rožanković	64,21	Zg - 06
6.	PG	Jelenski jarak	1998.	M. Mareš	62,93	Zg - 06
7.	SM	Stankovac	2003.	I. Sremić	60,64	Zg - 06
8.	PG	Gumance	1996.	D. Prokopović	62,89	Zg - 96
9.	OB	Đurđenica	1981.	P. Abičić	59,84	Zg - 81
10.	PG	Rudač	1995.	M. Grgurić	58,70	Zg - 96
11.	SM	NS Glinsko	2002.	V. Rožanković	59,38	Zg - 06
12.	VS	Drenovci	1981.	J. Pirš	57,18	Zg - 96
13.	PG	Rudač	1971.	M. Grgurić	56,49	Ns - 85
14.	PG	Petehovac	1978.	V. Hilak	56,16	Lj - 80
15.	SM	Gora	2004.	I. Rožić	56,15	Zg - 06
16.	PG	Gradina N. V.	1991.	I. Bunčić	56,10	Zg - 96
17.	PG	Gradina N. V.	1992.	S. Butorac	56,06	Zg - 96
18.	SM	Orlova	2004.	G. Sedak	55,88	Zg - 06
19.	PG	Vrbovsko	1984.	M. Mareš	55,60	Ns - 85
20.	PG	Lukovdol	1990.	M. Lukšić	55,34	Zg - 96
21.	SM	NS Glinsko	2005.	N. Palaić	55,17	Zg - 06
22.	PG	Klana	1996.	M. Gržinčić	54,44	Zg - 06
23.	PG	Vrbovsko	1991.	M. Mareš	53,97	Zg - 96
24.	PG	Grobnik - Čavle	1990.	V. Paver	53,52	Zg - 96
25.	VS	Merolino	1995.	M. Čajkovac	53,08	Zg - 96
26.	PG	Snježnik	1990.	Z. Čop	52,86	Zg - 96
27.	Z	Bušić - Križ	1994.	M. Lešković	52,72	Zg - 96
28.	PG	Vrbovsko	1992.	Z. Mužević	52,60	Zg - 96
29.	K	Josipdol	1978.	J. Bertović	52,34	Zg - 81
30.	PG	Snježnik	1975.	A. Frković	52,28	Ud - 76
31.	PG	Višnjevica	1996.	T. Šporer	52,20	Zg - 06
32.	PG	Grobnik - Čavle	1991.	S. Ban	51,93	Zg - 96
33.	VS	Spačva jug	1982.	M. Grigić	51,73	Zg - 96
34.	PG	Rudač	1988.	N. Hibler	51,66	Ny - 90
35.	PG	Košutnjak N. V.	1975.	T. Papić	51,61	Lj - 80
36.	Z	Jantak - Križ	1989.	M. Lešković	51,53	Zg - 96
37.	PG	Grobnik - Čavle	1993.	V. Radetić	51,50	Zg - 96

LUBANJE LISICE

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	CZ	Paclavice	1990.	F. Procháska	28,03	Čsb - 93
2.	HU	Pecsvarad	1993.	G. Györfi	26,55	Sp - 98
3.	CZ	Sanov	1992.	J. Cernosek	26,49	CsB - 93
4.	CZ	Drhovel	1986.	M. Blaha	26,46	Ny - 90
5.	SK	Trnava	1994.	E. Imberger	26,41	Ny - 95
6.	SK	Rumanova	1997.	S. Jansky	26,38	Ny - 00
7.	SK	Trebišov	1990.	A. Szabo	26,37	Ny - 95
8.	SK	S. Poljanka	1989.	L. Kodelka	26,28	Ny - 00
9.	CZ	Lisek	1977.	J. Sanovec	26,26	Br - 85
10.	HU	Mezőkovácshaza	1998.	A. Agoston	26,24	Ja - 98
11.	SK	Obeckov	1998.	J. Šimon	26,22	Ny - 00
12.	SK	Veča	2000.	Š. Bartošević	26,22	Ny - 00
13.	CZ	Tisurice	1999.	J. Hyblbauer	26,20	Lnl - 00
14.	SK	Veliky Krtis	1984.	D. Mesáros	26,19	Ny - 95
15.	CZ	Olšava	1986.	A. Vojtesek	26,15	Ny - 90
16.	SK	Šenkvice	2000.	A. Koleno	26,15	Ny - 00
17.	YU	Bačka Palanka	2003.	L. Šarac	26,14	Bg - 03
18.	SK	Galanta	1990.	V. Kopácik	26,10	Ny - 90
19.	SK	Veliky Krtis	1991.	J. Dörd	26,10	Ny - 95
20.	SK	Ivanka	1983.	J. Machacek	26,08	Br - 85
21.	CZ	Křižinkov	1999.	J. Vorobny	26,08	Lnl - 00
22.	SK	Or. B. Potok	1990.	D. Matus	26,05	Ny - 95
23.	SK	Hurbanova	1996.	L. Majer	26,04	Ny - 00
24.	SK	Zvolen	1990.	T. Pataky	26,03	Ny - 95
25.	HU	Öcsöd	1981.	J. Szidnai	26,01	Br - 85
26.	SK	Srnec	1993.	V. Rakus	26,00	Ny - 95
27.	SK	Šenkvice	2000.	A. Koleno	25,97	Ny - 00
28.	CZ	Semanin	1995.	A. Lux	25,95	Lnl - 96
29.	CZ	Olšova vrata	1990.	V. Hlavica	25,95	Lnl - 00
30.	LT	Pakruojis	1992.	P. Zimlys	25,93	Ta - 93
31.	CZ	Králova Lhota	1993.	J. Dohnal	25,96	Lnl - 96
32.	SK	Dol. Lopasov	1983.	E. Simna	25,95	Br - 85
33.	SK	Nové Zámky	1994.	E. Gocár	25,92	Ny - 95
34.	SK	Šenkvice	2000.	A. Koleno	25,92	Ny - 00
35.	SL	Slovenj Gradec	1991.	B. Deberšek	25,90	Kr - 96

LUBANJA LISICE

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	M	Prelog	2001.	M. Mezga	25,48	Zg-06
2.	Z	Luka	2002.	Z. Ferrenčak	25,20	Zg-06
3.	M	Hodošan	1999.	V. Kramar	25,12	Zg-06
4.	PG	Rudač	1992.	T. Šporer	25,20	Zg - 96
5.	BP	Banovci	2003.	Z. Golubović	25,10	Zg - 06
6.	Z	Kloštar Ivanić	1996.	D. Gajski	25,10	Zg - 96
7.	M	Prelog	2006.	M. Mezga	25,08	Zg-06
8.	PG	Rudač	1980.	T. Šporer	24,95	Zg - 81
9.	M	Hodošan	2000.	M. Vlašić	24,90	Zg-06
10.	M	Hodošan	2006.	D. Gosarić	24,59	Zg-06
11.	Z	Bunjari - Križ	1995.	I. Bolfek	24,80	Zg - 96
12.	PG	Rudač	1981.	J. Crnković	24,60	Ns - 85
13.	Z	Posav. bregi	1982.	B. Kesegić	24,60	Ns - 85
14.	SM	Žutica	1987.	B. Kesegić	24,42	Zg - 96
15.	PG	Rudač	1981.	T. Šporer	24,40	Ns - 85
16.	Z	Sveta Jana	2006.	M. Dumić	24,37	Zg-06
17.	SM	Žutica	1989.	B. Jagić	24,37	Zg - 96
18.	M	Prelog	1995.	Z. Šebek	24,30	Zg - 96
19.	PG	Gerovo	1991.	V. Malnar	24,20	Zg - 96
20.	PG	Rudač	1982.	T. Šporer	24,20	Ns - 85
21.	PG	Novi Vinodolski	1989.	I. Butorac	24,10	Zg - 96
22.	PG	Snježnik	1993.	J. Malnar	24,10	Zg - 96
23.	PG	Novi Vinodolski	1993.	S. Butković	24,00	Zg - 96

LUBANJA JAZAVCA

Svjetska ljestvica

Redni broj	Zemlja	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	EE	Põlvamaa	1995.	K. Männiste	24,58	Lnl - 00
2.	CZ	Kunovice	1991.	C. Pochyly	24,35	Lnl - 96
3.	LT	Saldus VVM	1997.	A. Upenieks	24,21	Lnl - 00
4.	YU	Vrsacka kula	1992.	R. Sherman	24,10	Bg - 08
5.	CZ	Kora Tmáo	1998.	A. Novotny	23,90	Lnl - 00
6.	RO	Dirlos	1986.	K. Zerbes	23,87	Bu - 97
7.	CZ	Jozefov	1988.	M. Netih	23,83	Ny - 90
8.	LT	Ogres VVm	1996.	V. Fišers	23,82	Lnl - 00
9.	SK	Nitra	1993.	S. Zelenak	23,81	Ny - 95
10.	SK	PZ Jarobok	1994.	S. Cap	23,81	Ny - 95
11.	SK	PZ OLZ Palarik	1992.	J. Regas	23,80	Ny - 95
12.	SK	Valkov	1982.	J. Husar	23,77	Br - 85
13.	SK	PZ Bukovec	1994.	K. Kubovciak	23,77	Ny - 95
14.	RO	Mosna	1988.	K. Zerbes	23,76	Bu - 97
15.	RO	Mosna	1988.	K. Zerbes	23,73	Bu - 97
16.	YU	Karadorđevo	1985.	Lj. Šakić	23,73	NS - 85
17.	RO	Mosna	1986.	K. Zerbes	23,73	Bu - 97
18.	SK	Skelne Toplice	2000.	J. Mraz	23,73	Ny - 00
19.	RO	Mosna	1987.	K. Zerbes	23,71	Bu - 97
20.	SK	Kuty	1989.	L. Bradavka	23,68	Ny - 00
21.	SK	Krajne	1996.	P. Karlik	23,65	Ny - 00
22.	SK	Komarno	1992.	M. Petrović	23,64	Ny - 95
23.	SK	Kravanyň. D.	1992.	M. Petrović	23,64	Ny - 95
24.	CZ	Tisova Dubina	1993.	F. Sereda	23,64	Lnl - 96
25.	SK	Liskova	1999.	J. Luptak	23,64	Ny - 00
26.	SK	Medovarce	1998.	E. Kohary	23,62	Ny - 90
27.	CZ	Rokytnicev O. H.	1999.	J. Petr	23,62	Lnl - 00
28.	CZ	Meziričko - Jersin	1995.	G. Večera	23,59	Lnl - 96
29.	SK	Levice	1992.	S. Sipos	23,57	Ny - 95
30.	SK	Vilška	1995.	J. Pollak	23,57	Ny - 00
31.	CZ	Habrina	1989.	R. Andryš	23,55	Ny - 90
32.	SK	Prosečne	1990.	I. Tekel	23,55	Ny - 95
33.	CZ	Choust Hrad.	1998.	P. Mencl	23,55	Lnl - 00
34.	SK	Rozhanovce	1986.	D. Cimba	23,53	Ny - 90
35.	CZ	Kostice	1994.	J. Malacka	23,53	Lnl - 00

LUBANJA JAZAVCA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	Z	Sljeme	1991.	I. Papec	23,37	Zg - 96
2.	PG	Vrbovsko	1985.	M. Mareš	23,35	Zg - 96
3.	PG	Rudač	1980.	T. Šporer	23,17	Zg - 81
4.	PG	Lukovdol	1988.	V. Muretić	23,10	Zg - 96
5.	PG	Rudač	1979.	C. Ilakovac	23,10	Zg - 81
6.	PG	Novi Vinodolski	1993.	I. Butorac	22,91	Zg - 96
7.	PG	Vrbovsko	1985.	M. Mareš	22,90	Zg - 96
8.	V	Macelj	1995.	Lov. muzej Zg.	22,90	Zg - 96
9.	PG	Vrbovsko	1982.	M. Vinski	22,88	Zg - 96
10.	M	Prelog	1991.	Z. Šebek	22,85	Zg - 96
11.	K	Karlovac	1980.	M. Jakovac	22,78	Zg - 81
12.	PG	Rudač	1981.	T. Šporer	22,60	Ns - 85
13.	LS	Sveti Juraj	1982.	J. Modrić	22,51	Zg - 96
14.	M	Hodošan	1999.	J. Čemerike	22,15	Zg - 06
15.	PG	Rudač	1983.	T. Šporer	22,00	Ns - 85
16.	PG	Gumance	1995.	D. Prokopović	22,00	Zg - 06

ROGOVI DIVOKOZE

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	LS	Jablanac	2004.	B. Šegota	118,92	Kmn - 05
2.	SD	Biokovo jug	2000.	I. Todorić	115,48	Kmn - 01
3.	LS	Jablanac	1999.	B. Šegota	114,02	Kmn - 00
4.	SD	Biokovo jug	1980.	J. Bilić	110,25	Ns - 85
5.	SD	Biokovo sjever	1978.	B. Malić	109,12	Zg - 96
6.	SD	Biokovo sjever	1989.	N. Baban	105,63	Zg - 96
7.	SD	Biokovo sjever	1990.	V. Ostarčević	105,45	Zg - 96
8.	LS	Jablanac	2000.	R. Cvečić	100,35	Zg - 06
9.	SD	Biokovo sjever	1985.	A. Dundić	100,33	Zg - 96
10.	SD	Biokovo sjever	1983.	V. Buljubašić	99,37	Zg - 96
11.	SD	Biokovo sjever	1983.	V. Buljubašić	99,35	Zg - 96
12.	SD	Biokovo sjever	1979.	F. Kraus	98,85	Zg - 96
13.	SD	Biokovo sjever	1978.	I. Cvitković	98,85	Zg - 96
14.	SD	Biokovo sjever	1983.	R. Bekavac	98,20	Zg - 96
15.	LS	Sveti Juraj	1998.	J. Modrić	97,63	Zg - 06
16.	SD	Biokovo sjever	1991.	F. Kraus	96,63	Zg - 96
17.	SD	Biokovo sjever	1979.	I. Buljubašić	96,55	Zg - 96
18.	SD	Biokovo sjever	1989.	I. Buljubašić	95,80	Zg - 96
19.	PG	Snježnik	1983.	I. Malnar	95,17	Zg - 96

ROGOVI JELENA AXISA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	I	Brijuni	1966.	I. Krajačić	309,70	Lj - 80
2.	PG	Kalifront - Rab	2002.	S. Matić	303,10	Kmn - 03
3.	PG	Kalifront - Rab	1993.	J. Valovičić	272,69	Zg - 96

LUBANJA ČAGLJA

Nacionalna ljestvica

Redni broj	Županija	Lovište	Godina	Lovac	Točaka	Verifikacija
1.	SM	Posavske šume	2001.	D. Abramović	27,83	Zg - 96

Upotrijebljene kratice

a) za županije

BB - Bjelovarsko-bilogorska (Bjelovar), **M** - Međimurska (Čakovec), **DN** - Dubrovačko-neretvanska (Dubrovnik), **LS** - Ličko-senjska (Gospić), **K** - Karlovačka (Karlovac), **KK** - Koprivničko-križevačka (Koprivnica), **KZ** - Krapinsko-zagorska (Krapina), **OB** - Osječko-baranjska (Osijek), **I** - Istarska (Pazin), **PS** - Požeško-slavonska (Požega), **PG** - Primorsko-goranska (Rijeka), **SM** - Sisačko-moslavačka (Sisak), **BP** - Brodsko-posavska (Slavonski Brod), **SD** - Splitsko-dalmatinska (Split), **Š** - Šibenska (Šibenik), **V** - Varaždinska (Varaždin), **VS** - Vukovarsko-srijemska (Vinkovci), **VP** - Virovitičko-podravska (Virovitica), **ZK** - Zadarsko-kninska (Zadar), **Z** - Zagrebačka i grad Zagreb (Zagreb)

b) za države

A - Austrija, **B** - Belgija, **BiH** - Bosna i Hercegovina, **BG** - Bugarska, **BY** - Bjelorusija, **CH** - Švicarska, **CZ** - Češka, **D** - Njemačka, **DK** - Danska, **EE** - Island, **ES** - Španjolska, **GB** - Engleska, **H** - Mađarska, **HR** - Hrvatska, **IR** - Iran, **I** - Italija, **LV** - Litva, **Mo** - Mongolija, **NZ** - Nizozemska, **NO** - Norveška, **PL** - Poljska, **RO** - Rumunjska, **RU** - Rusija, **SV** - Švedska, **SF** - Finska, **SK** - Slovačka, **TM** - Turska, **UA** - Ukrajina, **YU** - Jugoslavija, **SL** - Slovenija

c) za izložbe (verifikacija)

Bi-37 - Berlin 1937, **Du-54** - Düsseldorf 1954, **Fi-60** - Firenca 1960, **Fi-64** - Firenca 1964, **Ns-67** - Novi Sad 1967, **To-70** - Torino 1970, **To-71** - Torino 1971, **Bp-71** - Budimpešta 1971, **To-72** - Torino 1972, **Mb-72** - Maribor 1972, **To-73** - Torino 1973, **Ud-76** - Udine 1976, **Čsb-76** - Češke Budějovice 1976, **Ma-77** - Marseille 1977, **Bu-78** - Bukurešt 1978, **Ny-80** - Nitra 1980, **Lj-80** - Ljubljana 1980, **Pl-81** - Plovdiv 1981, **Zg-81** - Zagreb 1981, **Du-83** - Dubrovnik 1983, **Vt-84** - Veliko Trnovo 1984, **Br-85** - Brno 1985, **Ns-85** - Novi Sad 1985, **Ns-86** - Novi Sad 1986, **Bp-86** - Budimpešta 1986, **Nü-86** - Nürnberg 1986, **Vi-89** - Vilnius 1989, **Ny-90** - Nitra 1990, **Ns-90** - Novi Sad 1990, **Ka-92** - Kaunas 1992, **Ma-92** - Márki 1992, **Gt-92** - Guth 1992, **Asz-93** - Abadszalok 1993, **Čsb-93** - Češke Budějovice 1993, **Ta-93** - Tallin 1993, **Sal-94** - Salzburg 1994, **Ny-95** - Nitra 1995, **Zg-96** - Zagreb 1996, **Bp-96** - Budimpešta 1996, **Ms-99** - Moskva 1999, **Wr-98** - Varšava 1998, - **Lnl-00** - Lyivsa nad Labem 2000, **Ny-00** - Nitra 2000, **Ri-00** - Riihimäki 2000, **Vil-00** - Vilenjak 2000, **Nag-00** - Nagikánizsa 2000, **Zg-02** - Zagreb 2002, **Pln-02** - Plana (Mrkopalj) 2002, **D.B.R.0-03** - Hamburg 2003, **Kmn-03** - Kamenica 2003, **Kmn-03** - Kamenica 2003, **Sa-04** - Sagadi 2004, **Kmn-05** - Kamenica 2005.

9. KORIŠTENA LITERATURA

- Allinger, D. (1952). Skidanje trofeje jelena, srndača i divokoze. *Lovački vjesnik* 11 - 12: 305.
- Angelescu, A. (2005). Metodologija ocjenjivanja krzna/kože i lubanje čaglja prema novim formulama CIC-a. *Dobra kob* 44/6: 14 - 15.
- Frković, A. (1981). Deset lovačkih izložbi u Zagrebu. *Lovački vjesnik* XC, 11: 264 - 266.
- Frković, A. (1987). Pola stoljeća formula CIC-a. *Lovački vjesnik* 5: 158.
- Frković, A. (1989). Lovačke trofeje - obrada, ocjenjivanje i vrednovanje. *Evropska divljač*. LSH Zagreb.
- Frković, A. (1996). Izložba hrvatskog lovstva - Zagreb '96. *Šumarski list* CXX (5 - 6): 291 - 293.
- Frković, A. (1997). 60 godina privremene CIC-formule za ocjenjivanje rogova srnjaka. *Šumarski list* CXXI (9 - 10): 533 - 537.
- Frković, A. (1999). 100. obljetnica Prve društvene izložbe rogovlja i lovačkih trofeja u Zagrebu. *Šumarski list* CXXIII (9 - 10): 492 - 494.
- Frković, A. (2000). Novi hrvatski nacionalni prvaci u rogovima jelena i divokoze. *Šumarski list* CXXIV (3 - 4): 218 - 219.
- Frković, A. (2000). 75. obljetnica prve Opće lovačke izložbe u Zagrebu. *Šumarski list* CXXIV (9 - 10): 609 - 611.
- Frković, A. (2002). O kapitalnom rogovlju srnjaka Hrvatske (Über das rehgehörn Kroatiens). *Šumarski list* CXXVI (11 - 12): 589 - 594.
- Frković, A. (2004). Lovačke trofeje. U: *Lovstvo*, str. 460 - 489 (urednik: Zvonimir Mustapić). Hrvatski lovački savez, Zagreb.
- Hirtz, M. (1925). Lovačka izložba u Zagrebu. *Lovačko-ribarski vjesnik* XXXIV, 10/12: 198 - 218.

- Hromas, J., K. Klusak (1993). Hodnoceni a prehled trofeji z Českých zemí, Brno.
- Kesterčanek, F. (1899). Osvrt na prvu društvenu izložbu rogovlja i lovačkih trofeja. *Lovačko-ribarski vjesnik VIII*, 3: 24 - 30.
- Nikolandić, Đ. (1983). Kako ocijeniti trofeje netipična oblika. *Lovački vjesnik*, 9: 202 - 204.
- Nikolandić, Đ. (1989). Bodovanje kruna jelenskih rogova pomoću tablice. *Lovački vjesnik* 6: 202 - 205.
- Nesbitt, H. W., J. J. Reneau (1987). *Record of North American Whitetail Deer*, Dumfries.
- Nolens, M. (2001). *Internationale Commissie voor Teutoonstellingen en Trofeen*. Kasterlee (B).
- Raić, L. (1954). *Internacionalna lovačka izložba u Düsseldorfu i naš udio*. *Lovački vjesnik LXIII*, 6: 159 - 162.
- Raić, L. (1959). *Formule i upute za ocjenjivanje trofeja*. *Lovačka knjiga*, Zagreb.
- Trense, W., A. J. H. Boislambert, G. K. Whitehead (1981). *The Game-Trophies of the World (International Formula for the Measurement and Evaluation of Trophies)*. Hamburg und Berlin.
- Varićak, V. (2005). *Ocjenjivanje lovačkih trofeja prema formulama CIC-a*. LSS Beograd.
- Whitehead, G. K., W. Trense, A. J. Hettier de Boislambert, N. Franco (1986). *Medaillen-Klassifizierung für die Jagdtrophäen der Welt*. Madrid.
- Zoričić, M. (1937). *Međunarodni lovački savjet (CIC) u Pragu*. *Lovačko-ribarski vjesnik* 6: 289 - 298.
- Zoričić, M. (1939). *Međunarodne formule za ocjenjivanje lovačkih trofeja*. *Lovačko-ribarski vjesnik* 1: 61 - 67.
- X, X, X: *Katalozi domaćih, međunarodnih i svjetskih lovačkih izložaba 1937. - 2005. g.*

